Lisan derslerimiz
Bugün: İngilizce
Yarın: Almanca

HABER

Bugünkü sayımız
16
Sayfadır

5 Kuruş - Telefon: 23872 | 6 EYLÜL 1937 Pazartesi | Sene: 6 - Sayı: 2028

Akdeniz konferansı

İlk teşrinin onunda toplanması muhtemel

Sovyet gazeteleri İtalyaya şiddetle hücum ediyorlar

Dr. Aras ve Eden

Paris, 6 (A.A.) — Alman malûmata göre Akdeniz konferansı Cenevre yakınında kâin Nyonda toplanacaktır. Konferansın içtima tarihinin 10 birinciteşrin olması muhtemeldir Daha şimdiden İngiltere ve Fransa hükûmet-

(Devamı 4 üncü de)

Almanyada ekmek vesika ile verilecek

General Göring sunî imalât hakkında şaka yapılmasını yasak etti

Stutgard şehrinde Nazi partisi memleket dış organizasyonları kongresinde bir nutuk söyliyen, beş senelik plânın tatbikine memur general Göring demiştir ki:

"— Eğer Almanyada yiyecek noksandan mütevellit müşkülât devam ederse, ekmek vesikası ihdas etmekte hiç tereddüt etmiyeceğim.,,

General Göring, Almanyada imal edilmekte olan yeni sun'î kumaş ve kauçuk hakkında lâtife yapılmasını menetmiş ve hariçteki Almanların bu malları asıllarından daha iyi telâkki etmeleri lüzumunu, ciddî bir eda ile, söylemiştir.

Bundan sonra Alman hava nazırı, "Hava kuvvetleri filolarımı, sizi selâmlamak üzere harice göndereceğim zaman pek uzak değildir.,, diye ilâve etmiş ve sözlerini şöyle bitirmiştir:

"— Şunu tasrih etmek isterim ki, hariçteki yahudiler, Alman mallarına karşı bir kere daha boykot yapmağa kalkarlarsa, bunun cezasını Almanyada bulunan yahudiler ödiyeceklerdir. „

(Daily Herald)

Musolini Ispanyaya "Kat'î darbe,, yi sonbaharda indirecekmiş!

Asîler Aragonda fena vaziyete düştüler, Saragos şehri hükûmetçiler tarafından ihata edilmek üzere...

Asîler Santandere girdiler, fakat şehri yarı harabe haline getirdikten sonra... Yukarki resimlerde yıkık evler arasından muzafferane ve mağrur ilerliyen âsi askerleriyle bir tayyare sığınağı önünde Santanderli kadın ve çocuklar görülüyor... *(Yazısı 4 üncüde)*

JAPONYAYA KARŞI

Mançu askerleri isyan ettiler

Mukden civarında Japonlarla Mançular arasında harp oldu

Şang Fayda Mançu askeri harp sahasından kaçtı

Şanghay, 6 (A. A.) — Salâhiyettar Çin mahafilinde söyelndiğine göre, Çin, Şanghayın bitaraf bir mıntaka haline ifrağı hakkındaki İngiliz - Fransız - Amerikan teklifini aşağıdaki şartlarla kabule amadedir:

(Devamı 4 üncüde)

Çin askerleri Japonların modern silâhlarına işte böyle palalarla karşı koyuyorlar

10700 Harp malûlü

Ordu malûlleri birliğine girecekler

(Yazısı 4 üncüde)

Tolstoyun hırsız torunu Fransada tevkif edildi

Jan Tolstoy

Bir kaç gün evvel, Fransız polisi, Nis şehrinde 7 senedenberi bir çok hırsızlıklar yapan ve genç olduğu için, müteaddid defalar yakalanarak, ancak ıslahhanelere kapatılan 17 yaşında bir hırsızı yakalamıştır.

Basit görülebilecek bu hâdise, genç mücrimin meşhur bir aileye mensubiyetinden dolayı

(Devamı 4 üncüde)

Başvekilin Izmirde yaptığı tetkikler

Ismet Inönü yapılan ve yapılacak olan işlere dair izahat aldı

(Yazısı 4 üncüde)

Lisan derslerimiz

937 senesi kânunusanisinin ilk gününde başladığımız lisan derselrimiz, önümüzdeki ay içinde doksanar dersi tamamlamış olacaktır.

Şuna katiyen kani bulunuyoruz ki dil derslerimiz şimdiye kadar çıkmış dil öğretme metotları içinde en muvaffak olanıdır. Dil derslerimiz devam ettiği müddetçe, okuyucularımızdan aldığımız yüzlerce mektup bu kanaatimizi takviye etmiş bulunmaktadır.

Okuyucularımızdan soruyoruz

90 ders üzerine tanzim edilmiş olan derslerimiz bitince, şimdiye kadar derslerde geçen kelimelerin temrinleri mahiyetinde ve bu kelimelerle tertip edilmiş küçük fıkralar hikâyeler yazarak bunların Türkçe karşılıklarını vermek düşüncesindeyiz. Bu temrinler ancak on ders devam etmek üzere hazırlanacaktır. Bundan sonra da her dilin dikkate değer eserlerinden alınacak parçalar, eğlenceli fıkralar, ve hikâyelerle berabr bunların Türkçeye çevriliş şekillerine devam edilecektir.

Yalnız bunlara başlamazdan önce, okuyucularımızın fikrini almayı muvafık buluyoruz:

HABER bu derslere başlarken yalnız bir noktayı göz önünde bulundurdu: memleket kültürüne bir hizmette bulunmak.. Biz vazifemizi bu 90 dersle yaptık. Bundan sonra söylediğimiz şekilde eksersizlere başlamamız, belki de okuyucularımızın lüzum görmediği bir şey, ve gazetemizde bu işe ayıracağımız sayfalar fuzuli bir kalabalık sayılır.

Bu yüzden fikirlerinizi bildirmeniz faydalı olacaktır.

Bize aşağıdaki sorguların karşılığını yazarak on gün içinde göndermek zahmetinde bulununuz:

1 — Hangi dil dersini takip ediyorsunuz?
2 — Metodumuzdan istifade ettiniz mi?
3 — Ekzersizler yapalım mı?
4 — İngilizce, Fransızca, Almancadan başka hangi dili öğrenmek arzusundasınız?
5 — Dil derslerimizde kullanılan kelimelerle tertip edilmiş bir lûgat kısmına ihtiyaç görüyor musunuz?

Cevablarınızı bekliyoruz

Günün meselesi

Tarih kongresi

Yazan: *Falih Rıfkı Atay*

Geçen gün Dolmabahçe sarayında yeni tarih kongresi hazırlıklarını görmeğe gittim. Bu eylûl ayında İstanbul'a dünyanın her tarafından birçok sayılı âlimler gelecek ve yeni Türk tefekkür ve tetkiki ile, burada, yakından temasa girecektir. Atatürk'ün yüksek rehberliği ve teşviki altında çalışan cemiyet âzaları, yıllardanberi, umumî tarihte ilmî hakikatlerin zafer bulmasına ve onun şu veya bu millet, şu veya bu kıta, şu veya bu medeniyet lehine ve aleyhine birtakım butlanlardan tasfiye edilmesine çalışmaktadırlar. Umumî tarih, bilhassa, Şark dünyası ve en başta, türklük aleyhine asırlarca tahrif edilmiştir. Bir zamanlar din düşmanlığı, ve daha sonra, bu din düşmanlığına karışan emperyalist ihtiraslar, yalnız türklüğü, bütün hak ve şereflerinden tecrid etmeğe değil, onun derisine yeni bir boya vurmağa cesaret edecek kadar ileri gittiler. Renkli ve barbar Türk telâkkisi, Osmanlı gafleti içinde ve terceme yolu ile, Türk mekteplerine kadar girmiştir.

Yeraltı araştırmalarının ve yerüstü tetkiklerinin adım başına haykırarak tekzip ettiği bu haksızlığa isyan eden ilim ve tefekkür adamları gene Garbte zuhur etti. Hattâ bu isyan, Osmanlı türkçülüğü devrinde, onların iddiaları dilimize nakledilerek bizde de tesirini göstermiştir. Kaynaklar elimizde olmadığı için, tarih ile uğraşanlar sadece Osmanlı hanedanı'nın destanını yazmak üzere övündükleri için, bir Türk arkeolojisi olmadığı için, asıl hak sahibinin sesi duyulamazdı ve bu ses, reisimiz, Türk kafasını plâkalıktan çıkarıp hür kılıncaya kadar, duyulmamıştır.

Türk topraklarından yabancı istilâsını söküp atmak için bazı hayır sahiblerinin kalemi değil, fakat bizzat Türk milletinin dehâ ve kahramanlığı işlemek lâzımgeldiği gibi, umumî tarihteki Türk şerefleri de ayni istilâdan, Türk dili ile konuşmıyan, Türk kalbi ile duymıyan, Türk kafası ile arayıp düşünmiyen bazı hayır ve hakikatçıların lütufları ile değil, metinleri tetkik eden, yerin altında ve üstünde kendini araştıran, put kırmasını bilen, beyin yıpratan yeni Türk münevverlerin n cihadı ile kurtulacaktı. Bir taraflı diktadan, karşılıklı münakaşa devrine giriyorduk. Garbteki sabit fikirleri yıkmak ne kolay, ne de çabuk olacaktı. Bütün hayat ve şöhretlerini herhangi bir nazariye üstüne kurmuş olanlara kendilerini inkâr ettirmek imkânsız değilse, pek güçtür.

Biz enstitünün, lâboratuvarın, kütüphanenin, bir kelime ile ilmin hürriyetini istiyoruz. Taassubun ayrılığı, kararttığı, körlettiği, akîm kıldığı tarihî hakikatler âlemini, münhasıran, hür tefekkürün ve hür tetkikin hüküm ve nüfuzuna bırakılmasını istiyoruz.

Bu seferki tarih kongresi arkadaşlarımızın bütün sahalarda ne kadar geniş ve esaslı konuşmalar için hazır olduğunu gösterecektir. Kongrenin Muayede salonundaki sergi kısmı, umumî tarih içinde türklüğün yerini ve Türk âlemi içinde Kemalizm devrini tebarüz ettiriyor: Bu sergi, Türk Tarih Cemiyeti'nin, bütün iddialarında, vesikalara, metinlere, kazılara ne kadar ehemmiyet verdiğini, ve kendisini maddesiz edebiyattan ne kadar uzak tutmak istediğini isbat eder. Kongre ve sergi, akıl ve insaf sahibi âlimlerin vasıtalığı ile, her tarafta tanınacak, ve enternasyonal müesseselerin Türk münevverliği ile el ve iş birliğine doğru başlıca adımlardan birini teşkil edecektir. Atatürk'ün hemen hemen bütün dairelerini bu millî esere ayırıp verdiği Dolmabahçe sarayında, onun davasını muvaffak kılmak için cesaret ve feragatle çalışan herkesi tebrik etmek ve kongre ile sergi üstünde bütün milletin alâkasını uyanık ve hassas tutmak borcumuzdur.

(Ülkü) den

Falih Rıfkı ATAY

Hâdiseler ve fikirler...

Otobüslerin

"Bir numaralı halk düşmanı„ Olmamaları lâzım!

Şehirler için daimî bir tehlike teşkil eden şimdiki başıbozuk vaziyete nihayet vermelidir

Yazan: *Hikmet Münir*

Tramvay, otomobil, kamyon yetmiyormuş gibi, İstanbul yaya halkının başına, şimdi bir de otobüs çıktı. Tramvayın çanı, otomobil ve kamyonların kornası yanında — keyfinin istediği şekilde — bazan çan, bazan da korna çalan yolcu otobüslerinin seslerine kulak vermek mecburiyetindeyiz.

İstanbul halkını toptan taşımak üzere, şimdiki nakil vasıtaları kâfi gelmiyor. Onun için otobüs adı verilen şişman bir takım mahfazaların, — her birinde 18 zer veya daha fazla canla — kargacık burgacık sokaklarımızda koşuşmasına imkân verildi.

Lâkin bu işe nekadar dikkat etmek lâzımgeldiğini tahmin edebiliyorsunuz sanırım.

Otobüslerin içerisine bakınca bir sürü levha görülüyor:

"Cigara içme!„

"Yerlere tükürme!..„

"Kanapelere ayaklarını sürme!„

"Şoförle konuşma!„

Hülâsa, hep yolculara, müşterilere hitap eden bir takım tenbihler..

Halbuki, yolcuların ağzından otobüs memurlarına hitaben şöyle bir takım levhalar asılsa daha iyi olacak:

"Şoför! SEN arkana dönüp kimseyle konuşma!„

"Yavaş git.. Yalnız senin değil, arkandaki 18 kişinin de evde bekliyenleri var!„

"Maksadımız Tramvaya rekabet değil, tramvayda yer bulamayıp yaya kalan yolcu lara yrdım etmektir. Onun için:

A) Trmvaydan hızlı gitmek hevesine kapılma!

B) Yolundan çıkma, tramvay arabalarını önlemek için caddenin soluna geçme!

C) Hele dönemeçlerde kendini sıkı tut.. Korkma, bizi geç bırakacağından endişe etme... Nekadar yavaş gitsen gene yerdeki adamlardan çabuk varırsın menziline!..

Bu levhalar, mürekkeple yazıldığı takdirde biraz uzunca tutacağı ve otobüslerin içerisi Tünel vagonları gibi alaca bulaca bir hale döneceği için, otobüsçülerin kafalarına kazılsa yeridir; daha sağlam olur!

Filhakika otobüsler, bazan öyle kullanılıyor ki, kazayı, ha yaptı, ha yapacak diyorsunuz..... Allah göstermesin, kaza olduktan sonra tedbir almak pek tabiileşir ama, bunu şimdiden kontrol etmek daha ucuz değil midir?

Hem otobüslerin, önüne gelen yerde, müşteri gördükçe durak yapması, sokak ortasında umulmadık bir dağ dikiyor karşımıza...

Otobüse bineceklere sırası düştükçe şöyle vaadlerde bulunulduğu görülüyor:

Yolcu soruyor:

— Falan yerde durur musun?

— Dururum.

— Falan yerde?

— Orada da dururuz. Her yerde dururuz. Buyurun bayım, siz bininiz!.

Söz buraya kadar gelmişken, otobüslerdeki memur ve yolcu münasebetine de dokunalım:

Bu otobüsleri işleten müesseselerin bir alâmeti yok mudur? Biletçileri kimdir? Şoförleri kimdir? Yani, muayyen bazı kimselerin muayyen bir firmaya hizmet ettiklerini gösteren yeknasak bir kıyafetleri bulunamaz mı?

İçeriye giriyorsunuz, boynunda bir çanta ile bir adam karşınıza çıkıyor... ver parayı al bileti.. Demek istiyoruz ki, otobüsler, bugünkü başıbozuk halinden de çıkmalı, insana her cihetçe itimat vermelidir. Her şeyi düzgün, her şeyi itimadı fazlalaştıracak ve hayatımızı emniyet etmeğe kat'iyyen lâyık bir mahiyette bulunmalı ve öyle görünmelidir.

Fakat bu gösteriş faslı, bittabi ikinci derecede kalır. Otobüsler, evvelâ makul bir sür'atle gitmeli, dikkatle hareket etmeli velhasıl tramvaylar için bile müsait olmayan bu şehir yollarında önüne geçilemiyen bazı kazalar yüzünden zaman zaman dökülen şehirli kanına, bir kan daha katmamalıdır...

Sözlerimizden yalnız şehir içindeki otobüslerin vaziyetinden şikâyet ettiğimiz anlaşılmasın. Şehir dışına işliyen otobüsler rahmet suyuyla yıkanmış değildir.

Hele onlar, o kadar cehennemi bir süratle gidiyorlar ki, şoförlerinin, kendilerile birlikte aröalarındaki masum halk kütlesini o tehlikeye atabilmesi için muhakkak cinnet getirmiş olması lâzımdır.

Halbuki biz, otobüsle seyahat etmeği, akıl kârı saymak isteriz.. Bir yaptığımıza, sonradan bin pişman olmıyalım. Aman dikkat!

Hikmet Münir

Navlunları yükselten ecnebî kumpanyalar

İhracat mallarımızın navlunlarını birden bire yükselten üç ecnebi acenta hakkında yapılan tahkikat raporu Ankaraya gönderilmiştir.

Ecnebi acentalar vapur temin etmenin kendi ellerinde olmadığını, umumi merkezlerinin diğer memleketlerde temin ettikleri çok yüksek ücretli işleri bırakarak Türkiye malları nı daha ucuza taşımak istemediklerini bildirmişlerdir. Hükûmet bu hususta kat'i bir karar verecektir.

Hayata dair

Yabancı kelimeler

YİNE yabancı kelimelerden şikâyetler çoğaldı. Geçenlerde bay Peyami Safa, "müzisiyen" kelimesine itiraz eden bir kariinin mektubundan bahsediyordu; *Ulus*'ta da bay T. İ., fransızcadan, ingilizceden ufu orta kelime almanın münasebetsizliğini anlatıyor.

Diller biribirinden kelime alır, hattâ biribirinin tesiri ile cümle tertiblerini değiştirir. Fakat itiraf edelim ki bizde bu iş, başka memleketlerdeki gibi olmuyor. Meselâ İngilizler, fransızcadan bir kelime, bir tabir alınca bunun asıl imlâsını muhafaza ederek ve altını çizerek (yani şu *italik* denilen eğri harflerle) yazarlar. Böylelikle o kelime veya tabir, İngiliz muharririnin yazısında ancak bir misafir sıfatile bulunduğunu belli eder. Halbuki bizim muharrirlerimizin yazılarında, yabancı kelimeler ev sahiblerinden farksız olarak dolaşıyor. Ama anlamak için zorluk çekiyoruz: asıllarını bildiğimiz zaman bile. "İzmir Enternasyonal Fuarı" ilânlarını ilk gördüğüm gün - gerçekten söylüyorum - şaşırdım, ne demek olduğunu anlıyamadım. Zaten o ne tuhaf ilân: ressam, kürenin öteden beri bildiğimiz vaziyetini de değiştirmiş, Türkiye'yi her zaman şimal kutbunu görmeğe alışık olduğumuz yere götürmüş. *"Enternasyonal„* ve *"Fuar"* şekilleri, frenkçe bilmiyenler için, hiç bir şey ifade etmez; bilenler için de "İnternational" ve "Foire" şekilleri kadar vazıh değildir. Bay Peyami Safa "müzisiyen" kelimesini müdafaa için - sırf nazarî bakımdan çok haklı görünen - bazı şeyler söylüyordu: "çalgıcı" veya "müzikçi", fransızca *musicien* kelimesindeki manayı vermiyor, "müzikçi" büsbütün tuhaf, "çalgıcı" da ise bir hafifseme, bir istihza, hattâ bir hakaret var. Gazel, şarkı okuyan adama "hanende" denince kimse bunda bir hakaret sezmez; fakat bir "tenor" için "hanende" dediniz mi, iş büsbütün değişir... Öyle ama "müzisiyen" kelimesi, bilhassa bu şekli ile, betimleye gidiyor. Onu kullanıp da *musicien* şeklinde yazmanın başka bir manası vardır: "Bu kelimeyi, türkçede iyi bir karşılığı olmadığı veya onu ben bulamadığım için kullanmağa mecbur oldum; yoksa türkçeye girivermesini istemiyorum„ demektir.

Birçok yabancı kelimeler kullanmamız, belki bir gün tahlile çalışacağımız bir ihtiyacın neticesidir, bir zaman daha onların akınını önliyemeyiz. Fakat onları, bir dereceye kadar azaltmak için iyi bir çare vardır: kitabı tercüme etmek. Çünkü kendi yazısında frenkçe kelimeleri ulu orta kullananlar bile, tercüme ederken bundan çekiniyorlar; kelimeyi aynen kullandıkları takdirde içlerinde, hileye başvurmuş, işin kolayını aramış gibi utandıran bir his doğuyor; o mefhumu türkçede bir kelime veya birkaç kelime ile ifadeye çalışıyorlar. Bazan iyi bir şey bulunuyor. Bu iyi buluşlar çoğaldıkça dilimiz de yabancı kelimelerden kurtulur.

Nurullah ATAÇ

Üniversitenin doçentsiz kalacağı doğru değil...

Bir gazetenin yazdıklarını üniversite rektörü tekzip ediyor

Bu sabahki "Cumhuriyet gazetesinin yazdığına göre, "üç sene evvel Üniversitede hazırlanan bir talimatname mucibince gerek müstakillen ders veren ve gerekse ecnebi profesörlerin refakatinde bulunan doçentler 3 sene zarfında bir tez hazırlıyarak mensup oldukları profesörler önünde müdafaa edecekler, ayrıca ihtisas yapmış oldukları zümreden imtihan vereceklerdi. İmtihanı verenlerin maaşı yedi bin kuruşa çıkarılacak asil doçent ismini alacaklardı. Veremiyenler de doçentlikten çıkarılacaklardı.

Herbiri bir ecnebi üniversiteden mezun olan ve doktora bile veren doçentlerin çoğu bunu bir prensip meselesi yapmış, imtihanı kabul etmemişlerdi. Mevcut 80 doçentten 18 kişi imtihan vermişlerdir.

Talimatnamenin verdiği mühlet bu ayın sonunda nihayet bulmaktadır. Eylûl sonuna kadar tezini hazırlayıp imtihana girmiyen 62 doçentin Üniversite ile alâkaları kesilecektir. Rektörlük evvelki gün fakültelere bu hususta tebligat yapmış, tezini vermiyenlerin teşrinievvel maaşını alamıyacaklarını ve kendilerinin maarif vekâleti emrine devredilecek lerini bildirmiştir...

Bu sabah Üniversite rektörü Cemil Bilsel ile görüştük. Bize kısaca şunları söyledi:

"— Üniversitede 102 doçent vardır. Bunlardan otuzu imtihan vermemiştir. Bunlar da önümüzdeki iki aylık mühlet zarfında imtihanlarını vereceklerdir...

Yugoslavyanın bayramı

S. M. Kral Piyer 15 yaşına girdi

Dost ve müttefik Yugoslavyanın genç kralı Majeste İkinci Piyer bugün on beş yaşına girmiş bulunuyor.

Majeste İkinci Piyer, 1923 senesi eylûlünün 6 ıncı günü Belgratta doğmuştu.

Vaftiz babası şimdiki İngiliz kralı Altıncı Jorj, vaftiz anası ise, şimdi İngiltere kraliçesi Elizabettir.

1934 senesi teşrinievvelinin 9 unda, babası Marsilyada feci surette öldürülmesini müteakip tahta geçmiştir. Fakat kendisi henüz küçük olduğu için, bittabi devlet, bir niyabet heyeti tarafından idare edil yor ki, bu vaziyet, Majeste Kral İkinci Piyerin 1914 senesi eylûlünün 6 sında on sekiz yaşına girip rüştünü isbat edinciye kadar devam edecektir.

Bu tarihte, dost Yugoslavyanın idaresini bizzat ele alacak olan genç hüküm darın şimdiki gibi ilerde de daima sulh perver ve dost bir siyasetle muammer olmasını dileriz.

Ingiliz Kral ve Kraliçesi

Belçika Kralını ziyarete gidecekler

Londra, 6 (A.A.) — Bazı gazeteler, kral ve kraliçenin önümüzdeki ilkbaharda Belçikaya gideceklerini ve kral ve kraliçenin harice resmen ilk çıkışlarını teşkil edecek bulunan bu seyahat esnasında Brükselde kral Leopoldun misafiri olacaklarını bildirmektedir.

İstanbul Belediyesinden:

1. — Daimî Encümenin 10-8-937 tarihli kararile İstanbul Belediye sınırı içinde sırtta, omuzda ve başta her nevi eşya ve gıda maddeleri taşınması ve satılmasının yasak edildiği evvelce gazetelerle ilân edilmişti.

2. — Bu yasak Eminönü, Fatih, Beyoğlu ve Beşiktaş Belediye şubeleri mıntakalarında 1 Birinciteşrin ve diğer Belediye Şubeleri mıntakalarında 1 Ikinciteşrin tarihlerinden itibaren tatbik edilecektir.

3. — Bu tarihlerden sonra taşıma işleri ve seyyar satıcılık mazbut ve muntazam el arabalarile veya motörlü vasıtalarla veyahut elde taşınabilecek küçük kaplarla yapılacaktır.

4. — Elde taşımak suretile satılan her nev'i eşya ve gıda maddelerinin bunların nevi ve mahiyetlerine uygun kaplar içinde bulundurulması lâzımdır.

5. — Yukardaki hükümlerin tatbikine pek az zaman kaldığından alâkadarlarca bilinmek ve icabeden vasıtalar şimdiden hazırlanmak üzere keyfiyet tekrar ilân olunur. "B„ "5857„

Nailî Moran

Tetkik seyahatinden avdet etti

Berlin Olimpiyadından sonra bir tetkik seyahatine çıkan atlet Nailî Moran bir seneden fazla devam eden bu seyahatini bitirmiş ve şehrimize dönmüştür. Nailî Moran bu seyahatinde muhtelif memleketlerde spor faaliyetine verilen kıymeti ve bu kıymetin cemiyet hayatı içindeki tesir ve neticelerini tetkik etmiştir. Genç atlet Berlinden sonra şu memleketleri dolaşmıştır.

Fransa, İngiltere, İrlanda, Birleşik Amerika Cumhuriyetleri, Meksika, Kanada, Alaska, Japonya, Çin, Malezya, Siyam, Hindistan, İrak, Suriye, Hicaz, Mısır ve Yunanistan.

Nailî Moran tetkiklerinin neticesi hakkında mufassal bir rapor hazırlamaktadır. Bu rapor Halk Partisine verilecektir.

Benim görüşüm:

Miskin toklar muhteris açlar

Dünyanın bugünkü keşmekeşi işte bundan ileri geliyor:

Tıklar miskindir!

Geçen asırlar zarfında hapır hupur yer.şlerdir: Arap dememişler, zenci dememişler, kişmirî dememişler, hangi renkte insanlarla meskûn ve müsait bir memleket bulmuşlarsa kapışmışlar.lı. Hele ah o zavallı kırmızı derililer! Bizimkine yakın bir medeniyet kurup Amerikada rahat rahat yaşadıkları şimdi ilmen, fennen tahakkuk ediyor. Fakat orasını istilâ eden beyazlar, kırmızıları katliâma uğratmışlardı. Öyle ki, o ırkın bakıyyetüs süyufu dünya yüzünde lâzların miktarı kadar kalmış, kalmamış bir şeydir. Fakat geçen asırların obur ve kuduz emperyalistleri, yaptıkları bu cinayete öyle kulp takmuşlardır ki... Romanlarda olsun, çocuk hikâyelerinde olsun, kırmızı derili insan yamyam tertibi bir hain gösterilmiştir.

Böylece, hiç bir insaf ve insaniyet prensipi tanınmaksızın dünya paylaşıldıktan ve yendikten, içildikten sonra, Osmanların lâtif kıyılarında oturan o milletler rahat bir hazım uykusuna yatmak istemişlerdi. Donanmaları donanmal orduları ordu! hem de en iyi cinsten, en kuvvetli.... Hesap ediyor, kitap ediyorlardı, başkalarınınkini kontrol altında tutuyorlardı:

— Bizimkinin ancak üçte biri, yarısı... Hele biz toklar yanyana geldiğimiz takdirde kürenin en büyük kuvvetleri bizde... Baş kaldırmak kimsenin haddine düşmemiştir... Azametimizi, satvetimizi herkes biliyor, tanıyor... Bu sayede, geçen asırların kazancını rahat rahat, safayı hatırla yer, hazmederiz!

Fakat geçen asırların hânı yağmasından gaflet uykusuna dalanlar, yahut henüz çocukluktan çıkamıyanlar vardı. Şimdi de bunlar başladı "Cici mama ister!,, demeğe... Kimi, karaların çikolata rengine göz dikti, kimi sarının fırınlanmış somun elvanına:

Ve gaflet uykusundaki tombul ve tok emperyalistlerin kuvvet hesapları yanlış çıktı. Evet, gerçi onların donanma, ordu yekûnları daha fazlaydı. Fakat bu kuvvetleri, hasis adamların servetine benziyordu: Sarfedemedikten, koyamadıktan belli ne faydası var? Ha olmuş, ha olmamış....

Onlar miskindiler, korkaktılar. İsterseniz başka türlü söyleyin: halklarını refah içinde yaşıya yaşıya efkârı umumiye sahibi olmuştu: Falanca imparatorluktan falanca toprak kopacak, falanca hukuk eksilecek diye, yahut falanca krallık imparatorluk haline gelmek için bir rengi bozuğun toprağını alacak, denizlerde hotzot edecek diye hususî parkta golf oynıyan pırlanta gibi evlâdını ne cephede öldürtmeğe, ne de âlil bırakmıya razıydı....

Tokların donanmaları da, orduları da bu "Alafranga muhallebicilerle,, doluydu. Miskindiler onlar...

Halbuki yeni türediler?.... Canını dişine takmış, gözünü kan bürümüş, işiha ile şapırdıyan dili her manzaraya karşı salyalanıyor. Kapmak için bacak arıyorlar.... İnciklerini ona göre atılgan terbiye etmişler, ediyorlar.... Bu aç kurtlar.... Bu aç kurtlar, şehrin silâh, asker, jandarma, polis kuvvetini hesaplamadan sokaklara hürya eden canavar sürüleri gibi Akdenizde ve sarı denizde korkunç bir manzara teşkil ediyorlar. Üçü vurulacakmış beşi ezilecekmiş.... Vız geliyor.... Kuduzluğun disiplin amentosu ile, torpile suvar olacak deli bozuk yiğitleri zuhur ediyor... Ve bunlar, folgçu ve hellocu monsterlere dehşet veriyor. Tokların kuvvetleri ancak kâğıt üzerinde nazariye halinde kalıyor.

İşte:

— Neden böyle oluyor?... Söz geçirilemiyor mu?..... Meram anlatılamaz mı? Kafaları ezilemez mi? Bu küstahlıkların önüne sed çekilemez mi? Mademki daha kuvvetlidirler?.... Acaba tokların teennilerinde derin bir hikmet mi var?... Yahu o koca satvet, o koca ihtişam dünkü zıpçıktıların önünde nasıl arşuferşi ile göçer?... - gibi boyuna işittiğimiz hayret sualleri'nin cevabı budur.

(Vâ-Nû)

Şehit Muhtar mahallesindeki sokakların haline bakın...

İstanbul konuşuyor!

Çınarcıktan buraya rakleden bir bakkal

İstanbula geldiğine pişman!

"Bizim ufacık nahiyemiz, buradan çok daha güzeldi,, diyor

Yazan: *Haberci*

Tarlabaşından Yenşehire inerken, yolların ne görülmemiş bir bakımsızlık içinde olduğunu dün yazmıştım. Bu nokta üzerinde bugün de biraz duracağım.

5—6 saat evvel yağan yağmur, zaten bozuk olan kaldırımları târumar etmişti. İşin esasını sonradan öğrendim. Meğerse bulunduğumuz caddenin tam ortasında bir ana lâğım geçermiş, ve şiddetli yağmur yağınca, zaten çürükçarık olan bu lâğım patlar, sular ortalara akar, taş, toprak ne varsa, hepsi aşağı kısımlarda bulunan sokaklara, evlerin önüne sürüklenirmiş.

Nitekim, biz, Şehitmuhtar mahallesi denen kısmın sokaklarını gezerken, bodrum katlarına su basmış bir çok evlere rastgeldik. Hele Tavla sokağının köşesinde yepyeni bir bakkal dükkânının sahibi olan Salih, dövünüp duruyordu.

— Bir çok mallar berbat oldu.. Yağmurda seller hep dükkânıma girdi.. Ben eskiden Çınarcıkta bakkaldım. Vallah. bu ufacık nahiye, buradan çok daha güzel, çok rahattı. Bir nahiye müdürümüz vardı, yolları bile asfalt yapmıştı. Ah, ne yaptım da, kalktım, buraya geldim.

Bakkal Salih bir taraftan yanıp yakılırken, biraz ötedeki, iki çocuk bir araya gelmişler, çamurlar arasında bir şeyler yapıyorlardı.

Merak edip yanlarına sokuldum. Yaya kaldırımının kenarına çömelmiş 9—10 yaşlarında bir erkek çocuk, buraya bir duvar örüyor, 5—6 yaşında bir arkadaşı da elinde tuttuğu kendi boyunda koca bir süt göğümünden ara sıra su başaltarak, çamurun yoğurulmasına yardım ediyordu.

— Yahu, nedir yaptığınız? diye sordum.

Cin gibi zeki gözlerini üzerime dikerek, küçük cevap verdi:

— Havuz yapıyoruz ağabey, havuz..

— Peki ne olacak bu havuzda?

— Balık yüzdüreceğiz!..

— Sonra?.

— Biraz daha büyütüp, sandalla gezeceğiz..

Büyük çocuk bizim bu muhaveremiz ile alâkadar bile değildi. Kanter içinde harıl harıl meşhur havuzun etrafına çamur sıvamakla meşguldü.

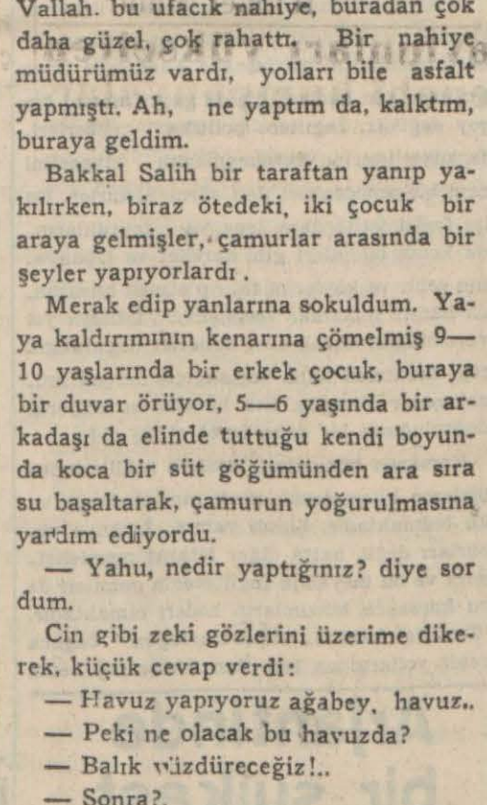

Buraya sokak demiye kaç şahit lâzımdır?

İki çocuk çamurla bir havuz yapmıya çalışıyorlardı

İçinde balık yüzdürülecek, sandalla gezilecek! havuzun vaziyetine baktım.. İki karışlık bir şeydi..

Gayri ihtiyarî güldüm. O zaman büyük çocuk başını kaldırdı. Dik dik baktı:

— Ne o, dedi, beğenemediniz mi, işte pekâlâ oluyor. Sonra yavaş yavaş büyüteceğiz...

Bu sırada fotoğrafçı arkadaşım Alî yanıma geldi:

— Gel, dedi, bak şurada lâğmın üstü açılmış, berbat bir vaziyet var...

Yürüdük, bir sokak geçtikten sonra, dostumun söylediği yeri gördüm. Yolun tam ortasında kocaman bir çukur vardı. Etrafa berbat bir koku saçan bu çukurun yanına sokulduğum zaman, Beyoğlu caddesi istikametinden gelip, aşağılara doğru akan, siyah renkli bir suyun şarıl şarıl aktığını gördüm.

Biz bunu seyrederken, temiz giyinmiş üç dört erkekle, iriyarı bir kadın da oraya geldiler. Etraftan büyük taşlar alıp getridiler. Bir taraftan bu lâğım ağzını kaparken, bir taraftan da anlatıyorlardı:

— Efendim, her yağmurda böyle patlar burası.. Yalnız burası değil, daha beş altı yer birden patlar. Olduğu gibi bırakşak kimbilir ne kadar zaman öyle kalacak, kokudan mahvolacağız.. Onun için gelip kendimiz kaparız. Fakat bu tabiî öyle esaslı bir şey olmaz. Amma ne yaparsınız. Bir müdde yasak savuyor işte.. .

Alî ile beraber buradan da ayrıldık.. Aşağılara doğru ilerledik. Bu harap, berbat yollar arasında birdenbire mun tazam ve temiz bir cadde ile karşılaştık Burası Arnavut kaldırımı döşeli idi. Fakat o kadar iyi bakılmış, öyle temiz tutulmuştu ki, Sağızağacından, Talim hane meydanına kadar uzanan böyle bir caddenin burada bulunuşu bizi hayrete düşürdü.

Alî:

— Hele şükür, yola benzer bir şey görmek nasip oldu, diye söyleniyordu.

Fakat gözlerim birdenbire, sokağın başında asılı duran levhaya takıldı. Âdeta şaşkın bir vaziyette şunu okudum: (Çöplükçeşme caddesi)...

Olur şey değildi. Semtin en güzel sokağına, bu ismi vermek, tam bir tezat rekoru olmuştu.

HABERCİ

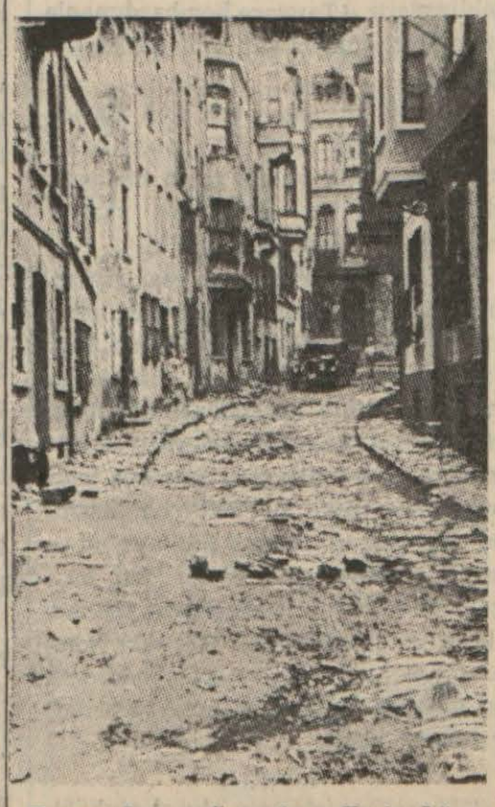

Burası her yağmurda sellerin hücumuna uğrıyan bir sokaktır

Misafirimiz İngiliz denizcileri

Dün Yavuzda kokteyl karti verildi

Harb filomuz kumandanı Tuğamiral Mehmet Ali tarafından dün Büyükadada Anadolu klübünde İngiliz bahriyelileri şerefine bir ziyafet verilmiştir.

Moda deniz yarışlarından sonra da Moda klübünde bir kokteyl partisi verilmiştir. Deniz yarışlarına dair tafsilâtı spor sayfamızda veriyoruz.

Saat 17 de Yavuz harb gemisinde de bir kokteyl partisi de verilmiştir. Gemide Karadeniz, zeybek oyunları oynanmış, çok beğeni'miştir. İngiliz bahriyelileri bugün şehri gezecekler - dir.

Kemal vapuru karaya oturdu ve kurtuldu

Ayvalık - İstanbul seferini yapan Kemal vapuru evvelki akşam Geliboludan eşya ve yolcu almış, İstanbula gelirken İncirburnu önünde karaya otumuştur. Hava rüzgârlı olduğundan vapurun kurtarma amel'yesi hayli müşkül olmuştur. Pervane ters çalıştırılmış, arka taraftan çıpa atılmış, iki saat sonra vapur yüzdürülmüştür. Vapura bir şey olmamıştır. Kemal vapuru limanımıza gelmiştir.

Sabah gazeteleri ne diyorlar?

CUMHURIYET'de:

Akdeniz emniyeti ve İspanyol meselesi

Yunus Nadi, bugünkü dünya vaziyetinin, 1914 dekinden de ağır olduğuna işaret eden yazısında diyor ki:

Dünya o kadar daraldı ki her yerdeki emniyet, yalnız en yakın alâkadarları için değil, herkes için bir nimet olduğu gibi bütün emniyetsizliklerin derece derece bütün milletleri rahatsız ve huzursuz kılması kadar tabii bir şey olamaz. İnsanlığın en büyük nimeti ve şüphesiz en büyük şerefi olan sulh bugünlerde daha fazla tehlikeler içinde yüzmeğe başlamıştır. Herkesin her ihtimale karşı hazır ve dikkatli olması lâzımgelen çok ağır ve çok ciddî günler yaşıyoruz. Sulhü seven ve istiyen milletlerin uyanık ve kararlı olmalarına her zamandan ziyade ihtiyaç vardır.. Sulhün paha biçilmez hatırı için dahi olsa en tehlikeli ihtimallerin en kara çehresine hiç kırpılmıyan cesur gözlerle bakmağı bilmek ve her nepahasına olursa olsun sulhü ayakta tutmanın iktidar sahibi ehli olmak icap ediyor.

Milletlerarası hukuku mutlak bir iflâsa götürülmüştür.. Milletler cemiyetine gelince bazı memleketlerce ona bir tek pulluk dahi kıymet verilmemektedir. Bu ağır hâdiseler Milletler Cemiyeti Asamblesinin içtimaı arifesinde vuku buluyor. Cemiyetin uyutucu maddelerin dumanlarile meşbu bir efsane olmak vaziyetinden kurtarılması bugünlerde onun asamblesine iştirak için Cenevre yolunu tutan milletlerin bellibaşlı vazifeleri olsa gerektir.

ULUS'ta

Demiryollarından kara yollarına

Falih Rıfkı Atay, yol inşaatında merkezi sisteme doğru gidilmesini tavsiye ederek şöyle diyor:

Nafia yol faaliyetlerimiz artmıştır. Fakat bu faaliyetleri derlemek toplamak, yol tiplerini iyi tanzim etmek, teşkilâtlı ve merkezi inşa sistemine geçmek lâzımdır. Yarın asfalt la İstanbuldan Balkan hudutlarına gidebileceğiz; fakat İstanbuldan Pendiğe gidemeyoruz ve Yakacık sanatoryomuna hasta çıkaramıyoruz.

Türkiye yollarını inşa ederken, İstanbul - Ankara, İzmit - Bursa - Yalova, nihayet Bursa — İzmir, gibi ayni zamanda Turistik değeri büyük olan yollarında en yeni inşa usullerini kullanmalıyız. Bir gün Türkiyenin başlıca döviz kaynağı Marmara cenneti olacaktır. Bu kaynak yolsuz işletilemez.

Mucizeler veren demir yolları azim ve iradesinin aynı ile kara yollarma! Yalnız motörlü şu veya bu vasıta değil, motörlü Türkiye!

KURUN'da

Meseleyi kökünden halletmek için

Hikmet Münir yazıyor:

Bir sivri akıllı, Akdenizde dolaşan ve boyuna gemi torpilliyen meçhûl tahtelbahirlerin yakalanması için şunu teklif ediyor:

— Denizi boşaltmalı. Tahtelbahir de düdük gibi ortada kalır.. Sonra elinle koymuş gibi alırsın.

Sonra da, ihtimal, bu tahtelbahirin Milletler cemiyeti mahkemesi huzuruna (alâtı cariha) meyanında getirilmesini tavsiye edecektir.

Gümrük muhafaza memurlarını terfih

Vazifeleri ağır olan gümrük muhafaza memurlarının terfihleri esas itibariyle kabul edilmiştir. Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince hazırlanan proje bu malî sene bütçesine yetiştirilememiştir. Proje önümüzdeki sene kanuniyet kesbedecektir.

Köylerde sağlık koruyucuları

Sıhhat Veklâeti vilâyetlere köy sağlık koruyucuları hakkında bir tamim göndermiştir. Köy kanununa göre bu koruyucuların yetiştirilmesi için her vilâyette veya kazada altı hafta devam etmek üzere birer kurs açılacaktır. Bu kurslara yaşları 25 le 40 arasında ilk tahsil görmüş kimseler alınacaktır.

Bunların vazifeleri köyün sağlığını korumak olacaktır.

Ankaraya dönen Vekiller

Maliye vekili Fuat Ağralı dün akşam Ankaraya gitmiştir. Adliye vekili bugün, Milli Müdafaa vekili çarşamba günü Ankaraya döneceklerdir.

☆ Dünün ve bugünün haber ve hâdiseleri ☆

Hariciye Vekilimizin beyanatı

Dr. Aras Atinadan Cenevreye hareket etti

Atina 5 (A.A.) — Doktor Aras, Atinadan ayrılmadan evvel Elen matbuatına aşağıdaki beyanatta bulunmuştur.:

"— Bundan evvelki her gelişimde olduğu gibi bu kere de hakkımda göstermiş olduğu hararetli hüsnü kabulden dolayı Elen Milleti nezdinde bir kere daha teşekkürlerime tercüman olmanızı rica ederim.

Başvekil Metaksasla fikir teatisinde bulunduğumdan ve Yunanistanla Türkiye arasında her iki memleketi alâkadar eden bütün meseleler üzerinde tam bir fikir birliği mevcut olduğunu yeniden bir kere daha müşahede eylediğimden dolayı çok memnunum. Mavrudisle görüşmemden de pek memnunum. Milletler cemiyetine gidecek Elen heyetine riyaset edecek olan Mavrudisle semereli Türk - Eln işbirliğine Cenevrede devam edeceğimden eminim..„

Yunan gazetelerinin dostane neşriyatı

Yunan gazeteleri Türkiye - Yunanistan tesanüdünü belirten yazılarla doludur:

Katimerini diyor ki:

"Dr. Aras, bir gün, kendisini Atina şehri hemşerisi telâkki eylediğini söylemişti. Muhterem vekil, bunda çok haklıdır. Zira Yunanistanın hükûmet merkezi Dr. Arası daima hususi bir sevinçle kendi içinde görmüş ve karşılamıştır.„

Proia diyor ki:

"Elen milleti, Yunanistanın tecrübe edilmiş samimi bir dostu olarak telâkki ettiği Dr. Arasın Atinadan her geçişini kalbden selâmlamaktadır. Bilhassa bu sefer, son beynelmilel hâdiselerin vehameti, Türkiye ile Yunanistan arasındaki bağların sıklığı ve iki memleketin Balkanlarda ve Akdenizdeki menfaatlerinin birliği dolayısile görüşmeler fevkalâde bir ehemmiyet arzetmektedir.„

Bütün gazeteler, ayni zamanda, gerek Türkiyenin, gerek Yunanistanın sulh eserine samimi ve derin bağlılıklarını da tebarüz ettirmektedirler.

Mançu askerleri isyan ettiler

Şanghayda bir Japon bombardımanından sonra...

(Baş tarafı 1 incide)

1 — Japon gemileri, beynelmilel imtiyazlı mıntakanın şimal hududundan, 1500 metre öteye çekileceklerdir.

2 — Japonlar, Çin kıt'alarının geri çekilmeleri esnasında bunları bombardıman etmemeyi taahhüd edecektir.

3 — Japonlar, Pautung mıntakasına asker ihracından vazgeçeceklerdir.

Maamafih, burada İngiliz - Fransız - Amerikan teşebbüsünün muvaffakıyeti hakkında çok bedbin bulunulmaktadır.

Esrarengiz gemi !

Şanghay, 6 (A. A.) — Domei Japon ajansından:

Birkaç zamandanberi Japonlar Şanghay yakininde ne zaman ihraç ameliyesi yapmıya kıyam etseler, ecnebi bayrağını hâmil esrarengiz bir ticaret vapuru meydana çıkmaktadır.

Dün de ayni vapur, Japon kıtaatının ihraç edilmekte olduğu noktanın yakininde bulunmaktaydı ve işaretlerle Çin bataryalarının endahtını idare eder gibi görünüyordu.

Harp değil katliâm

Şanghay, 6 (A. A.) — Japon tayyarelri, Chapei'ye gitmekte olan mühim bir çin müfrezesini bombardıman etmişlerdir. Zayiatın binlere baliğ olduğu tahmin edilmektedir.

Japonların öldürdükleri siviller

Tokyo, 5 (A. A.) — Japon donanması, bahriye tayyarelerinin teşriki mesaisile 4 eylûlde sabahın saat 7 sinde Amoy limanına taarruz etmiştir. Filo, liman methalindeki Kac Shih kalesini topa tutmuştur ve bu sırada tayyareler, bahriye prefeliğini ve şehrin civarında bulunan tayyare meydanını bombardıman etmiştir. Çinliler, bu taarruzlardan ciddî surette müteessir olmuşlardır.

Japon tayyarelerinin kuvvei külliyesi, Şanghay - Hançeo demiryolunun 8 kilometro kadar bir kısmını bombardıman ve tahrib etmişti. Fransız imtiyazlı mıntakasının cenubu garbisindeki kasabaların bombardımanı yüz kadar sivilin telef olmasına sebbiyet vermiştir.

Mülteci kamplarına da saldırıyorlar

Şanghay, 5 (A. A.) — Japon tayyareleri Şanghay üzerinde yapmış olduklları bir cevelân esnasında mültecilere ait kampı bombardıman ederek 50 kişinin ölümüne ve 150 kişinin yaralanmasına sebeb olmuşlardır.

Kurt ve kuzu hikâyesi !

Tokyo, 5 (A. A.) — Mebusan Meclisinin fevkalâde içtima devresine başlanmıştır.

Meclis, evvelâ, ittifakla Çindeki sefer heyetine teşekkürü ihtiva eden bir karar sureti kabul etmiş ve bilâhare Başvekil prens Honoye'nin nutkunu dinlemiştir.

Başvekil Prens Honoye, Japon harekâtının Çin milletine değil, fakat Nankin hükûmetine karşı olduğunu bildirmiştir. (Tayyare bombardımanlarıyla öldürdükleri Çin milletinden değil mi?)

Başvekilden sonra söz alan Hariciye Nazırı Hirota, haricî siyaset hakkında son defa vukua gelen hâdiseleri icmal ettikten sonra son vaziyet hakkında ezcümle demiştir ki:

"— Japon hükûmetinin esas siyaseti, şarkî Asyada istikrarın kurulmasını ve Japonya, Mançuko ve Çinin, kendi müşterek refahları için, uzlaşmalarını ve birlikte çalışmalarını istihdaf etmektedir. Azimkâr bir vaziyet almak ve Çini doğru yolu bulmağa mecbur etmek bizim için kat'î bir lüzumdur. Japonyanın, şimali Çini mes'ud ve sakin görmekten ve bütün Çini, bugün gördüğümüz felâketlerin tehlikesinden halâs etmekten (tayyare bombalariyle öbür dünyaya göndererek mi acaba?) başka bir emeli ve hedefi yoktur!"

İsyan

"Times" gazetesinin siyasî muhabiri bildiriyor:

Bundan birkaç gün evvel Mukdende Japon askerleri arasında bir isyan çıktığı haber verilmektedir. Birçok zabit öldürülmüş ve şehir haricinde Japonlarla Mançular arasında şiddetli bir harb vukubulmuştur. Diğer taraftan Mukdenin iki yüz mil şarkında bulunan Şang Pak'daki bir taburun da kaçtığı haber verilmektedir.

Çine gönderildiği iddia edilen Sovyet tayyareleri

Nankinden Paris - Soir gazetesine bildiriliyor:

72 Sovyet tayyaresi, dış Mongolistan tarikiyle Sian'a (Şansi vilâyeti) gelmiştir. Diğer 144 Sovyet tayyaresi de, yine Sian'a gelmek üzere yolda bulunmaktadır.

Tolstoyun hırsız torunu

(Baş tarafı 1 incide)

Fransız gazetelerinin başlıca mevzuu haline gelmiştir. Filhakika Jan Tolstoy adındaki bu delikanlı, büyük Rus edibi Tolstoyun torunudur.

Rus ihtilâlinden sonra, Tolstoyun oğluyla zevcesi Fransaya iltica etmişler ve bir müddet sonra ayrılmışlar dır.

Böylece, Niste doğmuş olan Jan, babasını hiçbir zaman görmemiş ve esasen kendisini hiç de sevmeden, mütemadiyen âşık değiştiren annesinin elinde büyümüştür. Hiçbir ihtimam görmiyen ve başıboş bırakılan zavallı çocuk, 8 yaşındayken tembelliği yüzünden mektepten koğulmuş ve ondan sonra, büsbütün sokaklara düşerek sokak çocuklariyle ahbaplık etmiye başlamıştır. Bu ahbablık tabiî neticesini göstermiş ve Jan bir müddet sonra, bir saat çaldığı için ıslahhaneye kapatılmış ve annesi onu kat'iyyen kurtarmıya çalışmamıştır.

Çocuk ıslahhanedeki kısa ikametinden sonra oradan kaçmış ve başka bir şehre giderek orada da müteaddit hırsızlıklar yapmıştır. Sonra tekrar kaçmış ve senelerce birçok hırsızlıklar yaptığı halde bir türlü yakalanmamıştır.

Nihayet, bundan bir müddet evvel, polis, dünyanın yetiştirdiği en büyük kalem dahilerinden birisinin hırsızlığı adeta dâhiyane bir şekilde yapan bu betbaht torununu yakalıyarak, bu defa tevkifhaneye kapamıştır.

Başvekil İzmirde

İzmir 6 (hususi) — Şehrimize gelen Başveki İsmet İnönü buraya gelir gelmez İzmir valisinden ve belediye reisinden. Manisa valisinden uzun uzadıya malûmat aldı.

Belediye reisi şehrin yakında çiçeklendirileceğini, müstakbel şehir tiyatrosunun kültür parkta kurulacağını, şehir gazinosunun karşısındaki arsada 100 yataklı bir şehir oteli kurulacağını bildirdi.

Başbakan caddeler, sergi sarayı, Ege mahsulleri müzesi hakkında da malûmat istemiştir.

Belediye reisi, panayır kapanınca saray ve müze projelerinin hazırlanıp inşaata başlanacağını söylemiştir. Manisa valisi, üzüm fiyatlarının iyi gittiğini, vilâyet merkezinde yeni caddeler yapılmakta olduğunu, Ankaradaki gibi kız enstitüsü hazırlandığını, sıtma ile mücadele edildiğini anlatmıştır.

İzmir valisi de Cellât gölünün iki sene sonra tamamen kurutulabileceğini, buradan elde edilecek arazinin köylüye ve muhacirlere tevzi edileceğini, Menemen ve Foçada sıtmanın tamamen yok edileceğini söylemiştir.

Başbakan dün saat 17 de otomobille sergiye gelmiş, pavyonları birer birer gezmiştir.

Duvarda dolaşan kadın

Düşerek ağır surette yaralandı

Taksimde Tarlabaşı cadedsinde oturan kırk yaşında Takohi ismindeki kadın sinir hastalığına müptelâdır. Kadın dün evde otururken birdenbire fenalaşmış, hava almak üzere bahçeye, oradan da tavuk kümesinin üzerinden duvara çıkmıştır. Sinirli kadın duvarda gezinirken birdenbire müvazenesini kaybederek sekiz metre yükseklikten sokağa düşmüş, ağır surette yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır.

İspanyaya kat'î darbe indirilecekmiş!

İspanyol asilerinin şimalde Santander ve birkaç şehri zatetmiş olmalarına mukabil, gelen haberlere bakılırsa, Aragon cephesinde pek fena vaziyette bulundukları anlaşılmaktadır. Filhakika, Belhitanın hükûmetçiler tarafından işgalinden sonra asiler Madrit cephesindeki kuvvetlerinin mühim bir kısmını Aragon cephesine sevketmek mecburiyetinde kalmışlar ve böylelikle, Madrit cephesindeki hâkim vaziyeti büsbütün hükûmetçilere terkettikleri gibi, Aragon cephesinde de bir çember içinde sıkışmak tehlikesine maruz kalmışlardır.

Bu hususta, Fransanın en bitaraf gazetesi sayılan Paris Soir'in verdiği malûmat şayanı dikkattir:

Aragon cephesinde asiler, Belkita ve Zuera önlerinde büyük bir gayret sarfetmekteCirler. Çünkü Saragos, ihata edilmek tehlikesine maruzdur.

Diğer taraftan, İtalyan hükûmetinin İspanyaya yeniden kuvvet sevketmek üzere bulunduğu haber verilmektedir. Musolini demokrat devletleri emrivaki karşısında bırakmak için, sonbaharda "kat'i darbe,,yi indirmek niyetindedir.

Hükûmetçiler, halihazırda, Hueskadan Turevele kadar olan mesafede cereyan etmekte olan harplerin, İspanyol harbinin neticesi üzerinde kat'i bir netice tevlit edecek mahiyette olduğu mütaleasındadırlar.

Hükûmetçiler, Zueradaki asi taarruzlarını püskürttükten ve Belhitayı işgal ettikten sonra, Teruel istikametindeki ileri hareketlerine devam etmektedirler.

Akdeniz konferansı

(Baş tarafı 1 incide)

leri arasında esas meseleler hakkında noktai nazar teatilerinde bulunulmuştur.

Davet edilen devletler

Akdenizdeki vaziyeti görüşmek üzere Akdeniz devletleri arasında yapılacak toplantı için, alâkadar devletlere gönderilecek notanın metni etrafında İngiltere ve Fransa arasında anlaşma olmuştur. Davet edilecek hükûmetler şunlardır:

Fransa, İngiltere, Almanya, İtalya, Yunanistan, Türkiye, Romanya, Yugoslavya, Mısır, Sovyetler Birliği, Bulgaristan ve Arnavutluk...

Bu suretle Akdeniz devletleri konferansına Akdenizle bilvasıta alâkadar görünen devletlerle Karadeniz devletlerinden bir kısmı dahi çağrılmaktadır.

Sovyet Rusyada heyecan

Moskova, 5 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor: Bütün Sovyetler birliğinde, Timiriazev ve Blagoev Sovyet gemilerinin faşist korsanlar tarafından batırılmasını protesto eden büyük mitingler devam etmektedir. Halk, derin nefretini bildirmekte ve enerjik tedbirler alınmasını hükûmetinden rica eylemektedir.

Sovyet gazetelerinin neşriyatı

İzvestiya gazetesi şöyle yazmaktadır:

"İtalyan filosunun Valensiyadan itibaren Çanakkaleye kadar olan mesafe dahilinde ticaret gemilerini batırmasile Akdenizde tevellüt eden son hâdisat hiç de gayri memul bir şey değildir. İngiltere politika rehberleri, İspanya işlerine karışmamazlık siyasetini tam bir senedenberi ileri sürmektedirler. Bu işe faşist istilâcılara İspanya topraklarında kendi bildikleri gibi hareket ve İspanyanın şehir ve köylerini tahrip etmek hususunda hadsiz imkânlar vermiştir. İstilâya yol vermekliğin ancak aksi neticeler doğurabileceği hakkında daha başlangıçta birçok münakaşalar olmuştu. Son hâdisat bu sözlerin doğruluğunu bir daha ispat etmiş oldu.

Korsanca hücumlar, İspanya sahillerinden binlerce kilometrelik uzak mıntakalarda vuku bulmaktadır. Şimdi yalnız İspanya vapurları değil, hattâ diğer bitaraf memleketlerin ve bu meyanda İngilterenin gemileri de bu korsanca hücumların hedefi olmaktadır. "Denizler hâkimi,, imparatorluğun başlıca deniz yollarından biri olan Akdenizde kendisinin emniyet garantisinden mahrum kaldığını görmektedir. Şayanı kayıt bir nokta varsa, o da İtalyan harp gemilerinin İngiliz vapurlarına hücumu İtalyan - İngiliz "yakınlaşması,, etrafındaki gürültülerin ayyuka çıkarıldığı bir zamana tesadüf etmesidir.

Romanın faşist istilâ çuvaldızını diplomasi samimiyet çuvalında saklamak hususundaki teşebbüsü hiç de ciddi değildir. İtalyada İngiliz kontr ajansına karşı küfürler savurmaktan şimdilik vazgeçilmiş ise de, hakikatte Akdenizi İtalyan gölüne çevirmek şiarından vazgeçilmemiştir.. Medeni dünyanın bir uzvu sayılan Akdenizi hiç kimse ansızın haydutça hücumlardan masun kalmıyacağı yabani bir sahaya çeviren faşist korsanların yaptıkları sergerdelik, İtalyan milliyetçiliğinin mezkûr şiarının ne demek olduğunu filen göstermektedir. İspanya halkına karşı muharebe bertaraf edilmedi. Çünkü bu muharebe, bütün Akdenizi "İtalyanlaştırmak,, işinin ancak birinci safhası olarak Roma tarafından düşünülüp meydana çıkarılmıştır.

Arjantinde bir suikast şebekesi

Reisicumhuru ve nazırları öldüreceklermiş

Buenos, Aires, 6 (A.A.) — Polis idaresi, reisicumhur Justo'yu, nazırları ve daha birkaç yüksek şahsiyeti öldürmeyi ve kışlalar ile polis dairelerini hücumla ele geçirmeyi istihdaf eden bir suikast teşebbüsünün meydana çıkarılmış bulunduğunu bildirmektedir. Şimdilik dört kişi tevkif olunmuş ve birçok bomba ele geçirilmiştir. Tahkikata devam olunmaktadır.

Harp malûlleri

Ankarada toplanan ordu malûlleri kongresine iştirak eden murahhaslar dönmüşlerdir. Kongrede on iki kişilik bir merkez heyeti ile bir de haysiyet divanı seçilmiştir. Gelecek kongre 20 mayısta Ankarada toplanacaktır.

1200 zabit ve 9500 malûl nefer vardır. Bütün bunlar ordu malûlleri birliğine aza kaydedileceklerdir.

Birlik biri tabiî, diğeri asli, üçüncüsü fahri olmak üzere üç türlü aza kabul edecektir.

Yeni nizamnameye göre, birlik, gelir kaynakları bulacak, aza arasında mütekabil sigorta tatbik edecek, çalışmak kudretini haiz olanlara iş bulacak, asli aza çocuklarını meccanen okutacaktır.

Marifetli petrol varilleri !

Bakkalları aldatan bir adam yakalandı

Bakkallara gaz veren bir adam hakkında bu sabah zabıtaya bir ihbar yapılmıştır. İhbara göre, bu adam yirmi kiloluk gaz bidonları içinde tadilat yapmıştır. Bu suretle bidonlar 14 kilo gaz almaktadır.

Gazcının yanında çalışanlardan ikisi vazifelerinden çıkarılınca bu sabah Firuzağa karakoluna müracaat etmişler, işi haber vermişlerdir. Gaz kamyonu ise biraz evvel bir bakkala gaz vermiş bulunuyordu.

Kamyon çevrilmiş, içi tertibatlı olan bidon indirilmiştir. Kamyonda bulunan gazcı bidonun 20 kilo aldığını iddia etmişse de bir az sonra 20 kiloluk bir bidondaki gazlar bu bidona boşaltılmıştır.. Bidonun dolmasına rağmen hariçte 7-8 kilo gaz kalmıştır.

Bu vaziyet üzerine kamyon karakol önüne çekilmiş, tahkikata başlanmıştır.

İşçiler

İş Kanunu size ne haklar vermiş ve sizden neler istiyor bilmeğe mecbursunuz.

Bunları size sual cevaplı, toplu ve pratik olarak öğretecek olan: İş verenin ve işçinin kanunî hak ve ödevleri kitabıdır.

Fiatı 10 kuruştur

İnkılâp Kitapevinde satılır.

HAYÂTIMIN ERKEĞİ

— Aşk ve macera romanı —

— 20 — Nakleden: (Vâ-Nû)

— Nermin! Deli misin? Ne oluyor? Fakat kız, asabiyetle:

— Sizi görmek istiyorum. İyice görmek istiyorum. Siz Rüştü bey değilsiniz. Hakikati öğrenmek arzusundayım.

Mumu kaldırmış, adama doğru ilerliyordu.

Fakat yabancı erkek, ona vakit bırakmadan, elinde bir yastıkla, üzerine doğru hücum etti. Hem yüzünü gizlemeğe, hem mumu söndürmeğe çabaladı.

Kız, ışığını müdafaa etmek istiyordu. Hemen bir koltuğun arkasına atılarak aydınlığı erkeğe doğru tuttu.

Artık öğrenecekti. Kim olduğunu bilecekti. Fakat erkek arkasını dönerek, yaralı bir hayvan gibi, odadan dışarı koştu.

Bu adam, kocasından daha iri, daha geniş omuzluydu. Genç kız bunları vazıh olarak farketti. Ve bilhassa nazarı dikkatini celbeden şey, mütemadiyen yüzünü saklamak isteyişiydi.

Nermin, odada dimdik duruyor, zınnar bir zıngır titriyordu.

Katî bir şey varsa ,gelen kocası değildi ve kendini tanıtmak istemiyordu.

Ama niçin?

Niçin?

Ya Nermine kendini teşhis ettirmemek için, yahut da tarif ederse Rüştü bey anlamasın diye...

Demek Rüştü bey bundan malûmattar değildi.

Artık tereddüde mahal yoktu. Sabah olur olmaz kocasını bu vakalardan haberdar edecekti. Çok şükür ki, bu yabancı adamla arasında silinmiyecek bir münasebet cereyan etmemişti. Onu muhafaza eden işte o çılgın korkusu ve hodbinliğinin kuvvetiydi.

* * *

Sabahleyin, Nermin, giyindikten sonra, hemen Rüştü beyin yazı odasına doğru yürüdü.

İçeriye girdi, kimseler yoktu.

Büyük köşkün birçok odalarını aradı. Hattâ uşak ve hizmetçiler dahil yoktu.

İkbal kalfayı arayıp bu gayri tabiî halin sebebini öğrenmek istedi.

Kendi kendine:

— Bu eve ne oldu? Nereye gittiler, diyordu.

İçinde bir ağırlık hissetti. Bu sessizlik, bu boşluk, zaten zayıf olan asabını bir kat daha bozuyordu.

Bahçeye baktı. Kimseleri görmedi. Mutfağa doğru yürüdü. Orası da boştu. Üstüne bir palto alarak ahırlara doğru gitti. O tarafta da kimseler görünmüyordu. Kızcağızı garip bir his kaplıyordu. Bu gayri tabiî halde mutlaka bir felâket gizleniyordu.

Oh hele şükür. O sırada çobanlardan birini gördü. Hemen seslendi.

— Ramazan.. Ne var?.. Ortalıkta hiç kimse görünmüyor.

— Ben yalnız kaldım, efendim.

— Ötekiler nerede?... Arkadaşların?...

— Beyi aramağa çıktılar.

— Hangi beyi?

— Vallahi bilemem.. At eğerli olarak boş döndü.

Genç kadın bir şey anlamıyordu. Ahırda sualler sordu. İzahat istedi.

— Her sabah atlar tamam olarak ahırda bulunur. Bu sabah bir tanesi eksikti. Onu ta orada, ta ileride, gölün kenarında eğerli olarak bulmuşlar. Bir üzengi kopmuş. Hayvanda ürkek bir hal var. Bu hali anlıyamadıkları için beğe haber vermişler.

Nermin, rahat bir nefes alarak:

— Kaza olduğu zaman, bek evdeymiş, öyle mi?

— Evet efendim. Fakat herhalde mühim bir hâdise olmuş ki, deliler gibi adamlarını toplıyarak koştu. Heyecan içinde bağırıyordu: "Süvariyi bulmalı. Ata binen mutlaka bir yere düştü, yaralandı!.. İkbal kalfa ile Tahir ağa da aynı derecede telâşlı görünüyorlardı.

— Peki, kazaya uğrıyan kimdir acaba? Biliyor musun?

— Hayır efendim, bilmiyorum. Yalnız Rüştü bey onu herhalde tanıyor. Ismi Celâlmiş.

Genç kadın hayretle:

— Celâl?

Ve biraz düşündükten sonra:

— Bu ismi nereden öğrendin?

— İkbal kalfa, boyuna bağırıyordu: "Zavallı Celâl bey! Ah bulabilsek.....„ diyordu.

— Sen çiftlikte Celâl bey isminde kimseyi tanımaz mısın?

— Hayır efendim, tanımam.

Nermin, dönmek üzereydi. Aklına bir fikir geldi.

— Şu atı bana göstersene, Ramazan!

— İşte bu, efendim.

Nermin hayvana yaklaştı. Bu, yüksek boylu, beyaz, güzel bir attı. Üstünde fevkalâde kıymetli bir eğer, gümüş bir tek üzengi vardı. Diğerrinin kopmuş olduğu belliydi. Buna binen mutlak zengin bir süvariydi.

Genç kadın daldı.

Geceleri onu ziyaret eden adam mıydı bu kazaya uğrıyan?.. Köşke döndü. Pencereye yaslanarak kocasının avdetini bekledi.

İzah edemediği derin bir hüzün ruhunu kaplıyordu. Sahipsiz dönen bu eğerli atın bir felâket habercisi olduğunu anlıyor ve bu felâketin zuhurunda kendi mesuliyetini de fark ediyordu.

Biraz sonra, uzaktan gürültüler işitti.

Çıkıp baktı.

Bir kalabalık yaklaşıyor. Önde İkbal kalfa, köşke doğru koşuyordu.

Yaklaştıkça kadıncağızın ağlamış olduğu, yüzünün gözünün şiş olduğu seçiliyordu. Nermin seslendi:

— Ne var, İkbal kalfa?

Kadın, yüreği yaralı bir halde, kollarını sallıyarak:

— Kaza... Öldü...

Koştu, kapıları açtı.

Arkadan gelenler, uydurma bir sedye üzerine yatırılmış bir vücut taşıyorlardı. Genç kadın, şaşkın şaşkın ilerledi. Kocasına yaklaşarak sordu:

— Kimdir bu?... Bu felâket nasıl oldu?

Rüştü bey esefle:

— Dikkatsizlik olacak.. - dedi. - O, çok cesurdu. Cesaretine kurban gitti.. Bir uçurumun kenarında bulduk. Sabahtanberi arıyorduk. Ne facia!

Genç kız, heyecanlı bir sesle:

— Celâl mi? - dedi.

Karısının bu ismi telâffuz edişi, o an içinde erkeğe hiç garip gelmedi. Bilâkis, müteessir bir sesle:

— Evet! - dedi.

Rüştü beyin bu cevabı, genç kadını sarstı: Nasıl oluyordu da Celâli bildiğine şaşmamıştı.

Fakat ses çıkarmadan, o da yürümeğe başladı.

Nermin ilerledi. Cesedin yanına yaklaştı. Üstünden örtüsünü yavaşça kaldırmak istedi. Bu esrarengiz Celâli bari ölümünde tanısaydı.

Fakat Rüştü hemen ilerliyerek elini tuttu.

— Yok Nermin, yok! Ona dokunmayın. Mademki hayattayken yüzünün biçimsizliğini gördüğünüzü istemiyordu, ölmünde de görmeyin.

— İstemiyor muydu? Hayatındayken istemedi mi? Fakat bu adam kimdi? Siz niçin ağlıyorsunuz?

— O benim kardeşim. Benim küçük kardeşim... Benim her şeyimdi o.... Onun için bütün gençliğimi, hayatımı feda etmiştim. İşte o benden evvel öldü.. Celâl, ah zavallı Celâlciğim... Niçin bu kadar cesurdu? Niçin o delice gezintilerine nihavet vereceğini vaadettiği halde vermedi?

Nermin bir facia dinler gibi, ciddiyetle ve hayretle bu sözleri dinliyordu.

(Devamı var)

GÜNÜN TARİH

371 sene evvel bugün

Kanunî Süleyman Öldü

Padişahın zabıta nizamnamesi çok enteresandı

Bir öpüşe bir akçe ceza

1566 yılı 6 eylûl sabahı 371 sene evvel bugün Kanuni Süleyman Macaristan içlerinde ordusunun muhteşem harbinin zafer haberini beklerken gözlerini hayata yumdu.

Yeni kanunlar ve nizamlar vazettiği için "Kanuni„ adını alan Süleyman, Avrupa tarihçileri tarafından "büyük„ ve "muhteşem„ diye anılırdı. O devirlerde her hâdise bazı dini sebeblere atfedildiği gibi bir çok muvaffakiyetlere de muhtelif uğurlar izafe edilirdi.

Süleymanın ölümünden sonra ondan bahse denler büyük padişahın hayatında "10 adedinin oynadığı rolü tebarüz ettirdiler. Kanuni onuncu padişahtı. Zamanının onuncu büyük hükümdarı ve on evlât babasıydı. Saltanatı zamanında 10 sadrazam, 10 defterdar ve nişancı, 10 fıkıh ve âlim, 10 büyük şair gelmişti. Bütün bunlardan başka da Süleyman on evsafa sahipti:

1 — İstikamet, 2 — Şecaat, 3 — Merdane hissiyat, 4 — Lâtif, 5 — Şairlik, 6 — Belâgat, 7 — Bünye kuvveti, 8 — Mızrak kullanmakta maharet, 9 — Kılıç kullanmakta maharet, 10 — Ok atmakta maharet.

Kanuni zamanında Süleymaniye camiinden başka altı büüyk cami daha yapılmıştır. Bunlardan başka bugün muslukları kurumuş olan kırkçeşme suları da onun eseriydi. Yapılışından 300 küsur sene geçen bu sular, bakımsızlık yüzünden vaktiyle şehirliye en büyük nimet iken hastalık aşılıyacak hale geldi. Fakat yüzlerce sene İstanbullular bu su ile beslendi. Tarih diyor ki: "Kostantaniyeyi inşa eden Kostantin ve bu payıtahtı feth ve yeniden imar eden Mehmet istisna olunursa bu şehrin, tezyinatının çoğunda en ziyade borçlu olduğu büyük Jüstinyen ile büyük Sultan Süleymandır.„

Kanuni, fethettiği yerlerde de inşaat yaptırırdı. Bağdatta Şiilerin yıktıkları İmamı azam Ebu Hanifenin türbesini imar ettirmiş ve bu türbenin civarında bir cami ile fukaralara yemek dağıtılacak bir imaret yaptırmıştır. Gene Bağdatta Kadiriye tarikati müessisi şeyh Abdülkadir Geylâninin türbesi bitişiğindeki camii yeniden yaptırmış;Konyada Mevlânanın dergâhı yanında iki minareli bir cami ile dervişler için bir semahane, hücreler ve fukaralar için imarethane, Seyit Gazi kasabasında cami, hastane, imaret kurdurmuş ve hepsini kurşunla örttürmüştü.

Kanuni, fethettiği her yerde yeni bir eser vücuda getirirdi. Radosta kaleler, Küdüste muazzam kale duvarları, yaptırdı ve her fethettiği yerde rastladığı harap olmakta bulunan tarihi eserleri tamir ettirirdi.

Mekkede müthiş derece susuzluk vardı.Bir maşraba su bir dükaya satılıyor ve bu yüksek paraya da bulunamıyordu. Halk susuzluktan hastalanıyor, ölüyordu. Süleyman Bedir, Harnin ve Arafat dağı su yollarını yaptırdı. Bundan başka kızı da birçok havuzlar ve çeşmeler inşa ettirdi.

Süleyman parayı muharebenin asabı sayardı. Sulhde de saadet ve refahı paranın temin edeceğini söylerdi. Onun için parasız lığın önüne geçmek yolunda çalışırdı. Saltanatının ilk senelerindeki seferlerinde çok paraya ihtiyacı olmuş ve halktan biraz ağır vergi almıştı. Fakat sonraları bunu bir daha tekrar ettirmemeğe çalıştı.

Kanuni son zamanlarda şarabla kahveyi de menetti. Kahve İstanbula yeni girmişti. Kahvehaneler rağbet görmekteydi. Müftü Ebüssuud efendi, şarabın menedilmesi hakkında fetva verdi, fakat kahvenin menedilmesi hakkında fetva vermedi.

Kanuninin zabıta nizamnamelerinin çok enteresan olanları var. Meselâ bir delikanlı veya bir genç kızın kaçırılması erkeğin mahvi ile cezalandırılırdı. Bir başkasının karısını yahut kızını tarassut eden veyahut öpen ağır cezalara çarpıldığı gibi her öpüş için bir akçe nakdi ceza verirdi. Eğer kadın esir olursa bu cezanın yarısı alınırdı.

Niyazi Ahmet

Tonton amca kral

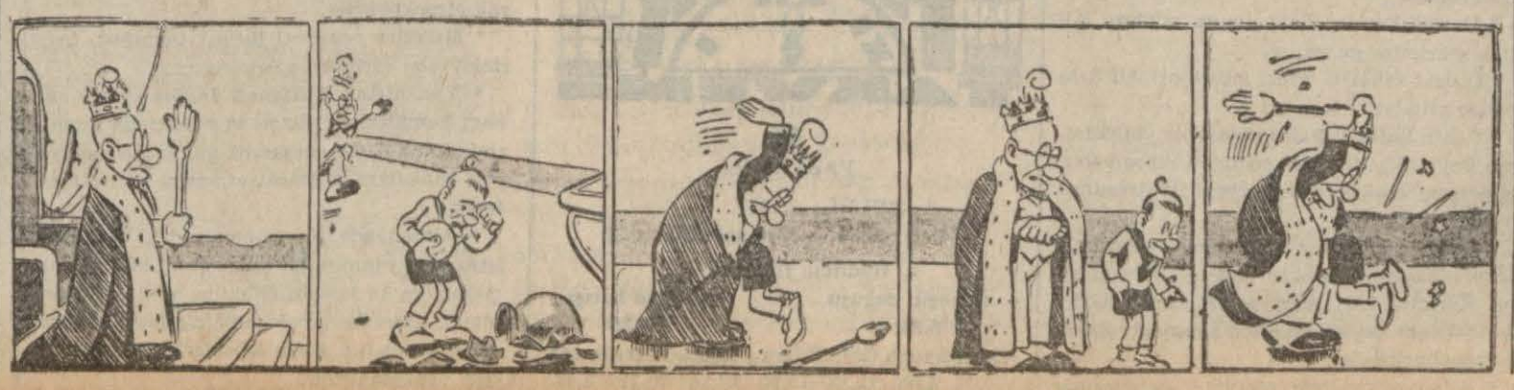

Hikâye

Fırça

Ömrüm çocukların vazifelerini tashih ile geçiyordu..

— Bu genel direktörlük vazifesine nasıl geçtim diye soruyorsunuz, değil mi? Neden bunu bu kadar merak ediyorsunuz?

— Çünkü sizin hayata nasıl atıldığınızı biliyoruz. Küçük bir muallimdiniz. Böyle mü him bir vazifeye geçmek için kim bilir ne kuvvet, ne enerji sarfedttiniz, ne çalıştınız..

— Yok canım.. Ben bu mevkii bir fırçaya medyunum.

— Ne dediniz?

— Bir fırçaya.

Ve anlattı:

— Yirmi yaşlarında babamın ve büyük babamın ısrarile ufak bir mektebe muallim oldum. Az maaşlı, asûde bir hayat yaşıyordum. Belki o şerait tahtında devam etseydim bugün bir mektep müdürü olurdum. Fakat işte araya fırça meselesi girdi, vaziyet değişti.

— Aman Allah aşkına.. Bu hikâyeyi anlatın. Merakımdan deli olacağız!... Nedir bu fırça meselesi?

— Anlatmak hoşuma gitmiyor. İndinizde itibarımı kaybedeceğim.

— Yok vallahi hiç kimseye bir şey söylemeyiz. Anlatın.

—Ketumluk ne olduğunu bilirim. Yani demek istiyorsunuz ki yirmi dört saat zarfında ortalığa yayılacağına 8 gün sonra yayılacak..

— Yok efendim.. Benim kimseyle görüştüğüm yoktur. İşim gücüm vazifemle meşgul olmaktır... Gazeteye hikâye yazarım..O da kadar işte..

Bilmem bunun manasını anlamadı mı:

— Neyse.. _ diye devam etti. _ Haydi, söyliyeyim.. Mektepten çıkınca yukarda söylediğim gibi, ufak bir memur olarak işe başladım. İçim sıkılıyordu. Bir gün, bir mart ayı idi zannederim, odamdan içeri, uzun boylu bir erkeğin girdiğini gördüm. Güler yüzlü bir adamdı. Mektebin koridorlarında kaybolduğunu, bir türlü yolunu bulamadığını, baş muallim beyi aradığını söyledi. Sokağa çıktığını bildirdim, fakat arzusu neyse bana söyliyebileceğini ilâve ettim.

"— Yazık! _ dedi. _ Yeni icadım onu herhalde alâkadar edecekti. Fakat mademki yok..

"Kapıya doğru yürüdü.

"Bir kaç dakika tereddüt ettim. Fakat sonra gençliğim galebe çaldı. Merakımı yenemiyerek sordum:

"— İcadınız nedir?

"Adamcağız hemen döndü. Ve büyük bir coşkunlukla anlatmağa başladı.

"— Beğim! Ben bir fırça icat ettim. Bu, dünyanın bütün elbise sanayicilerini altüst edecektir. Fabrika sahipleri bunu meydana çıkarmamam için, dünyalar kadar paralar teklif ettiler. Fakat bende insani hisler galebe çalar. Böyle bir keşfi sırf menfaatime kurban etmek istemedim. İyi de ettim. Çünkü fırçamın öyle bir hususiyeti var ki, otuz dakika zarfında en eskimiş bir elbiseyi yeniliyor. Meselâ sizin gibi bütün oturan insanların pantalonlarının bir kısmındaki hav kaçar. Kumaş cilâlı gibi parlamağa başlar.. Öyle değil mi?

"Kapıya doğru yürüdü.

"Bir kaç dakika tereddüt ettim. Fakat sonra gençliğim galebe çaldı. Merakımı yenemiyerek sordum:

"— İcadınız nedir?

"Adamcağız hemen döndü. Ve büyük bir coşkunlukla anlatmağa başladı.

"— Beğim! Ben bir fırça icat ettim. Bu, dünyanın bütün elbise sanayicilerini altüst edecektir. Fabrika sahipleri bunu meydana çıkarmamam için, dünyalar kadar paralar teklif ettiler. Fakat bende insani hisler galebe çalar. Böyle bir keşfi sırf menfaatime kurban etmek istemedim. İyi de ettim. Çünkü fırçamın öyle bir hususiyeti var ki, otuz dakika zarfında en eskimiş bir elbiseyi yeniliyor. Meselâ sizin gibi bütün oturan insanların pantalonlarının bir kısmındaki hav kaçar. Kumaş cilâlı gibi parlamağa başlar.. Öyle değil mi?

"Evvelâ bu şirket pek saçma, pek uydurmasyon esaslara dayanıyordu Bizim fırçacı da onun azasındanmış.Fakat göz boyayıcılık eşyası yapa yapa, sonradan "ticari itibarımız bozulmasın„ diye kazandığımız ilk sermayeyi ciddi işlere koyduk. Fırçacı büyük patron ve ben genel direktörüm....

Nakleden: Hatice Süreyya

Dolmabahçede açılacak müze

Tablolar getirildi, Güzel Sanatlar Akademisinde tasniflere başladı

Dolmabahçe sarayının eski veliaht dairesinde kurulacak büyük serim galerisi için hazırlıklar büyük bir hızla ve iki koldan ilerlemektedir. Galeri için Ankaradan devlet dairelerinden toplanarak getirilen iki vagon tablo ile İstanbuldaki müesseselerden toplanan tablolar Akademide bir araya getirilmiştir. Şimdi bu tablolar muhtelif bakımlardan bir tasnife tâbi tutularak galeriye girecekler ayrılmaktadır.

Tasnif işiyle meşgul olan heyet müzeleri de gezerek galerinin trihî kısmını teşkil edecek tabloları ayırmıştır.

Diğer taraftan şimdiye kadar devlete tablo satmış olan ressamlara maarif vekâletince birer mektup yazılarak eğer ellerinde galeriye girmeğe daha lâyık gördükleri tablolar varsa onların galeriye konulması için verilmesi istenmiştir.

Bir taraftan da Dolmabahçe sarayının bu işe tahsis edilmiş olan kısmında hummalı bir inşaat faaliyeti vardır. Sarayın asli mimarî tarzına halel gelmemek şartiyle akademi mimarî şubesinin nezareti altında tamirat ve tadilât yapılmaktadır.

Müstakil ressamlar birliği resim sevgisini ve zevkini yurdun her tarafına yaymak için yeni bir program hazırlamıştır. Birlik Halkevleri teşkilâtından da istifade ederek yurdun her tarafında sergiler açmak kararındadır.

Müstakil ressamlar şimdiye kadar sırasiyle Zonguldak, Bursa ve Balıkesirin Halkevlerinde sergiler açmışlardı. Şimdi de bu ayın on beşinde Samsunda Halkevinin yeni yaptırdığı pavyonda bir sergi açmağa hazırlanmaktadırlar. Bunu diğer sergiler takip edecektir.

Göz Hekimi
Dr. Şükrü Ertan
Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 3(
(Cağaloğlu Eczanesi yanında)
Telefon. 22566

SPOR

Sekizinci Balkan oyunları

Dün Bükreşte merasimle açıldı

Ilk günkü karşılaşmalarda iki Balkan rekoru kırıldı

Romanya 30, Yunanistan 23, Yugoslavya 18, Türkiye 3, Bulgaristan 1 puvan aldılar

Sekizinci Balkan oyunlarına dün Bükreşte yağmurlu bir havada başlanmıştır.

Stadda Romanya kralı Karol veliaht Mişel, erkânı hükûmet ve sefirler bulunmuşlardır.

Saat tam dörtte müzikanın çaldığı Balkan marşile bütün atletler sahaya çıkmışlar bu sırada milli marşlar çalınırken sırasile Arnavut, Bulgar, Yunan, Yugoslav, Türk ve Rumen bayrakları direklere çekilmiştir.

Sporcular yerlerini aldıktan sonra Rumen federasyonu reisi Boersesku ffransızca ve Rumence bir nutuk irat etmiş, bunu, Bulgar, Yugoslav ve Türk murahhaslarının hitabeleri takip etmiştir.

Bu arada Romanya kralı locasından inerek mikrofonun başına gelmiş ve "sekizinci Balkan oyunlarını,, açtığını ilân etmiştir.

Rumen sporcularından Kristonnun Balkan atletleri namına yemin etmesinden sonra müsabakalara başlanmıştır.

100 METRE:

Yunanlılar sürat koşularına genç atletlerile iştirak etmiş olduklarından bu yarışta da puvan alamamışlar ilk seçmelerde elemine olmuşlardır.

1 — Litesku (Rumen) 10,9
2 — Litz (Rumen) 10,9
3 — Bauer (Yugoslav) 11,1
4 — Kataliniç (Yugoslav) 11,2
5 — Melih (Türk) 11,3

Bu müsabakada Raif 6 ncı gelebilmiş fakat puvan alamamıştır.

UZUN ATLAMA:

1 — Lambrakis (Yunan) 7,05)
2 — Soicresku (Rumen) 6,85
3 — Elefteryadis (Yunan) 6,71
4 — Çaklani (Rumen) 6,60)
5 — Miçiç (Yugoslav) 6,56

Bu müsabakaya giren Faik 6,25 den yukarı çıkamadığı için tasfiyeye uğramıştır.

800 METRE:

1 — Gorşek (Yugoslav) 1,57,4 (rekor)
2 — Yorgakopulo (Yunan) 1,58,3
3 — Memeş (Rumen) 1,58,5
4 — Lapuson (Rumen) 1,59,4
5 — Velkopulos (Yunan) 1,59,8

Bizim atletlerden bu yarışa giren Galip ve Recep derece alamamışlardır... Yugoslav Gorşek fevkalâde bir koşu yapmağa muvaffak olmuştur.

CİRİT ATMA:

Bu müsabakada da bizden Melih ve Rasih gene derece almağa muvaffak olamamışlardır.

1 — Papayorgin (Yunan) 58,21
2 — Vamanu (Rumen) 56,29
3 — Hugi (Rumen) 54,69
4 — Markuşiç (Yugoslav) 54,29
5 — Mastovas (Yunan) 53,22

4x400 BAYRAK:

1 — Yugoslav takımı, 3,27,3 (yeni rekor),
2 — Yunan takımı 3,30,4
3 — Rumen takımı 3,32,8
4 — Türk takımı 3,35,— (Yeni Türkiye rekoru),
5 — Bulgar takımı —

Bu koşuda Yugoslavlar ümidin fevkinde bir muvaffakiyet elde etmişler kuvvetli ra-

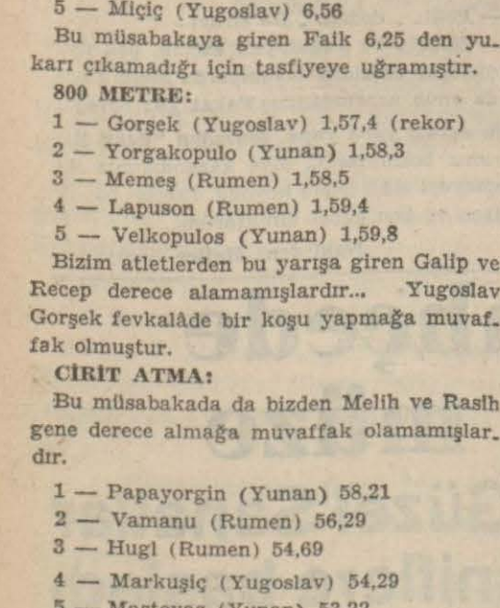

Romanya Atletizm Federasyonu Reisi N. Boeresku

kipleri Yunanlıları ve Rumenleri geçerek yeni bir Balkan rekoru tesis etmişlerdir.

Bizim ekip ancak Bulgarları geçebilmiş olmasına rağmen yeni bir Türkiye rekoru kırmıştır.

Müsabakalar sonunda birinci, ikinci ve üçüncü olanlara altın, gümüş ve bronz madal yeleri dağıtılmıştır.

Karşılaşmalara çarşamba günü devam edilecektir.

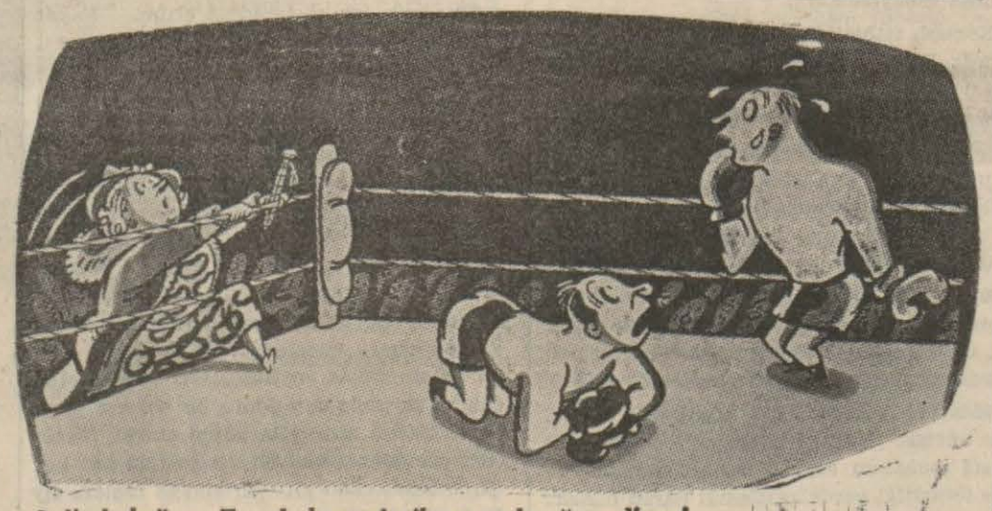

Galip boksör — Eyvah, karısı intikam almağa geliyor!..

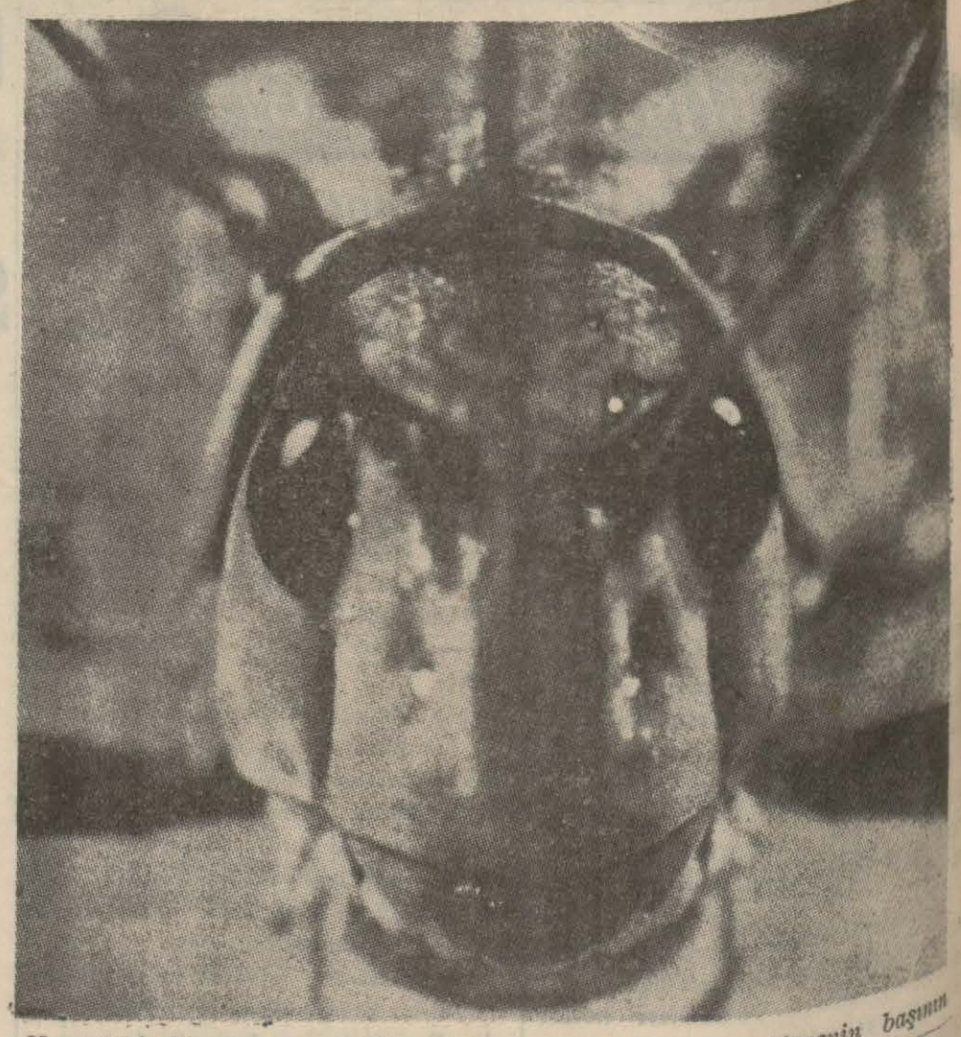

Ne müthiş bir canavar değil mi? Hayır! Sadece bir çekirgenin başının aslından on beş defa büyük fotoğrafı...

Meraklı tetkikler

Yavrularına ninni söyliyen balıklar

Deniz mahlûklarına dair türlü türlü garabetler rivayet edenlerin birçokları mübalâğa hattâ yalancılıkla itham olunmaktadırlar. Halbuki bu hikâyelerin ekserisi doğru ve hiç de mübalâgalı değildir.

Lâtince adı Porichthys Notatus olan bir balığın şarkı söylediğine belki en saf insanlar bile inanmakta tereddüt edeceklerdir. Fakat bunda en ufak bir mübalâga dahi yoktur. Bu balığın şarkısı denizden havaya atlıyarak garip bir ses çıkaran balıklarınkine benzemez. Halis muhlis şarkı, yani yavrularına söylediği ninniyi kastediyoruz.

Yavrularına ninni söyliyen balık Pasifik Okyanosunda bulunur. Yumurtaları patlayıp yavruları çıkıncaya kadar da yumurtalarının yanından şuradan şuraya kımıldamaz. Dişi balık yumurtalarını yumurtlar yumurtlamaz bunlar denizin dibinde herhangi bir maddeye yapışır ve patlayıncaya kadar öylece kalırlar. Bu dahi deniz mahlûkatının garabetine ait masalların başında gelmesi iktiza eden bir hakikattir.

Çünkü henüz insanlar su yüzü görüp ıslanınca yapışkanlığını muhafaza edecek kudrette bir madde keşfedememişlerdir. Ninniyi söyliyen balık yumurtaları patlayıncaya kadar şarkısına devam ettiği gibi yavruları büyüyüp kendi başlarının çaresine bakıncıya kadar da ninnisine devam etmektedir. Bu balığın kumru sesine benziyen şarkısını denizin üstünde bulunan ve patırdı çıkarmıyan sandallardan, yahut balıkçı kayıklarından duymak kabildir.

Balığın şarkı söyleyebilmesini belkemiği hizasında mevcut ve içi gazla dolu bir şişkinlik temin etmektedir ki bu uzvun bir körük gibi açılıp kapanmasından mütevellit ihtizaz, ninni yahut şarkının esas sebebidir.

Çekirge balığı ismi verilen diğer bir deniz mahlûku da hem deniz de hem de karada yaşar. Ön kısmı bir balık, belden aşağısı ise bir kurbağaya benziye bu mahlûk senenin mühim bir kısmını deniz kenarında böcek ve ötzberi tutmakla, daha doğrusu uçan haşereyi avlamakla geçirir.

Çekirge balığı görünüş itibariyle komik bir mahlûktur. Hele karada zıplayışı ve gözleri büyük olduğu için etrafına alık alık bakışı gayet tuhaftır.

Hind ve Pasifik Okyanosları kıyılarında mebzulen rastalanan çekirge balığı küçük kayalıkların, bodur ağaç dallarının arasında da sabahtan akşama kadar bir avcı gibi durmadan, dinlenmeden dolaşır.

Karada uzun müddet yaşıyan başka balıklar da vardır. Fakat bunlar çekirge balığı gibi zıplamakla değil, yavaş yavaş yürümek suretile mesafe kaderler.

Afrika ve Avustralya nehirlerinin yürek balığı tabir edilen balıklarının da garip itiyatları vardır. Yazın sıcaklar basıp nehirlerin kuruması ihtimalini düşünerek bunlar kendilerini nehrin dip çamuruna gömerler. Kuruyan nehirlerin çamuru güneşin kızgınlığından kerpiç haline geldiği halde yürek balıkları buna hiç aldırmazlar. Çamurun için de yağmurlu mevsimlerin gelmesini, derin bir uykuya dalarak beklerler.

Kerpiç haline gelen çamur, yağmurların ve rutubetin tesiriyle yumuşadığı zaman sanki hiç bir şey olmamış gibi uykularından uyanan ve suyu bulur bulmaz hemen yüzmeğe başlıyan yürek balıklarının dört beş ay uyuyabildikleri tesbit olunmuşutr.

Balıklar hakkında yukarı naklettiğimiz garabetler bu sahadaki son tetkiklerle meydana çıkarılmıştır. Halbuki binlerce kitap yazıldığı halde deniz mahlûkatının bir sistem dahilinde tetkikleri henüz otuz kırk senelik bir meseledir. Bu tetkiklerin neticesinde ummanların yüzlerce kulaçlık derinliklerinde yaşıyan deniz mahlûklarının kimbilir daha ne gibi garabetleri tesbit edilecektir.

Küçük Haberler

İÇERİDE:

* Muhafaza teşkilâtının motörleştirilmesi etrafında verilen kararın tatbikine geçilmiştir. Cenup teşkilâtı için otomobil, motosiklet ve bisikletler getirilmiştir.

* Belgrad ve Alemdağı ormanlarının muhafazası için orman umum muhafaza kumandanlığına mensup bir kısım kıtaat gelmiştir.

* Şehir operetinin kaldırılması üzerine ortada yalnız Halk opereti kalmıştır. Şehir bütçesinden bu operete yardım edilmesi düşünülmektedir.

* Havayollarına ait Can ismindeki tayyare Bükreşe gitmiştir. Profesör Afeti getirecektir.

* İstanbulda boru fabrikası tesisi etrafında yapılan tetkikat ilerlemektedir.

* Dün akşam Van elektrik motörleri, civarda bulunan mazotla işletilmiş, şehir bundan dolayı bayram yapmıştır. Bulunan petrol miktarda mahduttur. Fakat o mıntakanın ihtiyacına yetmektedir.

* Bugün Musevilerin Roşaşana bayramlarıdır. Bu bayram Musevilerin sene başıdır. Museviler dün akşam 5 97 inci senelerini bitirmişlerdir.

* Devlet Demiryolları umum müdürü Ali Rıza şehrimize gelmiştir.

* İktisat vekâleti siyasi müsteşarı Ali Rıza İzmire gitmiştir.

* Geçen hafta yağmur dolayısile yapılamıyan Beylerbeyi tayyare cemiyeti müsameresi bu perşembe akşamı Beylerbeyi tiyatrosunda verilecektir.

* Satılığa çıkarılan Unkapanı köprüsünün demir aksamına dahilden müşteri çıkmamıştır. Hariçten iştiyenler vardır. Ancak harice ihracat için de hükûmetten müsaade almak lâzımgelmektedir .

* Adapazarına tabi Akyazı nahiyesinde oturan 50 yaşında Yusuf 20 yaşında Mehmet tarafından öldürülmüştür. Yusufun oğlu 15 yaşında İdris de babasının intikamını almak için Mehmedin babası 60 yaşında Aliyi ağır surette yaralamıştır.

* Suriye _ Türkiye hudut ihtilâfının müzakeresine bu ay sonunda başlanacaktır.

* Şikâyetler üzerine belediye muhacir arabalarının tekerleklerine lâstik takılması meselesini tetkike başlamıştır.

* İktisat vekili Celâl Bayar Ankaradan Zonguldağa gitmiştir.

* İzmirde bulunan Maarif vekili, köy muallim mektebi yapılacak olan Amerikan kollej binasını gezmiştir. İzmirde ortamektep açılacaktır. .

* İzmit mıntakasında 937 yılı tütün mahsulü 2 milyon kilo tahmin edilmektedir.

* Samatya çocuk esirgeme kurumu 18 eylûl cumartesi akşamı 150 çocuğu sünnet etirecektir.

* Nazilli kurtuluş bayrammı dün büyük bir heyecanla kutulamıştır. Merasime Nazillilerden başka basma fabrikasının bütün memur ve işçileri ve sporcuları da bir alay halinde iştirak etmişlerdir.

DIŞARIDA:

* Lehistanın Berlin elçisi Lehistan hakkında küfürle karışık bir yazı yazan gazete hakkında Alman hükûmeti nezdinde portesto etmiş, protesto dikkate alınarak gazeteye tenbihatta bulunulmuştur.

* Amerikadaki "Milletler cemiyeti misakına müzaheret,, cemiyeti, bir toplantı yaparak Amerikanın bitaraflık kanununu tenkit etmiştir. Cemiyet diğer devletlerle hükûmetin daha fazla işbirliği yapmasını tavsiye etmektedir.

* Bir habere göre Habeş imparatoru, Milletler cemiyetinin bu toplantısına murahhas göndermiyecektir.

* Beynelmilel on ikinci Selânik sergisi merasimle açılmış, açılış resminde Yunan veliahdi prens Pol bulunmuştur.

* Estonya, Letonya, ve Finlândiya gibi Baltık devletlerinin ataşemiliterleri de Lehistanın yakında yapacağı askeri manevralarda hazır bulunacaklardır.

* Baltık ve Balkan devletlerinin hava konferansı Varşovada açılmıştır. Konferansa, Bulgaristan, Estonya, Finlândiya, Yunanistan, Romanya, Lehistan murahhasları iştirak etmektedirler.

* Milletler cemiyeti iktisat komitesi, teşrinievvelin birinde toplanacaktır.

* Yunanistan hükûmeti İngiliz vesair esham hamillerinin yüzde 40 nisbetinde faizlerini almak üzere çarşamba gününden başlıyarak bankalara müracat etmesini ilân etmektedir.

* Almanyada Neuss civarındaki Holzhein istasyonu yanında bir yolcu treni dün yoldan çıkmış ve 14 kişinin ölümüne ve 18 i vahim olmak üzere bir çok kimsenin yaralanmasına sebeb olmuştur. Kaza sebebleri hakkında tahkikat yapılmaktadır.

HABER XII TAKVİMİ

6
PAZARTESİ
EYLÜL — 1937
Hicri: 1356 — Cemaziyelâhır: 30
Bıldırcın fırtınası

Güneşin doğuşu	Güneşin batışı
5,31	18,36

Vakit	Sabah	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
	4,05	12,13	15,50	18,36	20,11	3,47

SPOR

Pire muhteliti

Dün de çok bozuk bir oyun oynıyan

Galatasaray - Beşiktaş karışığını 3 - 1 yendi

Şimdiye kadar şehrimizde bulunan Yunanistan Pire karışık takımı; ilk maçını kazandığı Beşiktaş - Galatasaray muhteliti ile revanş maçını dün Taksim stadyomunda yaptı ve bu defa evvelâ fena teşkil edilmiş, hem de çok bozuk bir oyun oynamakta ısrar eden muhtelitimize 3 - 1 gibi büyük bir farkla galip geldi.

Bir hafta evvelki oyunda muvaffak olamıyanların tekrar takıma konmaları - bilhassa ikinci devrede - Pire oyuncularının kendi arkadaşlarını beslemek isteyişleri, yalnız milli takımlarımızdan değil, birinci sınıf başta gelen on birlerinin bile yenebilecekleri misafirlerimize galib olmamızın sebeplerindendir.

Müdafaa oyuncularımız rakib tarafın yegâne tehlikeli forveti olan sağ açık merkez muhacimi hiçbir vakit kontrol edememek hatasını doksan dakikada her an işlemişlerdir. Etyen'in sakatlanarak ikinci kısma iştirak edememesiyle karmakarışık olan muavin hattımızsa gerilere çekilerek sahanın ortasında kapatılmaz bir gedik vermiştir.

Bu oyunda Hüsnü ve Hakkı birbirinden ayrılmaz olmuşlardır. Hattımızda müdafi oynıyan Hüsnü sağdaki arkadaşının yanından uzaklaşmış ve bu suretle her iki gole sebeb olmuştur.

Müsabaka nasıl oldu ?

Maça beş kala hakem Ahmet İhsan idaresinde oyuna bizimkiler başladılar. Galatasaray - Beşiktaş takımı: Mehmet Ali - Hüsnü, Faruk - Etyen, Fuat - Rıdvan, Hakkı, Mehmet Haşim, Eşref şeklindeydi, Yunanlılar ise ilk iki müsabakadaki tim sistemini aynen muhafaza etmekteydiler.

İlk beş dakika kadar karşılıklı ve çok hücumlarla geçen müsabaka oldukça heyecanlı geçecek hissini veriyordu. Bizim muhtelitin yavaş yavaş bozulmağa başladı. Vazos gibi seyyal bir oyuncuyu tutacak yerde, müdafile merkez muavinleri de geride bırakarak kanat açılması misafir takım akınlarının işine yaramış oldu.

Bizim hattımızda Rıdvanın ve Hakkının bozuk oyunu, sol tarafta nispeten muvaffak olan Haşimle Eşrefin tecrit edilmeleri yüzünden bütün akınlarımız neticesiz kalıyordu. Haşim birkaç defa - misafir müdafilerinin ofsayt akınlarından zıplıyarak kurtarıp - Pireli müdafilerden sürüp getirdiği topu nefis şütlerle kaleye havale etti. Fakat çok mükemmel bir oyun çıkaran Pireli kaleci tarafından çelindi.

İlk gol

Müsabakanın 21 nci dakikasında müdafiin boş bıraktığı Vazos geriden sapelik bir pas aldı, Faruğu hafif bir vücut çalımıyla geçti ve ilk Yunan golünü kolayca attı.

Galatasaray - Beşiktaş muhteliti yegâne golünü böyle kazandı

Bülendin hücumlarından biri Yunan kalecisi tarafından çelinirken

Misafirlerin ikinci golü

Bu sayıdan beş dakika kadar sonra yine Vazos ofsayd vaziyette topu bekledi, kendisine pas verilirken Fuat tac çizgisi yanında geri çekilerek Yunanlı futbolcünün ofsayttan çıkmasına yardım etti, o da birinciden daha rahat bir pozisyonda ikinci golü yaptı.

Muhtelitimizin yegâne sayısı

31 nci dakikada soldan bir hücumumuz esnasında Yunan müdafii Eşrefi elle tutarak durdurdu. Hakem bu hareketi penaltı ile cezalandırdı. Eşrefin güzel ve sıkı bir vuruşu ile muhtelitimiz ilk ve son sayısını kazanmış oldu.

Ikinci devre

İkinci haftayma takımımız, ilk kısımda sakatlanan Etyenin yerine Hakkıyı, merkez muavine, Hüsnüyü sağ içe, sağ müdafie de Enveri koyarak başladı. Bu devrenin başlarında Galatasaray - Beşiktaş karışık takımının hafif bir üstünlüğü görülüyordu.

Yunanlıların üçüncu golü

Dördüncü dakikada misafirler sağdan bir akın yaptılar, sağ açıkları Fuadı atlattıktan sonra topu ortaya göndermiş, Bülend bu topu ağlara göndermiştir. Bu gol çok mühim bir gol idi. Çünkü bu gol misafirlerin ruhunda büyük bir kuvvet uyandırdı. Bizim oyuncular ise bu gol karşısında büyük bir sarsıntı geçirdiler. Bu gol bizim oyuncuların ruhunda büyük bir sarsıntı yaptı.

Bu gol çocukları çalışmıya sevketti, oyun on dakika kadar misafir takım sahasına geçti, Hüsnü geçen haftaki gibi topu yakalıyarak Yunan kalesine sokuldu, çektiği şüt kaleci tarafından yine çelindi. Bu arada Hakkı da muhacim hattına geçti, şimdiye kadar sol açıkta, arasıra da orta muhacimde gördüğümüz Bülendi merkez muavine getirdiler. Bu garib değişiklik de netice vermedi. Hakımın topu ayağında fazla tutması yüzünden yüzde yüz bir gol fırsatı kaçırdık. Bundan sonra da Bülend yine eski yerine geldi, Hakkı da gerilere çekildi.

Müsabakanın sonlarına doğru Eşfak da sakatlanarak oyundan çıktı. Top misafir takım oyuncularının ayaklarında dolaşırken maç muhtelitimizin 3 - 1 yenilmesiyle bitmiş oldu. Pire muhtelitinde kaleci, sol bek, sağ açık ve merkez muhacim iyi oynadılar, diğerleri vasattı.

Bizim takımda ilk dakikalarda Hâşim iyi idi. Eşfak bütün takımın en göze çarpan oyuncusu oldu, diğerleri çok fena oynadılar.

O. M. KUTNAK

Pireliler

Yarın Pera - Şişli muhteliti ile karşılaşıyorlar

Fener — Güneş muhtelitine yenilerek diğer iki maçta da Galatasaray - Beşiktaş karışık takımını mağlûp eden Pire futbolcüleri yarınki salı günü saat dört buçukta gene Taksim stadyomunda Pera ve Şişli gibi ik kuvvetli gayri federe klübün muhteliti ile son bir müsabaka yapacaklardır.

Yunan kalesine korner atılırken

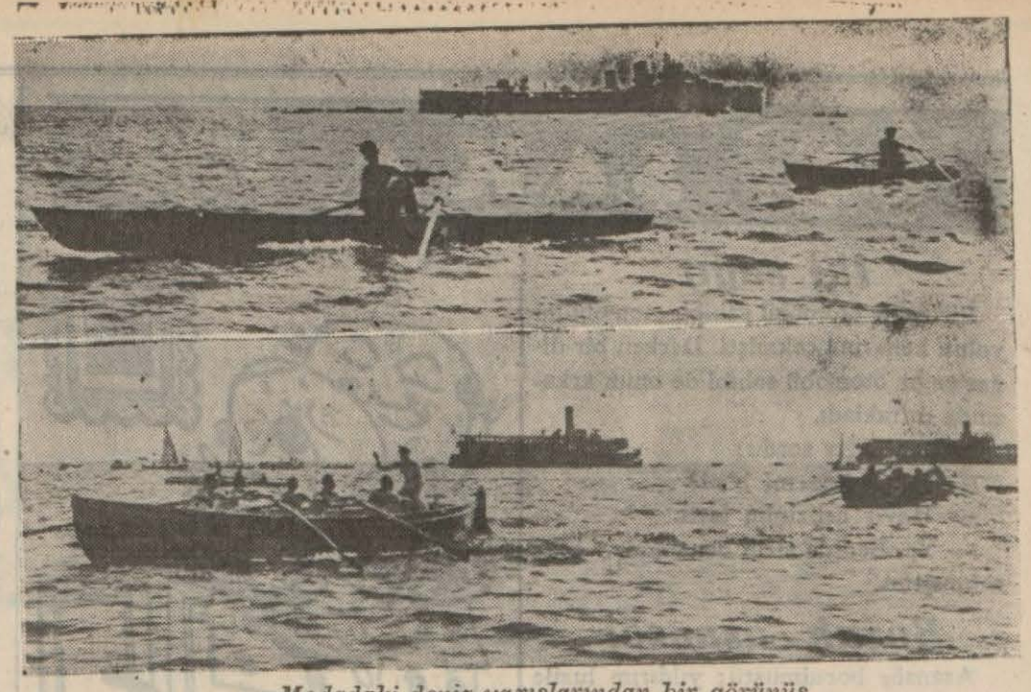

Modadaki deniz yarışlarından bir görünüş

Galatasaray

Mıntaka kürek şampiyonu oldu

Türk ve İngiliz bahriyelileri arasındaki heyecanlı yarışları bizimkiler kazandılar

Türk ve İngiliz bahriyelileri arasındaki kürek müsabakalarile İstanbulun kürek şapmiyonluğu karşılaşmaları dün Moda koyunda büyük bir kalabalık önünde yapıldı..

Sabahleyin saat on birde İstanbul mıntakası birinciilk müsabakalarına başlandı, neticeler şunlardır:

MÜPTEDİLER:

Tek çifte: Birinci Altınordu, ikinci Beykoz, üçüncü Galatasaray.

İKİ ÇİFTE:

Birinci Galatasaray, ikinci Güneş, üçüncü Fenerbahçe.

DÖRTLÜK KLASİK:

Birinci Galatasaray ,ikinci Güneş, üçüncü Anadolu.

Müptediler müsabakaları neticesinde: 11 puvanla Galatasaray birinci, 6 puvanla Güneş ikinci, 3 puvanla Beykoz üçüncü oldular.

KIDEMSİZLER:

Tek çifte: Birinci Galatasaray, ikinci Altınordu, üçüncü Güneş geldi..

İKİ ÇİFTE:

Birinci Güneş, ikinci Galatasaray, üçüncü Beykoz.

DÖRTLÜK KLASİK:

Birinci Güneş, ikinci Galatasaray.

Kıdemsizlerde müsavi puvanla Güneş ve Galatasaray birinci oldular. Dört puvanla Altınordu ikinci, bir puvanla Beykoz üçüncü.

İKİ ÇİFTE BAYANLAR:

Güneş birinci, Fenerbahçe ikinci.

KIDEMLİLER:

TEK ÇİFTE:

Fenerbahçe birinci, Beykoz ikinci, Altınordu üçüncü.

İKİ ÇİFTE:

Galatasaray birinci, Güneş ikinci, Altınordu üçüncü.

DÖRTLÜK KLASİK:

Galatasaray birinci, Beykoz ikinci, Güneş üçüncü.

Kıdemlilerde Galatasaray 10 puvanla birinci, Beykoz altı puvanla ikinci, Fenerbahçe 5 puvanla üçüncü oldular.

Bütün müsabakalar sonunda da Galatasaray klübü İstanbul kürek şampiyonluğunu kazanmış oldu.

Türk - İngiliz donanma yarışları

Misafir bahriyelilerle denizcilerimiz arasındaki ilk karşılaşma beş tek kik müsabakası oldu. Bu yarışa dört tekne iştirak etti. Bu dört teknenin dördü de misafirlere ait idi. Yalnız ikisinde Türk filotillâsının kürekçileri birinci, İngiliz Delhi kruvazörünün kürekçileri ikinci, Yavuzun kürekçileri üçüncü oldular.

İkinci müsabaka 7 çifte işkampavyalar arasında oldu. Bu teknelerin dördü de Türk donanmasına aitti. Ve ikisinde İngilizler kürek çekiyorlardı. Netice Yavuzun efradı birinci, Delhinin efradı ikinci oldular.

Bütün katagorilerde Yunanistan şampiyonu

Boksör Vasis

Şehrimize davet edildi

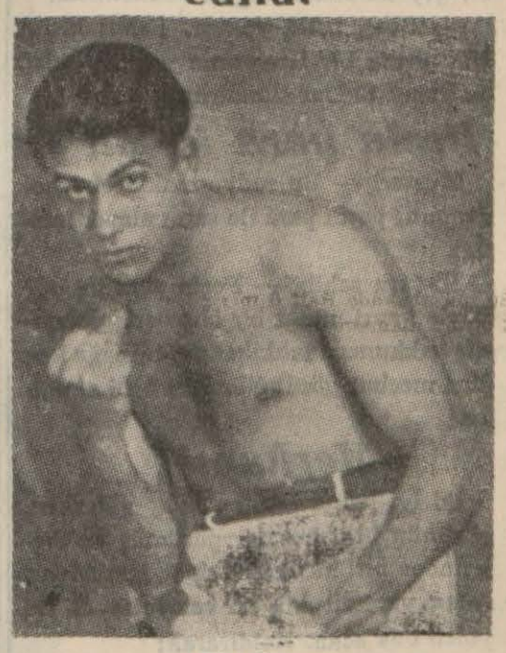

Kiryako

Bütün katagorilerde Yunanistan boks şampiyonu Vasis iki müsabaka yapmak üzere gelecek ay başında şehrimize gelecektir.

Şehrimizde güzel müsabakalarını seyrettiğimiz Romanyalı yomrukçu Teodoreskudan sonra bir senedenberi hiç bir boks karşılaşması yapılmamıştır.

Bu defa Yunanistanın en kuvvetli boksörünün getirilmesi boks sevenler için mühim bir hâdisedir. Vasis ilk maçını — Melihin boksu bırakması yüzünden — Türkiye şampiyonlarından Kiryako ile yapacaktır.

Dünkü maçtan bir enstantane

ŞAKA

Iki sağır

Bir sağır otomobil sahibi, otomobilini yolun kenarına çekmişti. Derken bir diğer sağır otomobil sahibi de onun arkasında durakladı.

Birinci sağır sordu:

— Benzininiz mi bitti?

— Hayır benzinim bitti.

— Ya. Ben de sizin benzininiz. bitti sanmıştım.

Bozuk asansör

Asansör bozulmuştu; yıldırım hızile düşüyordu.

İçerdekilerden, vaziyetin farkında olmayan ihtiyar bir kadın, asansörcü çocuğa hitaben:

— Oğlum, dedi, benim çıkacağım katta neden durmadın? Boyuna iniyoruz.

— Merak etmeyin bayan. Şimdi bu asansör dibe vurunca tekrar yukarı zıplayacaktır. O zaman belki bir icabına bakarız.

Buhran

— Hastalığımın bu devresinde anî bir buhran gelmesi ihtimali var mıdır doktor?

— Elbette.. Hem pek şiddetli bir buhrana uğrayabilirsiniz.

— Aman rica ederim, öyleyse hesabınızı hazırlarken bunu hatırınızda tutunuz.

övünme

Bir Amerikalı seyyahla bir İngiliz seyyahı İtalyanın Vezüv yanardağı karşısında durmuşlardı.

İngiliz seyyah, Amerikalıya dedi ki:

— Sizin memleketinizde buna benzer bir şey bulunabileceğini zannetmem.

— Evet, belki yoktur. Fakat bizim Nevyorkta bir itfaiyemiz var ki, gelse bu yanar dağını söndürür!

Peşin para ile mi?

Müşteri — Bu radyo makinesini beğendim; peşin para ile satın almak isterim.

Mağaza sahibi — Peşin para ile mi? Böyle gayri mutat bir alış veriş dolayısile hakkınızda tahkikat yaptırmağa kendimi mecbur gördüğüm için beni affediniz!

Merhamet

İki iyi kalpli adam yolda giderken, gözünün biri mosmor çürümüş ve dişlerinden biri kırılmış birine rastladılar. Adam yere düşmüş bir vaziyetteydi. İki yolcu ona acıdı. Kaldırarak;

— Haydi, dediler. Seni evine götürelim. Karının müşfik elleri seni tedavi eder, iyi olursun.

Adam birdenbire itiraz etti:

— Hayır, hayır.. Ben evden geliyorum.

Rakı şişesi

Kırda yemek yemek üzere gelmişlerdi. Lütfünün karısı, yemek çantalarını açarken içerde büyücek ve dolu bir rakı şişesine rastladı. Derhal kocasına göstererek.

— Bu nedir? dedi. Bunu neye getirdin?

Lütfü istifini bozmayarak:

— Hiç karıcığım, diye cevap verdi. Bir şey değil.. Boşaldıktan sonra içersine mum dikecektim.

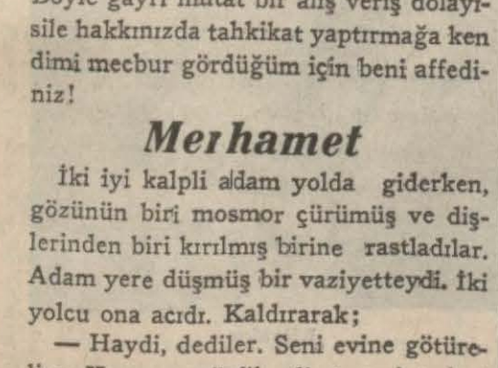

Ev sahibi — Yanlış malûmat almış olacaksınız; garaj yandaki bina...

— Bağır yavrum, ağla. Radyolu komşudan babanın intikamını al!

Patron — Beni budala mı sanıyorsunuz!

Yeni daktilo — Bilmem efendim, buraya daha dün geldim.

Kadın (gümrük muayene memuruna) — Pariste yeni yaptırdığım elbiselere bakmadınız!

Ineklerin vantilâtörü

Züppe bir şehirli, ilk defa olarak bir köye gelmişti, bir değirmeni köylüye göstererek sordu:

— Nedir bu? Neye yarar?

Köylü alay etti:

— Bu, bir vantilâtördür ve yazın inekleri serinletmeğe yarar.

Bir gaf

İki arkadaş arasında:

— Şu şişman genç kızla hâlâ nişanlı mısın?.

— Hayır..

— Memnun oldum, bana hiç te sempatik gelmiyordu. Nişanı bozmağa nasıl muvaffak oldun?.

— Evlenmek suretiyle..

Polis hafiyesinin dehası

Şarlok Holmes, sabahleyin meşhur muavini Vatsonu görür görmez gülümsiyerek:

— Bugün siyah renkli iç pantalonu giydiğinize bahse girerim.

Vatson şaşırdı:

— Dehanızın hayranıyım üstad! Bunu nasıl keşfettiniz?.

— Pantalonu giymeği unuttuğunuz için pek kolaylıkla!..

— Kaynananızı dalga alıp götürdü!

— Deme! Bilseydim ben buraya geçen sene gelirdim.

— Senin için çıldırıyorum Mehmetçiğim!

— Mehmet mi?

— Ah, ne dalgınım, bugün pazartesi sanıyordum!

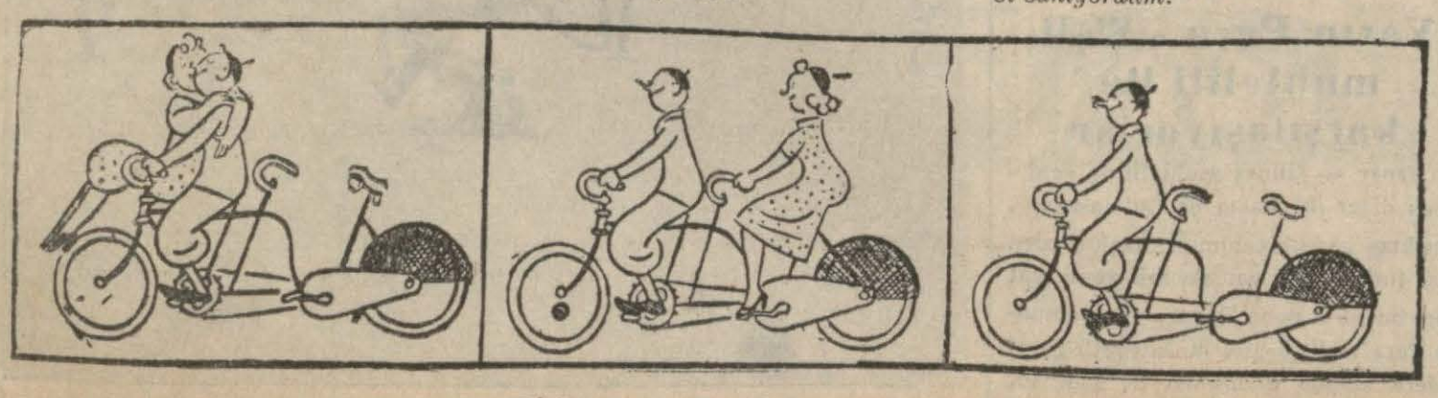

Bisiklet meraklısı âşık, nişanlı ve evli..

Garip âdetler ve itikatlar

Binaların duvarlarına Uğur getirsinler diye Gömülen esirler

Zengibarda şereflerine arasıra tavuk, keçi ve inek kurban edilmek suretile teskin olunurlar!

Bundan bir müddet evvel, Asyada bir seyahate çıkmış olan, Fransanın tanınmış kadın muharrirlerinden Miryam Herri, bazı Asyalı kavimlerde gördüğü garip anane ve âdetleri, şayanı dikkat macera ve vakaları, neşretmiştir.

Tercüme ettiğimiz bu yazı Miryam Herrinin Zengibar seyahati intıbalarından alınmıştır:

* * *

Yirmi senedenberi Zengibar da ikamet eden, Fransız dostum, yarı şaka yarı ciddi sözlerim üzerine şu cevabı verdi:

— Oteliniz tekin değil mi? Hiç de zannetmiyorum. Eğer öyle olmuş olsaydı, onu herkes bilirdi. Tekin olmayan bütün evler bellidir, hem de bunlar, burada o kadar çok ki! Ben bile ilk gelişimde böyle evlerin birisinde yaşadım. Bu, güzel eski bir Arap eviydi.

Ve arkadaşım anlatmağa başladı:

— Kocamın, adanın içinde teftişte bulunduğu ve yerli uşakların da yatmak üzere evlerine gittikleri bir gece, birdenbire iki garip sesin çıkardığı gürültüyle yatağımdan fırladım. Bu seslerden biri taraçadan geliyordu. Hakim ve çınlayıcı idi, diğeri ise dışarıdan geliyordu ve bundan bir inilti ve şikâyet ifadesi vardı. Kendi kendime: "Herhalde uşakalrdan biri diğerini zehirledi - bu işi sık sık yaparlar - ve şimdi yukarıdan onu seyrederek zevk duyuyor.,, diyerek dışarıya çıktım, fakat hiçbri şey görmedim.

Ortalıkta derin bir sükûnet vardı. Yalnız, kedim, tüyleri diken diken olmuş, bir vaziyette, çılgın gözlerle omuzuma atladı. Bunun üzerine tekrar odama döndüm. Bu defa, insan seslerini duymadım. Buna mukabil, merdivenlerden koşarak inip çıkan ayak sesleri kulağıma çalındı. Kocamın tabancasını aldım ve titriyerek dışarıya çıktım.

Zengibarlı bir kadın

Bu defa, bir elbise etekliğinin merdivenlerin arkasına saptığını gördüm. Bütün kuvvetimi toplayarak aşağıya indim ve bahçede, havuzun yanında ne görsem beğenirsiniz? Kesik bir baş..

— Kesik bir baş mı?

— Evet! Kesik bir baş, başka bir şey görmedim, çünkü bayılmıştım.

Kendime geldiğim zaman, büyük bir Hindistan cevizi gördüm, öyle bir Hindistan cevizi ki, tam manasile bir insan çehresine benziyordu. Hatta tüylerinin bile, insan saçlarından farkı yoktu.

Kesik başlı bir cariye

Fakat ertesi günü, uşaklarım, bunun sabahleyin Hindistan cevizi haline gelen büyülü bir kafa olduğunu söylediler ve bana, bütün mahallenin inandığı bir hikâye anlattılar.

"Evim, filhakika tekin değil miş!.

Eskiden bu evde, zengin bir Arap ikamet etmekteymiş.. Bir gün, bu zalim adam, havuzda yıkanmakta olan, güzel cariyesini çağırmış ve genç, kız bu davete biraz geç icabet etmiş. Sevgilisinin, kendisine bu kadar fena itaat ettiğine son derece kızan adam, hançerini çıkarmış ve güzel kızın kafasını keserek vücudunu havuzun altına gömmüş. O zamandanberi, bazı geceler, Arap zavallı kızcağızı hatırlayarak onu çağırır, genç kız da derhal, gömüldüğü yerden kalkarak ve başını ellerile tutarak merdivenlerden yukarıya çıkarmış. Bazan, aceleyle çıkarken kafası bir yere takılır ve düşermiş!..

"Kocam bana, geceki hadisenin, bir Hindistan cevizi için kavga eden iki maymunun gürültüsünden ibaret olduğunu, ısrarlarla temin ettiyse de, hiçbir şey dinlemedim ve hemen ertesi günü başka bir eve taşındık.

"Benim evimdeki hayalet diğerlerine nazaran bir şey değil, öyle evler vardır ki, içinde ölüler bağırır, hıçkırır, kapıları açar, duvarları sarsarlar. Bunlar, diri diri, evlerin altına gömülen veya duvarlar arasına konan esirlerdir. Bunların miktarı, binanın ehemmiyetine ve sahibinin zenginliğine bağlıdır. Yol açmak için yıkılan eski ve harap bir sarayın altından ve duvarları arasından yirmi iskelet çıkmıştır. Bu, evde ikamet edenlere saadet getirir itikadı vardır.

Moab kralları sade esirlerini değil, yeni doğan kendi çocuklarını bile, şehirlerinin temeli altına gömerlerdi. Ve bundan bir müddet evvel, İngilizler, jeriko duvarları altında, büyük küpler içine kapanmış birçok çocuk iskeletleri bulmuşlardır. Esasen bu işler Pariste de yapılırdı..

— Pariste mi? Çocukları diri diri gömerler miydi?

Bu sualle beraber, dostumun bu hayaletler yüzünden aklını oynatıp oynatmadığını kendi kendine sormak lüzumunu duydum. O anlatıyordu:

— Çocukları değil, fakat kedileri gömerlerdi. Hem de bir asırdan daha yakın zamanlara kadar.. Döşemeye en son tahtasını çivilemeden evvel, dülgerler "uğur getirmek için„ oraya canlı bir kediyi salıverirdi. Parisin eski mahallelerindeki evler yıkılırken, bu zavallı kedilerin yüzlerce iskeleti meydana çıktı. Kocamda, tıpkı duvar aralarındaki esirler gibi buruşmuş bu zavallı kedilerden birisinin mumyası vardır. Bunu görünce, insanın tüyleri diken diken oluyor.

Burada bazan esirler, diri olarak gömülmezlermiş. Onları evvelâ boğarlar ve ilk temel taşını onların vücutlarına gömerlermiş. Zengibarlılar bu kanlı temel taşının, yapılan ve yapılacak olan bütün günahları affettireceğine kanidirler.

Ölüleri teskin etmek için

Yerli halkın kanaati şudur:

Eskiden bütün bu kurbanlar, yerlerinde rahat dururlardı. Fakat esaretin ilgasından sonra, onlar da isyana başlayarak, mütemadiyen, hürriyetlerinin iadesini istiyorlar! Onları teskin etmek için, tavuk, keçi ve hattâ inek öldürmek lâzımdır.

Diğer taraftan sihirbazlar da ölülerin dışarıya çıkmamaları için, garip dualar okurlar, döşemeleri sihirli kilitlerle kilitlerler, duvarları büyülü iplerle sararlar ve üstelik sıkıntılarını gidermek için davul ve zurnalarla, onları eğlendirirler.

Hulâsa diriler, hayaletlerin gece yaptıkları gürültülerden kat kat daha bü-yük gürültüler yaparlar ve herkesin uyumasına mani olurlar.

— Zengibarda, şimdi hâlâ esir var mıdır?

— Resmen yok. Fakat bu memlekette, esaret öyle kolay kolay ilga edilemez.. Çünkü bu, medenî olduğu kadar dinî bir nizamdır da.. Bu, onlarca ayrı zamanda, kadınları himaye etmek demektir. Çünkü, her esir efendisinin kapatmasıdır ve ancak erkek çocuk doğurmakla esaretten kurtulur.

Fakat onlar, hiçbir zaman hürriyetlerini talep etmiyorlar ve bugün hür bir kadın, maalmemnuniye esareti kabul ediyor. Esasen esireler, bir defa efendilerinin evlerine girdiler mi, hiç de bethath değillerdir. Çünkü aileden sayılırlar ve zannediyorum ki, ihtiyarlıklarında bizim aylıklı hizmetçilerimizden daha az şikâyet ederler. Zengibarda, esaretten kurtulmuş olan birçok kimseler, para istemeden efendilerinin emirleri altında tarlalarda çalışmağa devam ederler.

— Ya, parça parça olmuş kulakları, her renge buyanan yüzüncü kadınlar...

— Bunlar haremlerde doğan esir kızlarıdır ve altı yaşından itibaren efendilerinin kapatmalarıdır. Kulakları asaletlerine delâlet ediyor. Halk arasında bir zenci kızlar ve kadınlar çok sevilir. Onları, hayattaki tecrübelerinden dolayı takdir ederler.

Burada hayat aşk demektir. Onlar, güzelleşmesini herkesten daha iyi bilirler ve teshir etmekte çok mahirdirler. Bu kadınlar, artık hoşa gitmiyecek hale geldikleri zaman da, gayet mühim vazifeler görürler. Meselâ genç kızlara, aşkın ve evlenmenin sırlarını öğretirler, tavsiyelerde bulunurlar.

Sık sık da genç kadınların randevularını, kolaylaştırmak suretiyle onlara suç ortağı olurlar.

Fakat yakalandılar mı derhal cezalarını görürler ve ekseriya, hanımlarile beraber diri diri duvar aralarına dösemeler altına veya toprağa gömülürler. Ah! Zengibarın evleri hikâyelerini anlatabilseler!..

Güvercinlerin rekoru

Fransadan Saygon'a uçarak 24 günde 11520 kilometre kateden güvercin şimdilik şampiyondur

Bu sevimli ve icabında kahraman hayvanlarda bir "altıncı his„ varmı dır?

Son tecrübeler esnasında Fransadan salıverilen bir güvercinin Hindi Çinîde Saygondaki yuvasına 24 gün sonra ve 11,520 kilometre bir mesafe katetmek suretiyle vasıl olduğu görülmüştür .

Bir güvercinin bu kadar uzun bir mesafeyi yuvaya avdet etmek şartiyle katedebilmesi harikulâde addedilmeğe lâyık bir meseledir .

Eski zamanlarda Yunanlıların Olimpiyatlarda birinci gelenlerin isimlerini muhtelif şehirler arasında güvercin postası ile bildirdikleri malûmdur.

Bundan sonra gitgide güvercinleri daha ivi terbiye sayesinde uçuş mesafesi tedricî olarak artmış ve bugünkü 11,520 kilometrelik rekor elde edilmiştir .

Güvercinlerin yuvaya dönüş sebepleri arasında eş ve civcivlerinin yanında bulunmak hissinin başta geldiğine şüphe yoktur.

Ancak uzun mesafelerden yuvaya avdet hususunda bu hissin onlara hiç bir yardımı dokunamıyacağı da şüphesiz - dir. Bugüne kadar güvercinin binlerce kilometrelik mesafelerden yuvaya avdeti mantıkî bir şekilde izah edilmiş değildir. Güzergâhtaki bazı yerleri işaret olarak bellediği hakkındaki nazariye de yanlıştır. Çünkü bir çok defa uzaklara götürülen güvercinler kapalı bir kafes içinde hattâ bir keresinde de kloroform verilmek suretiyle baygın bir halde götürülmüşlerdir.

Baygın bir kuşun yol üzerindeki işaretleri bellemesine maddî imkân olmadığı hiç te izaha muhtaç değildir.

Kısa bir mesafe dahilinde yapılan şu tecrübe de son derece enteresandır:

Yüz kilometre bir mesafeye götürülerek kanatları kesilen bir güvercinin yuvasına yürüye yürüye avdeti görülmüştür .

Her halde şurası muhakkaktır ki güvercinlere kolaylıkla yuvaya avdet işinde yardım eden bir (altıncı his) mevcut bulunmak hissinin başta geldiğine şüphe yoktur. Böyle olmasaydı onların bilhassa binlerce kilometrelik yerlerden yuvalarına dönmeleri mümkün olmazdı.

Güvercinleri muhakkak surette düz bir hat üzerinde uçmazlar. Bora, yahut sis olduğu zamanlar uçuş hatlarını değiştirerek bunlardan kaçarlar.

Karanlıkta uçtukları ender vakidir. Yalnız son zamanlarda karanlıkta uçmağa alıştırılmak üzere aç bırakılan güvercinlerin geceleri yem yemek üzere kısa mesafeler üzerinde uçuşları temin edilmiş olduğundan yakında geceleri de uçan güvercinlerin üretileceği umulmaktadır .

Otomatik fotoğraf makinesi taşıyan bir "askerî güvercin„

Makul görünen bir nazariye

Güvercinlerin yuvaya dönüşlerini izah yolunda ileri sürülen bir nazariye vardır ki akla yakın ve kısmen mantığa uygundur:

Güvercinlerin kulakları teşekkülât itibariyle tıpkı insanlarınki gibidir. Onların da kulaklarında bizimkilerde olduğu gibi yarım daire şeklinde kanallar vardır. Bir iddiaya göre bu kanallar güvercinlere bizim anlayamadığımız bir (insiyak kudreti) bahşetmektedir. Hattâ yuvaya dönüşün sırf bu kanalların temin etmekte olduğu bir (altıncı his) ile vukubulduğunu ileri sürenler de mevcuttur.

Kulakları tıkandığı yahut ta kulak kanallarının zedelendiği takdirde en usta güvercinlerin bile kısa mesafelerden yuvaya dönemedikleri tesbit edilmiş olduğundan kulak nazariyesine büyük bir kıymet vermek lâzımgelmektedir.

Başka bir nazariye

Bundan maada güvercin, toprağın çekici hassası ile de yuvaya dönmek hususunda bir şeyler kazanmaktadır. Güvercinlerin radyo istasyonlarının faaliyette bulunduğu zamanlarda uçuş yapamamaları yoliyle izah edilen bu mesele kat'i olarak isbat edilmiş bir nazariye addedilemezse de son dereec itina ile terbiye edilmiş kuşların bile radyo mevcelerinden müteessir oldukları ve yollarını kaybettikleri muhtelif tecrübelerle isbat edilmiş bulunuyor.

Radyo istasyonlarının hali faaliyette olmadığı zamanlar salıverilen güvercinlerin tamamiyle tabiî olarak uçuş yaptıkları, buna mukabil radyo istasyonları faaliyete geçer geçmez şaşırdıklarına ve hemen yere inerek uçuştan vaz geçtiklerine bakacak olursak bu nazariyeyi büsbütün yabana atamayız. Ma amafih henüz bu hususta ki tecrübeler eksik olduğundan bu nazariyeyi kat'iyetle kabul etmek de doğru değildir.

Güvercinlerden insanların istifadesi

Güvercinlerin yuvaya avdet hususun daki istidat ve kabiliyetlerinden istifade meselesine gelince, sebeplerini izah edememekle beraber insanlar bundan istifade etmeği hiç te ihmal etmiş addolunamazlar.

Büyük harp esnasında güvercinler vasıtasiyle haber yollamak usulünden büyük istifadeler edilmiştir. Müthiş ateş ve bombardımanların devam ettiği sıralarda güvercinler tarafından gösterilen cesaret ve tahammül hakkında bir çok kahramanlık hikâyeleri duyulmuştur.

Som cephesinde (Sevgili dost) adlı bir güvercinin 77 inci Amerika taburunu tamamiyle imha edilmekten - götürdüğü haberle - kurtaran bu kuş bilâhare Verdun ile Rampont arasında on iki sefer yaptıktan sonra bir şarapnel parçasiyle bacağı kopunca tekaüde sevkedilmişti. Aldığı şarapnel yarasına rağmen sarkık ve kanayan bacağını havada sallaya sallaya gene muvaffakıyetle dönen (Sevgili dost) gerek Fransız, gerek se Amerikan ordusunca çok sevilen bir (uğur) telâkki edilmiştir.

Avrupa ve Amerika ordularındaki güvercin bölükleri çok dikkat ve itina ile haberci kuş yetiştirmektedirler. Ordumuzda da güvercinlerden istifade edildiği malûmdur.

Alman ordusu kuşların bacaklarına iliştirdiği küçük bir fotoğraf makinesi ile düşman karargâh ve askerî vaziyetlerinin resimlerini almağa muvaffak olmaktadır.

Bundan başka güvercinler balıkçı filoları tehlikeye maruz kaldıkları zaman tehlikeyi karaya haber vermek üzere uçurulmakta ve bundan başka da orman yangınlarını haber vermek üzere kullanılmaktadırlar.

İşte böylece, insanlar güvercinlerin yuvaya dönüş hislerini henüz izahtan çok uzak olmalarına rağmen onların bu hislerinden azamî istifade etmekte ve bu güzel kuşları kendi arzularına ram etmektedirler .

* *

Memlekette tetkikler

Dersim dağlarında nasıl kaybolduk?

Atla seyahati daha eğlenceli bulmuştuk, fakat sonra...

Yazan: *Niyazi Ahmet*

Elâzizde (Dersimi atla dolaşacağım) dediğim vakit garip garip yüzüme baktılar.

Biri sordu:

— Siz Hozata gitmediniz mi?

— Gittim ..

— Amma otomobille gittiniz değil mi?.

— Evet..

Güldü..

— Niçin gülüyorsunuz?.

— Cesaretinize, dedi ve ilâve etti, otomobil seyahati size eğlenceli geldi galiba?.

— Her halde at seyahati daha eğlenceli gelecek ...

— Belki istifadeli gelir, fakat eğlenceli olacak diye bu işe girişiyorsanız bu sevdadan vazgeçmenizi tavsiye ederim.

Kararımı vermiş, atımı kiralamış ve noter mutemedi genç arkadaşım Galiple de sözleşmiştik..

Galip, Elâzizin yerlisi olmakla beraber Dersimi ancak benim kadar biliyordu. Belki benden fazla bir kaç isim duymuşluğu vardı; o kadar..

9 Temmuz günü sabah erken hareket ederken bir ahpabım bana şunları söyledi:

— Yoldan ayrılmayın.. Hele geceye hiç kalmayın..

Tavsiye mânasızdı. Çünkü biz ne yol biliyorduk, ne de geceleyeceğimiz yerleri.. Yol bilenlere sorarak bir harita hazırlamıştık. Fakat bir kaç saatlik yol culuktan sonra haritaya boşuboşuna emek verdiğimiz anlaşıldı. Çizgilerden bir şey anlamaz olduk. Çıplak tepeler, korkunç uçurumlu patikalarda bir kaç çizgiye bakarak yolu tayin etmek bizim için muhakkak, ki Okyanos denizinde yıldızlara bakarak kara aramaktan daha faydasız!

* * *

Pertek köprüsü komiseri, hüviyetimi tetkik ettikten sonra seyahatimin gayesine inanmadı:

— Her halde yeni Perteğe gidiyorsunuz... dedi.

— Evet, dedim, eğer vakit bulursam yakın köylerine kadar da gitmek istiyorum.

* * *

Güneş o kadar şiddetli ve hava okadar bunaltıcı idi ki saat 17 ye kadar mola verdikten sonra Mazgirdi yarılayacak bir mıntakayı tutmak kararı ile yola çıktık.

Arkadaşım Galip, daha iyi binici olduğu halde, tesadüfen benim atım daha ziyade koşucu idi. Onun için dört nala yürüyüşle fena halde sarsılıyordum, bazan belkemiğim, bazan karnım ve her an azamın bir yeri ağrıyordu. Şunu da itiraf edeyim ki hayatımda atla ilk uzun yolculuğu yapıyordum .

* * *

Büyük dut ağaçları ve sayısız değirmenleri ile önümüze çıkan köyde bir kaç dakika dinlendikten sonra yola çıkarken bir çoban:

— Ağalar, dedi, yolu bilmiyorsanız, kaybolursunuz!

— Niçin kaybolacağız?.

— Çünkü bundan sonra köy bulamazsınız. Hava kararıyor.

— Köy yok mu?

— Var, amma çok uzak.. Atları sürerseniz varırsınız.

Galiple bakıştık. Esasen dört nala gidiyorduk...

— Dört nala gideceğiz..

Uzaktan gördüklerimizin devriye jandarmaları olduğunu yaklaşınca anladık; bize yolu tarif ettiler, fakat.....

Dersimli bir bekçi

Pertek komiseri hüviyetimi tetkik etti.

— Öyle ise bu akşam Vaskirde varırsınız.

* * *

Düz, yokuş, iniş bakmıyor atlarımızı dört nala sürüyorduk. Fakat gözün ala bildiği en uzak noktalarda köye benziyen bir alâmet bile yoktu. Yol bomboş tu ve boşluk ıssız..

Kararmak üzere olan tepelere dürbünle bakıyordum. Uzak tepelerin birinde bir kımıldanış gördüm.

— Galip beni takip et... diye bağırdım ve atımı koşturdum..

Tarlalardan, patikalardan tepeye doğru yarım saatten fazla at sürdük.. Uzaktan gördüğüm jandarma devriyesi imiş..

— Aman, dedik, bize en yakın köy yolunu gösterin...

Karşımızdaki tepeyi işaret ettiler ve:

— O tepenin arkasında Vaskird vardır .

— Vaskird mi?.

— Evet....

Tekrar atları dört nala kaldırdık .. Demek Mazgirdi yarılıyorduk.

İşaret edilen tepeyi uzaktan yakın görmüştük. Fakat taşlı, uçurumlu yollardan atı sürmek mümkün olmadığı için ancak bir saatte gelebildik. Hava tamamiyle kararmıştı.

Tepeye çıkar çıkmaz önümüzde bir iki kulübe bir kaç çadır belirdi. Arkadaşıma:

— Yahut bu Vaskird olamaz.. Dedim.

— Niçin olamasın?.

— Çünkü Vaskird nahiyedir. Burada nahiye binasını andıran bir yer yok.

Güldü:

— Elbette olmaz.. Buraların bütün evleri böyle..

Çadırların önünde bizi ilk karşılıyan kocaman çoban köpekleri oldu .

Onlar kadar çevik ve cesur olan köylüler yetişmeseymişler atlarımızı bile köpeklerin elinden kurtaramazmışız.

— Burası Vazkird mi? diye sordum.

— Yok..

— Peki Vaskird nerede?.

Tepenin arkasını işaret ederek:

— Arkada, dediler...

— Bu ne köyü?.

— Bu (....) ağanın yaylasıdır.

— Siz onun adamları mısınız?.

— Beli..

Konuşanlara dikkat ettim. Çadırlara, evlere baktım. Bilinmiyen bir yerde kalmak mı, yoksa gitmek mi lâzımdı?

Ben burada kalmayı tercih ettim. Arkadaşım:

— Olmaz, dedi. Bu akşam Vazgirdde kalmalıyız..

Şunu da söyliyeyim, ki Galip te, ben de silâhlı idik. Bir şey yapacağımızdan değil, fakat hiç olmazsa bize cesaret versin diye birer tabanca ve hayli fişek almış, her ihtimale karşı da üç yüz metre kadar da ilerisini aydınlatan büyük bir elektrik fenerini heybeye yerleştirmiştik.

Galip Veysoda kalmamakta ısrar edince:

— Peki gidelim, dedim..

Köylü Hasan ağa bizi tepeye kadar çıkardı. Eline bir yirmi beşlik sıkıştırınca tarlaların sonuna kadar götürdükten sonra yolu tarif etti:

— 20 dakikada gidersiniz, dedi. Korkmayın.. Ben burada oturur, beklerim.

Hasan ağa neyi bekliyecekti, sormadım bile. Karanlıkta atları sür'atle tekrar sürmeğe başladık.

On, on beş dakika kadar ilerlemiştik.. Önde giden Galip:

— Artık yol seçilmiyor, feneri yakalım ,dedi. Ve bir dakika sonra haykırdı:

— Mahvolduk!

— Aman ne oldu?.

— Fener, heybe ile beraber düşmüş! Yapılacak iş yoktu..

— Ziyanı yok, dedim. Yirmi dakikalık yolumuz vardı. On beş dakikasını yürüdük, beş dakika kalmıştır.

Atlarımızdan indik. Tarlanın içinde yol arıyarak yürümeğe başladık. Fakat beş dakika sonra yol izini tamamile kaybettik. İki, üç saat, sağa, sola; ileri, geri ne tarafa gittiğimizi bilmeden dolaştık. Gece yarısı olmuştu.

Kımıldanamıyacak kadar yorulmuştuk. Gündüz cehennem gibi kaynıyan tepeler şimdi bizi titretecek kadar üşütüyordu.

Niyazi Ahmet

(YARIN: İlk ateş, yangın ve Dersimlilerle tepeden tepeye bir münakaşa.)

Yazan: Soğoman Tehliryan — Çeviren: S.Ş. — 27 — — İktibas ve tercüme hakkı mahfuzdur —

Hamparsum arkadaşa yazdığım mahrem bir mektupta kendisini buraya davet ettim.

Beş dakika sonra siz de daima açık bulunan sokak kapısından içeriye girersiniz. Kapıcı birinci kattaki Cağadamard gazetesi idarehanesine gideceğinizi zannederek bir şey sormaz.. Fakat ikinci kata çıkacağınız zaman muhakkak karşınıza biri çıkar ve nereye gitmek istediğinizi sorar.. Bu takdirde dişçiye gideceğinizi söylersiniz. Artık kimse sizi rahatsız etmez.. Üçüncü kata kadar çıkınız, ben orada merdiven başında sizi bekliyeceğim.

Bu izahattan sonra Garo benden ayrıldı ve bir müddet Altıncı daireye doğru ilerledikten sonra birdenbire karşı tarafa geçti ve geri dönerek seri adımlarla Fransız klübünün önünden geçti, yanıbaşındaki 37 numaralı binanın kapısından içeri fırladı.

Ben de Perapalasa doğru yoluma devam ettim ve biraz sonra karşı tarafa geçerek 37 numaralı binaya girdim.. Kapıdan girince yaşlıca bir adam dikkatle yüzüme baktı. Fakat hiç bir şey sormadı.

Mermer merdivenlerden çıkarak birinci kata çıktım.. Garonun dediği gibi orada karşıma bir delikanlı çıktı ve kimi istediğimi sordu. Dişçiye gideceğimi söyleyince, bu delikanlı da dikkatle beni süzdü ve "yukardadır, buyurun,, diyerek üst katlara çıkan merdivenleri gösterdi.

Üçüncü kata çıkınca Garoyu merdiven başında nöbet bekler vaziyette buldum. Beni görünce, bir fevkalâdelik var mı? diye sordu. Verdiğim menfi cevap üzerine:

— Çok güzel.. Artık arkadaş Hraçı ziyaret edebiliriz, dedi..

Biraz sonra dördüncü katta bulunuyorduk. Merdivenin tam karşısındaki çifte kanatlı büyük kapıya yaklaştık... Kapıda 1, 2, 3, 4 rakamlarını taşıyan dört adet elektrik döğmesi vardı. İlk nazarda içerde dört daire mevcut olduğunu zannetmiştim.

Halbuki, Garo Tatul bir parmağını 2, diğer parmağını da 4 numaralı düğmeye basıyor, ayni zamanda iki zili birden çalıyordu. Aradan bir dakika geçtiği halde kapı açılmıyordu. Garo bu sefer 2 ve 4 numaralı zillere ikişer defa daha bastı. Bu sefer kapı açıldı. Esrarengizi bir salona girmiş bulunuyorduk.

Komitanın yuvasında

Bulunduğumuz oda oldukça geniş bir salona benziyordu. Pencereler kalın perdelerle kapalı bulunduğundan, salon yarı karanlık bir haldeydi. İlk dakikalarda bir şey göremiyordum. Fakat gözlerim karanlığa alışınca etrafımı seçmeğe başladım.

Salonun ortasında büyük bir masa, masanın üzerinde de iri bir kartal heykeli duruyordu. Karşımızdaki duvarda büyük bir Ermenistan haritası, onun karşısındaki duvarda da Taşnak fırkası erkânının tabloları asılmıştı.. Garo Tatul beni salonda yanlız bırakarak ortadan kaybolmuştu. Beş dakika sonra yanıma geldi ve:

— Buyurun, arkadaş Hraç sizi bekliyor, diyerek, beni içiçe açılan ve her ikisi de çok güzel eşyalarla tefriş edilmiş iki odadan geçirerek bir kapıyı yavaşça vurdu. İçerden "giriniz,. diye bir ses duyuldu. Garo kapıyı açarak bana yol gösterdi ve arkamdan kendisi de içeriye girdi.

Geniş bir salonun tam ortasında genç bir adam ayakta duruyordu. Kendisine yaklaştığımız zaman elini bana uzattı ve:

— Hoş geldiniz, diyerek salonun bir köşesinde yuvarlak bir masanın etrafındaki koltuklardan birini gösterdi ve Garoya hitaben:

— Arkadaş Garo, gidebilirsiniz.. Dün denberi fazla yoruldunuz, size teşekkür ederim.. Yarın sabah ben sizi ararım, dedi.

Garo Tatul, Hraçın kulağına eğilerek bir şeyler söyledi. Hraç yerinden kalktı, masasına doğru giderek evrakı karıştırdı ve:

— Henüz gelmemiş.. Ben meşgul olur, size haber veririm..

Garo Tatul her ikimizi selâmlıyarak salonu terketti.

Artık Taşnak fırkasının İstanbul mesul murahhası ile baş başa bulunuyorduk. Mevcudiyetinden ancak bir kaç kişinin haberdar olduğu genç diktatör, uzun boylu, sarışın, mavi gözlü, temiz giyinmiş, çok yakışıklı bir adamdı. Tabakasından bir cigara ikram ederek söze başladı:

— Buraya geleceğinizden beni haberdar etmemekle hata ettiniz, dedi..

— Hareketim anî oldu, haber verecek vakit bulamadık. Hamparsum arkadaş "sen merak etme, ben arkandan mektup yetiştiririm,, dedi.

— Dün sabah kendisinden bir telgraf aldık.

— Telgrafı gördüm.

— Evet Garoya vermiştim.. Anlatın bakalım arkadaşlar nasıldır, işleri iyi gidiyor mu?.

— Arkadaşların hepsi de iyidir. Bilhassa arkadaş Hamparsumun çok, çok selâmı vardır. Yalnız işler galiba pek iyi gitmiyor..

— Ben de o kanaatteyim. Ben bu vaziyetin sonunu iyi görmüyorum.. Kafkasyadaki vaziyetimiz emin değildir. Bu sebeple Hamparsum arkadaşa yazdığım mahrem bir mektupta kendisini buraya davet ettim. Acaba bundan size bahsetti mi?

— Hayır, böyle bir şeyden bahsetmedi..

— Neise,benim kanaatime göre, fırkanın merkezini İstanbula nakletmek lâzımdır. Bir defa işgal kuvvetleri buradadır. Derhal ve günü gününe temas temini imkânı vardır. Ondan sonra icabında kolylıkla Avrupaya geçmek imkânı vardır. Halbuki Kafkasyada ufak bir karışıklık zühurunda arkadaşlarımızın orada mahpus kalması muhakkaktır. Bu hususta ileride daha etraflı konuşuruz.. Şimdi sizin vaziyetinizi münakaşa edelim.. Burada kimseyi tanıyor musunuz?.

— Hayır, sizden ve Garodan başka kimseyi tanımıyorum.

— Güzel, bu vaziyet lehinizdedir... O halde evvelâ otelden ayrılıp bir ev tutmalısınız.. Nerede ise sizin İstanbula geldiğiniz duyulacak, sizinle alâkadar olanlar çoğalacaktır.. Henüz kimsenin haberi yok iken biz tedbirlerimizi almak mecburiyetindeyiz. Esasen bugün arkadaş Hamparsumdan yeni bir telgraf aldım, bakınız ne diyor, diyerek, Hraç masasının üzerinde duran bir telgrafı getirdi ve şu satırları okudu:

"Sogomonun muvasalâtını bildiriniz. Hususi evinde ikamet etsin.. Havaya alışıncıya kadar sokağa çıkmasın.. Sıhhatine dikat ediniz, şahsen meşgul olunuz. İhtiyaçlarını temin ediniz.. Mektup postada .. „

Hamparsum

Telgrafı Hraçın elinden alarak bir defa da ben okudum ve Hraça sordum:

— Siz bundan ne anlıyorsunuz?.

— Sokağa çıkmanızı istemediğine göre, sizin burada tanılmanızı istemiyor demektir.

— Sıhhatine dikkat ediniz demekle acaba bir tehlikeyi mi kastediyor?

— Doğrusunu söylemek lâzımsa, ben de ayni mânayı çıkardım. Her halde tedbirli hareket etmek lâzımdır..

— Evet, derhal oteli terketmeliyim..

— Ben bütün bunları düşündüm. Siz bir daha otele dönmezsiniz. Birazdan otele birisini gönderir, eşyalarınızı aldırırız. Siz de otele telefon eder, bir kaç gün için Adaya gideceğinizi, eşyalarınızı göndereceğiniz adama teslim etmelerini söylersiniz. Göndereceğimiz adam hesabınızı da temizler, bu iş bu suretle halledilir.

— Pek iyi, odayı nerede bulacağız?..

— Siz merak etmeyin, ben onu da halletmeğe ve akşama kadar size münasip bir pansiyon bulmıya çalışacağım.

(Arkası var.)

Güzel Türkiyeden Manzaralar

Sard harabeleri

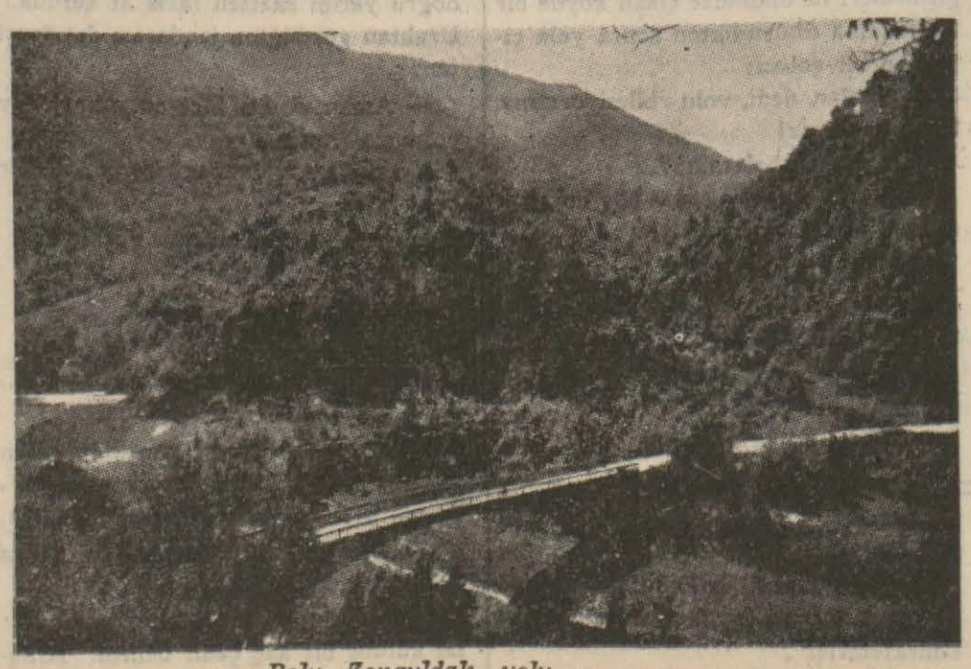

Bolu - Zonguldak yolu

Çikletin tarihi!

Adams isimli odacı bu yüzden milyarder oldu

İspanyol kumandanı Kortez, 1519 da maksikaya gelip orayı fethettiği zaman bu memlekette Aztekler gibi medenî bir kavim bulunca hayret etmişti. Fütuhatçılar bilhassa, Aztek genç kızlarının dişlerinin beyazlıklarına hayran kalmışlar ve Meksikalıların, eski bir âdet mucibince, sakız çiğnedikleri için böyle güzel dişlere malik olduklarını anlamışlardı.

Aradan birçok asırlar geçtikten sonra, general Don Antonio adında bir diktatör Meksikanın başına geçti; general birçok defalar sürüldü. Nüyork civarındaki bu zoraki ikameti esnasında general Don Antonio'nun en kıymetli eşyası, yanından hiç bir zaman ayırmadığı "Çiklet,, stokuydu.

Meksika diktatörü tekrar memleketinin başına geçirildiği zaman, Amerikalılar onun çekmeceleri içinde bu "Çiklet,, stokunun bir kısmını buldular. Generalin odacısı olan Tomas Adoms adındaki Amerikalı, onları kavuçuğa benzetti ve hatta bir aralık bunları kavuçuk yerine kullanmayı bile düşündü.

Adams evvelâ çiklet'i soğuktan — sıcaktan müteessir olmaz bir vaziyete sokmağa teşebbüs etti, sonra dişleri dol durmak için kullanmayı düşündü. Niha yet, bunu Meksikalı general gibi, yani "Çiklet, olarak kullanmağa karar verdi.

Bu münasebetle, kendisine, esrarengiz bir madde çiğnediklerinden dolayı Meksikalıların gayet güzel dişlere malik olduklarını anlatıldığını hatırladı.

Adams biraz "Çiklet,, haşladı, sonra çiğnedi. Amerikan sakızı (Chewing - Gum) keşfedilmişti.

Adams, bundan sonra, biraz daha "Çiklet,, başladı, bunu bir kâğıda sardı ve Nüyorktaki bir şekerleme mağazasına gönderdi.

Sanki bütün Amerika bunu bekliyormuş gibi rağbet çok büyük ve anî oldu. 1871 de Adams icadının beraetini aldı, çiklete şeker ve meyve tatı ilâve edilince de, rağbet büsbütün arttı.

Birçok rakip fabrikalar "Amerikan çikleti,, imal etmeğe başladılar. 1899 da bir tek şirket bu fabrikaları bir araya topladı, Adams da ihtiyarladığı için, istirahate çekildi.

Çiklet sanayii, işte böylece doğmuştu. O zamandanberi çiklet çiğnemek âdeti, bütün dünyada, tam bir Amerikan âdeti olarak telâkki edildi. Karikatürlerde, tiyatro ve sinemalarda, hülâsa her yerde, Amerikalı çiklet çiğnerken tasvir edilir.

İngilterede de, çiklet, gitgide büyük bir rağbet kazanmağa başladı. Çünkü harbi umumî esnasında, Amerikan asker leri İngiliz askerlerine bu âdeti aşıladılar.

Çikletin en sadık müşterileri, bilhassa çocuklardır. Diğer taraftan sporcular da, çikletin, fizikî vaziyetlerini tekâmül ettirdiği fikrinde müttefiktirler. Esasen, seyirciler de, sporcuları seyrederken, tıpkı trenin geçişini seyreden inekler gibi geviş getirirler. (Bu yazı tercüme olduğu için, tabir bizim değildir. Çiklet çiğniyen spor meraklıları kusura bakmasınlar!)

Çiklet mide usaresini ve tükrük ifrazatını fazlalaştırır ve böylece hazmi kolaylaştırır. Ayni zamanda dişleri de temizler ve nihayet, bütün tayyarecilerin ve kâşiflerin şehadetlerinden de anlaşıldığı veçhile sinirleri teskin eder, susuzluk ve açlığı giderir.

Çiklet, Meksikada da yetişen "Sapotillâ,, ağacından istihsal edilir ve bu ağaçtan istihsalât Amerikalıların inhisarı altındadır.

Amerikada kullanılan çikletin miktarı, çok fazladır. 1914 te, adam başına senede 39 parça isabet etmekteydi. 1929 da ise, bu miktar, 109 parçaya yükselmiştir.

Vasatî olarak, Amerikalılar, senede iki yüz milyon Türk liralık çiklet kullanmaktadırlar.

Bundan başka Kanada ve İngilterede de (adam başına kırk parça) fazla çiklet kullnılmaktadır. Bundan sonra Japonya ve Fransa gelmektedirler.

Almanlar, çiklete karşı olan rağbeti nazarı dikkate alarak, her şeyin olduğu gibi bunun da sun'isini imal etmişlerse de, bu, fazla rağbet kazanmamaktadır.

Denizyolları Vapurlarında

Yatak bulab'lmek için On gün evvel müracaat lâzım!

Bu ay başından beri, devlet deniz yolları idaresinin muhtelif hatlara işliyen vapurların seyrüsefer tarifelerinde tadilât yaptığını yazmıştık. Fakat şu birkaç gün içinde yeni şeklin de ihtiyacı karşılamaktan çok uzak olduğu görülmüştür.

Son zamanlarda denizyolları idaresinin vapurlariyle seyahat etmek öyle sıkışık bir vaziyet almıştır ki bu halden halk büyük müşkülât çekmektedir. İzmire gitmek için üstüste üç vapurda bir tek yatak arayıp bulamıyan yolcular vardır. Şu vaziyetten de anlaşılmaktadır ki denizyolları idaresinin bazı hatlara işliyen vapurlarında yer bulabilmek için dört sefer, yani alelekser on gün evvelden acenteye haber vermek icap etmektedir.

Körfez hattına işliyen vapurlardaki vaziyet ise daha kötüdür. Burada bir kamaranın iki yolcuya satıldığı sık sık görülen hâdiselerden olmuştur.

Son değişikliklerden sonra Mudanya hattında kaldırılan pazar ve cumartesi karşılıklı postaları da Bursalıları müşkülâta sokmuştur.

Bandırma hattı postaları ise ihtiyacı karşılamaktan çok uzak bulunmaktadır.

Karadeniz sahili yolcularının vaziyetine elân bir çare bulunamamıştır. Bu hatta yaz mevsiminde her gün bir vapur kalksa az gelecektir.

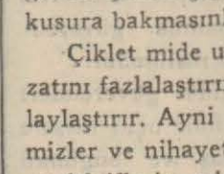

fıkra müsabakası açmıştır. Gönderilecek fıkraların kısa ve hiç olmazsa az işitilmiş olması lâzımdır.

Fıkralar, gönderenlerin imzaları yahut müstear adlarile neşredilecek ve her ay o ay içinde çıkacakların en iyilerinden beşine muhtelif ve kıymetli hediyeler verilecektir.

Bize bildiğiniz güzel fıkraları gönderiniz.

İçinde bulunma

Hocaya bir gün sormuşlar:

— Hocam, cenaze giderken tabutun önünde mi bulunmalı, ardında mı?

Hoca hiç düşünmeden cevab vermiş:

— İçinde bulunma da neresinde bulursan bulun!

Şevket Çuhadar

İki misli

Sayfiyedeki otelin sahibine sordum:

— Burada günler kırk sekiz saat mi?

— Şaka mı ediyorsunuz?

— Hayır, ciddî söylüyorum. Çünkü şehirde bir günlük otel parası iki liradır, siz dört lira istiyorsunuz.

S. Dikolcay

HABER
AKŞAM POSTASI
İDARE EVİ:
Istanbul Ankara Caddesi
Posta kutusu: Istanbul 214
Telgraf adresi: Istanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare, ilân " : 24370

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1.400 Kr.	2.700 Kr.
6 aylık	730 "	1.450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:
Hasan Rasim Us
Basıldığı yer (VAKIT) Matbaası

SİNEMA

Israr ve sebatı sayesinde

Meşhur ve zengin olan çocuk

Freddi Bartholomev, iki şenelik kısa bir müddet içinde, sinema âleminin en meşhur simalarından biri oldu. 28 mart 1924 de Londrada doğmuş olan bu on üç yaşındaki büyük adam şimdiden muazzam bir servetin sahibidir.

Bu mertebeye erişmesi için, ona hiç kimse yardım etmemişti. Vücutça da hiç bir hususiyeti yoktu. Onda sadece sağlam bir samimiyet ve içine iyice yerleşmiş bir İngiliz haysiyeti vardı.

Freddide hiç bir şey ,içindeki bu payanı hayret cevheri müjdelemiyordu. Memur olan babası, ise bir köy ailesine mensuptu. Annesinin ebeveyni ise Londra sosyetesinde iyi tanınıyorlardı.

Freddinin ilk çocukluğu Londrada geçmiştir. Gayet zayıf ve nahif bir çocuk olduğu için, annes'yle babasına mütemadiyen endişe veriyordu. Londranın sisi, tozu ve rütubeti esasen zayıf olan bünyesini büsbütün tehlikeye koyuyordu.

Henüz üç yaşına varmadan, kendisini Warminster' de ikamet etmekte olan ve hâlâ orada ikamet eden babasının ailesi nezdine gönderdiler.

Sevgili halası

Bu, Freddi içni, bambaşka bir hayatın başlangıcı oldu. Çocuğun yanakları kırmızı renk almağa ve bünyesi sağlamlaşmağa başladı. Bilâhare kendisini şöhrete götüren ilhamı içte bu yerde buldu. Bu ilhamı gayet kibar ve güzel bir kadın olan ve bu küçük şehrin sosyetesinde büyük bir hürmet kazanan halası Milisen Barthomev'den aldı.

Halası, Freddiyi son derece seviyordu, ona büyük bir ihtimam gösterdi. Çocukların arzu ve niyetlerini anlamakta pek mahirdi ve Freddi ona itimat edebileceğine daha ilk günlerde kanaat getirdi.

Bu genç artist, mektebe gitmemişti. Ona, sevgili halası hocalık ediyordu. Fakat Freddi, bu işte büyük bir ciddiyet göstermekteydi. Kışın soğuk günlerinde, ekseriya, halasiyle başbaşa, saatlerce durmadan çalışırlardı. Ve kısa bir zaman içinde Freddi, halasının, hakkiyle vakıf olduğu İngiliz edebiyatını mükemmelen öğrendi.

Başlangıç

Freddi sanat hayatına aile dostlarının evinde verilen bir çay esnasında başladı. Ondan bir şiir söylemesini rica ettiler. Boyu o kadar küçüktü ki, halası, âdeta zorla çıkarılmış olduğu sandalyeden düşmemesi için onu tutmak mecburiyetinde kaldı.

Freddi, bizzat kendisinin yazdığı bir şiiri okudu: "Muvaffakıyet,, adını verdiği bu şiir o kadar beklemediği büyük bir muvaffakıyet kazandı ki, şehrin her tarafında, bütün hususî ziyaretlerde ve toplantılara onu çağırmağa başladılar. Freddi de bu davetlere daima memnuniyetle icabet etti.

Yazdığı şiirler, aydan aya fazlalaşıyor, tekâmül ediyordu. Diğer taraftan, ailesi de, onun Werminster'de son derece iyi vakit geçirdiğini ve eğlendiğini nazarı itibare alarak, Londraya avdetini tehir etti nihayet bu avdet hiç bahsedilmez bile oldu ve Freddi, bu küçük şehrin, büyük bir şöhreti haline geldi.

Henüz on yaşına varmadan, Şekspir'in eserlerinin bir çok parçalarını ezberden öğrenmiş, Dikens'in romanlarının hemen hepsini okumuştu. En fazla sevdiği eser "David Koperfild"

David'in betbahtlığı onu son derece müteessir ediyor ve halası okurken ekseriya Freddi acı göz yaşları döküyordu. Birçok dostlarının ısrarı üzerine, halası onu Londraya götürdü ve orada birçok piyeslerle bir iki filmde küçük roller temin etti. Bu teşebbüsler bir muvaffakıyet elde edemedi ve halasiyle küçük Freddi cesaretleri kırılmış vaziyette geriye döndüler.

Freddy Bartholomew'in bir portresi ve küçük artist "Anna Karenin" de Greta Garbo ile beraber...

"David Koperfild,, aranıyor

1934 senesinin yaz mevsimi başlangıcında, İngiliz gazeteleri "Metro - Goldvin - Meyer,, sinema şirketinin "David Koperfild" rolünü yapabilecek bir çocuk aramak üzere David O. Selznik'i İngiltereye gönderdiğini yazdılar.

Birkaç gün sonra da, gene ayni gazeteler meşhur rejisörün, aradığı çocuğu bulmakta güçlük çekt'ğini bildirdiler.

Freddi bu havadisleri büyük bir dikkatle takip ediyordu. Bir akşam halasının gözleri içine baktı ve her zamanki samimiyetle ona, şöyle dedi:

— Bana öyle geliyor ki "David Koperfild,, rolünü yapabilirim.

Ailesi bu iddiayı ciddî telâkki etmedi; fakat ertesi sabah, kahvaltı esnasında Freddi meseleyi tekrar ortaya attı ve mütemadiyen ısrar etti.

Nefsine son derece itimadı vardı ve ona öyle geliyordu ki, dünyanın bütün çocukları arasında, "David Koperfild,, i oynamak ona mukadderdir.

Bu kadar ısrar ve nefse itimadın terisi altında kalan halası, nihayet onu Londraya götürmeğe karar verdi. Fakat maatteessüf geç kalmışlardı. Meşhur rejisör bir kaç gün evvel Ameri kaya avdet etmişti. Fakat ne çıkar mademki, çocuk kendisine bu kadar itimat ediyordu, rejisörün peşine takılacaklardı. Hezimete uğrasalar bile, Freddi ne de olsa, bu güzel ve uzun seyahatten bir hayli ist'fade edecekti.

Bu kararı mevkii fiile koydular.

Nevyorka geldikleri zaman, rejisörün birkaç saat evvel şehirden ayrıldığını öğrendiler. Artık buraya kadar gelmişken geri dönemezlerdi ya... Holivudun yolunu tuttular. Freddi, kaldıkları şehirlerde, kabil oldukça, tiyatrolarda küçük roller istiyordu ve bu işi parasız yaptığı için tabiatiyle tiyatrolar esasen ehemmiyetsiz olan bu ricasını kabul ediyorlardı.

Halası onun "büyük bir mukavele,, imzalıyabileceğine pek de fazla ihtimal vermiyordu ve hiç olmazsa bir az kendisini gösterebilmesi için, ona bu rollerin temininde yardım ediyordu.

Nihayet Holivuda geldiler. Freddi mütemadiyen halasını sıkıştırıyor ve meşhur rejisöre, Holivuda geldiklerini, çünkü Freddinin "David Koperfild,, rolünü yapacak kabiliyette olduğunu, yazmasını söylüyordu.

Bu mektup, "M. G. M.,, şirketi direktörlerinin ve rejisörlerin, artık David Koperfild rolünü yapabilecek bir çocuk bulamadıkları için, bu filmi çevirmekten vazgeçmek üzere bulundukları bir sırada, stüdyoya geldi.

David Kperf'ld bulundu

Mis Bartolomev, Freddiyi stüdyoya getirmesi için, meşhur rej'sörden bir mektup aldı.

Kıvırcık saçlı, nahif, fakat ateşin çocuk sinema âleminde bu büyük şahsın bürosuna girerek, karşısında dikildi ve emin bir tavırla şöyle dedi:

— Ben "David Koperfild,, im!.

Birkaç saat sonra, stüdyo şu haberle çalkandı:

— "David Koperfild,, bulundu!

Bugün, sinema âleminin en meşhur simalarından biri o'an 13 yaşındaki Freddi Bartolomev, şöhretini, büyük bir muvaffakıyetle çevirdiği bu filmle kazandı.

Koca bulmak Sanatını öğreniniz!

Asrî bir genç kız için bu mühim bir iş olmuştur

Aşağıdaki yazıyı bir Amerikan gazetesinden aldık. Müşahedeleri, mütalea ve tavsiyeleri tabiatile Amerikaya, Amerikan genç kızlarına göredir; genç kızlarımızın bu tavsiyeleri aynen tatbik etmeleri mevzuubahs olamaz. Fakat bunların çok makul tarafları olduğu da inkâr edilemez, bu itibarla alâkaya değer buluyoruz.

"Koca bulmak,, devrimizde bir geçn kız için ciddî surette iştiğal edilecek bir mevzui olmuştur. Eskiden bu kendiliğinden halledilirdi. Bu işe, meselâ bir meslek intihabı kadar ehemmiyet veren genç kızlardır ki çabuk koca buluyor ve mes'ut bir aile yuvası kurabiliyorlar.

Koca bulmayı bazı genç bayanlar kendileri için bir tenezzül ve bu yoldaki mesaiyi de boşuna sarfedilen bir emek telâkki etmektedirelr.

Halbuki kadın için eninde sonunda izdivacın herhangi bir meslek kadar ehemmiyetli bulunduğuna evlilik hayatında - bittabi kendine uygun eşi seçmiş olmak şartiyle - meslek hayatından kat kat daha mes'ut ve rahat yaşamak kabil olduğuna göre bu mühim mevzua bayanların lâyık olduğu ehemmiyeti vermeleri lâzımdır.

Bu yolda bir genç kızın herşeyden evvel kendince erkekler arasından intihap ettiği tipteki delikanlılara hoş görünmek ve bu tipleri kendine cezbedebilmek üzere hazırlanması şarttır. Ayni zamanda hoşa giden tip delikanlıyı kendine bağlamanın da yolunu öğrenmek şarttır .

Erkekleri kadına cezbeden, en mühim müessirlerden biri hiç şüphe yok ki "cinsî cazibe,, dir. Ancak bu cinsî cazibe normal olmalıdır. Aklı başında hiç bir erkeği cinsî cazibes'ni herşeyin fevkinde tutan bir genç kızla evlenmek istemez.

Evlenmek istiyen genç kız ikinci mülâhaza olarak züppeliği ve hoppalığı terketmelidir. Erkekler bir çocukla , yahut henüz mektepli halini terketmemiş genç kızlarla evlenmek istemezler. Heyecanlarını henüz bir erkekle paylaşmasını bilmiyen, belki de böyle bir pay laşmadan çek'nen genç kız koca bulmak hususunda son derece müşkülâta uğrar.

Evlenmeği aklına koyan delikanlıların, en korktukları şey evlenecekleri kızların kendilerine itimatsızlık göstermesidir. Bundan genç kızlar son derece ihtiraz etmelidirler. Erkek kendine itimat etmiyen kadına çok zor alışır.

Ayni zamanda sokulgan olmıyan ve tabiri mahsusunca "soğuk,, telâkki edilen genç kız tipleri de çok güç koca bulurlar .

Bekâr kızlar, evlenmek hususunda tahsillerine ve mektep şahadetnamesine fazla güvenmemelidirler.. Çünkü erkek kadında tahsilden ziyade sevgi; bilgiçlikten fazla da tatlı huy ve iyi geçim arar. Bunların ise mektep diploması ile hiç alâkası yoktur. 250 den fazla mes'ut çift arasında yapılan bir anket neticesi kocaların müttefikan zevcelerindeki en büyük vasfın iyi geçimlilik ve iyi huyluluk olduğunu söylediklerini düşünecek olursak bu ince noktanın izd'vaçta ne kadar mühim bir rol oynadığını anlarız.

Kadının erkeği cezbetmek üzere işve ve neşe saçması çok eski devirlere dayanmaktadır. Bugün için dahi vaziyet değişmiş addolunamaz.

Bir kızın erkeğe ilânı aşketmesi bir mahzur telâkki edilemezse de, bu şekilde hareket belki de pek fena neticeler verir. Sakın erkeğe fazla âşık olduğunuzu hissettirmeyiniz.

Bir zevce olarak, hoşa gitmek istiyen genç kadının kocasının heyecanlarını okşamasını bilmesi lâzımdır. Kocasındaki benliği ve bilhassa onun şahsiyetini tenmiye etmeği bir kadın vazife edinmelidir.

Erkeklerin bu ince noktayı anlayan ve onları bu hususta tatmin eden kadına karşı sonsuz bir hürmet ve muhabbet bağlayacakları muhakkaktır.

Yaş meselesi

İzdivaç meselesinde genç kızların dikkat etmeleri lâzımgelen bir nokta da yaş meselesidir. Lise ve üniversite tahsilini ikmal edeyim derken yaşı yirmi Genç kızların yüzdetj7 sh eta etaoi eta beşi bulan bayanların evlenmesi biraz ev.lenme işinde yaşın büyük rolü vardır.

Genç kızların yüzde doksanı 20 yaşına kadar evlenmiş olurlar.

Ehemmiyetli bir nokta da 25 yaşındaki bir delikanlının 22 yahut ta kendi yaşındaki bir kızla izdivaçta tereddüt etmesine mukabil otuz beş yaşında bir erkeğin mutlak surette 25 yahut en fazla 28 yaşında bir kızla evlenmek istemesidir .

Koca bulmak istiyen kızlar bunu hoş görmelidirler. Esasen erkeğin kadına nazaran on yaş farklı olmasında bir mahzur da mevzuu bahsolamaz. Hattâ evlenecek kızlar kolay koca bulmak istiyorlarsa kendilerinden yaşça daha büyük erkeklerle dostluk tesisine bakmalıdırlar. Kendi yaşlarındaki delikanlılar ekseriyetle biraz eğlence, biraz da hoşça vakit geçirmek sevdasındadırlar.

Halbuki otuz yaşındaki erkek daha ciddî ve daha olgunlaşmış bir insan sayılır ve bu itibarla bunlar arasından koca bulmak daha gençler arasından koca bulmakla mukayese edilemiyecek derecede kolaylaşmış olur .

"Ukalâ „ olmayınız!

İzdivac meselesinde şu mühim nokta da su götürmez bir hakikattir. Erkeklerin çoğu kendilerinden daha az tahsil ve mektep görmüş kızları tercih ederler.

Fazla bilgiç, hele "ukalâ,, takımından kızlar koca bulmakta herkesten fazla güçlük çekerler. Böyle olmasaydı çirkin kızların koca bulmalarına imkân olur mu idi?

Ne yaparsanız yapınız, hiç bir vakit erkekten daha akıllı, erkekten daha bilgiç olduğunuzu ona ihsas emeyiniz. Çünkü bu takdirde koca bulmak meselesini yüz kat daha güçleştirmiş olursunuz.

Çok erkekle ahbaplık etmeyiniz

Evlenmek için bir çok erkekle ahbap olmağa hacet yoktur. Mutlak surette yüzlerce erkek tanımak ve müstakbel zevci bunlar arasından seçmek diye bir manevra mevzuu bahsolamaz. Bilâkis "fazla erkek tanıyor„ diye sizinle evlenmek ihtimali olan erkekleri de elinizden kaçırmış olursunuz. Esas mesele hayaliniz de beliren müstakbel zevç tiplerini tanımak ve hayat arkadaşını da bunlar arasından seçebilmektir.

Genç kızlar şuna da dikkat etmelidirler ki, gözüne kestirdikleri erkeğe karşı fazla bir inhimak, yahut ta belli olacak şekilde fazla kompliman yapmamalıdırlar.

Çünkü kadının erkeği teshir etmek üzere mümkün olduğu kadar cazip ve şuh bir mahlûk olarak oynadığı rol cihan kadar eski bir roldür. Bundan inhiraf için bugün dahi bir sebep mevzuu bahis değildir .

Ne de olsa erkek kadının arkasından koşmaktan zevk alan bir mahlûktur. Erkeği lüzumundan fazla yormadan arkasından koşturmağı bilen genç kızlar çok geçmeden izdivaç teklifleri karşısında bulunurlar.

Kadının bir erkeğin üstüne fazla düşmesi ne kadar münasebetsiz ise, bir delikanlının da kadınlara karşı lâkaydisi o kadar çekilmez bir şeydir. Bunun için de kibirli ve lâkayt delikanlılarla evlenmemek bütün genç kızların kulaklarında küpe olması lâzımgelen bir tavsiyedir.

İşte görülüyor ki koca bulmak akıl ve basiretle hareket edildiği takdirde ne o kadar güç, ne de o kadar sıkıcı bir iştir. Elverir ki "Manevra,, esnasında bir hata işlenmemiş olsun!.

Meşhur elmasların tarihi

Hint papaslarının afarozladığı elmas

Beş hükümdarın ve bir çok prenslerin hayatına mal oldu!

En feci maceralar geçiren elmaslardan biri de "Orlof„ tur. Bu adından evvelki adı "Brahmanın gözü„ ydü ve Hindistanda bu mabudun heykelinde göz vazifesini görüyordu.

Fakat bir gün Hindistana ecnebiler geldiler ve mabedi ziyaret ettiler. Bunların arasında Dupleksin ordusuna mensup bir de asker vardı. Mabudun yüzündeki bu alevden gözü gören asker, her ne pahasına olursa olsun onu ele geçirmeğe karar verdi.

Bu iş kolay değildi. Çünkü mabet bir çok rahip ve hademeler tarafından muhafaza ediliyordu. Fakat asker, onların itimadını kazanmağa ve nihayet bir gün, yalnız başına mabede girerek elması çalmağa muvaffak oldu.

İşte asıl, feci hâdiseler de bundan sonra başladı. Çünkü Brahmanlar, elmasın çalındığını görünce, hırsıza ve elmasın bütün müstakbel sahiplerine, lânetler okumağa başladılar.

Garip değil mi? Aşağıda görüleceği veçhile "Brahmanın gözü„ kimin eline geçtiyse uğursuzluk getirdi.

Ordudan kaçarak, Hindistanı terkeden askerin, elması ne yaptığı, hiç bir zaman anlaşılmadı.

"Brahmanın gözü„ 1747 de İrana girerek Nadir Şahın eline geçti. Fakat ona uğursuzluk getirdiğine inanmak lâzımdır, çünkü Nadir Şah, ayni sene katledildi. Katiller onun bütün mücevherleriyle beraber meşhur elması da alarak zengin bir Ermeni kuyumcuya sattılar.

Kuyumcu bu kıymetli elması asıl fiyatından yüz misli aşağıya aldığı için seviniyordu. Fakat anlaşılan, Hintlilerin lâneti burada da tesirini gösterdi. Çünkü son derece zengin olan Ermeni, o gündenberi, her işte para kaybetmeğe başladı.

Gayet kısa bir zaman içinde, âdeta bir dilenci gibi Türkiyeye geldi ve burada uzun müddet serseriyane dolaştıktan sonra, İspanya, Fransa ve İngiltereye geçti. Yırtık elbiselerinin içinde, takriben 20 milyon Türk lirası kıymetindeki mahut elmas vardır.

Buna rağmen kendisi bir dilim ekmeğe bile muhtaçtı. Çünkü elması değeri fiyatına hiç kimse almak istemiyor, o da aşağıya satmıyordu.

Binbir maceradan sonra zavallı kuyumcu Rusyaya geliyor ve tam açlık ve sefaletten öleceği bir sırada, vatandaşlarından bazıları onun imdadına yetişiyor ve elmasın saraya satılmasına vasıta oluyorlar. Nihayet Katrina, ondan elması satın alıyor. O andan itibaren talih, kuyumcuya yeniden güleryüz gösteriyor. Nakit olarak aldığı 500.000 rubleden başka, kendisine senevî 5000 rublelik bir gelir ve asalet ünvanları veriliyor.

Maceraları esnasında ismini değiştirerek "Dağların ayı„ adını alan elmas, şimdi üçüncü Piyerin malıdır. 1762 de Piyer Amiral Orlof tarafından katlediliyor.

Bunun üzerine, diğer bir çok hediyelerle beraber, elmas ta katilin kardeşi ve imparatoriçenin gözdesi olan prens Orlofa verildi ve artık "Orlof„ ismini aldı.

Fakat her şeye rağmen, yine uğursuzluk getirmekte devam etti, çünkü kısa bir müddet sonra, prens gözden düştü ve çıldırarak öldü.

Elmas, birinci Pol'ün hükümdarlığı esnasında tekrar saraya avdet etti ve birinci Tagarok Pol da katledildi. Daha sonra ikinci Aleksandr da ayni akibete uğradı.

Nihayet, meş'um elmas, ikinci Nikolaya miras olarak kaldı. O da, taç giyme merasiminde, tam bu elması taktığı zaman, 6000 kişinin ölümiyle neticelenen korkunç bir kaza vukubuldu. Son Rus imparatoriyle ailesinin feci ö

Papas, "Harley" elmasını iki kuruşa almış ve sonra verdiği paraya acımıştı

Efsaneye göre Rus Çarı Birinci Piyerin katli "Orlof" elması yüzündendir

lümünü ise burada tekrar etmeğe lüzum yoktur. Brahmanın intikamı sonuna kadar devam etti!

Bugün, "Orlof„ Moskovadaki kışlık sarayda bir vitrin içerisinde durmaktadır. Bir şahsın, değil, fakat bir toplu luğun malı olduğu için, orada, yeni kurbanlar vermeden, rahat rahat duruyor.

Harley elması

Şimdi tekrar geriye avdet edelim: 1476 senesinin 3 mart günü, İsviçrenin Vaucl mıntakasında, korkunç bir muharebe sona ermek üzeredir. Bir tarafta Dük dö Burgon'un, o zamana kadar görülmemiş derecede kuvvetli 40.000 kişilik ordusu; diğer tarafta, fakir, yarı vahşi, fakat vatanperverlik ve hürriyet duygularından kuvvet alarak dövüşen 20.000 dağlı; zaferi kazananlar işte bunlardır.

Dük dö Burgon; yakalanmamak ve öldürülmemek için derhal kaçmak mecburiyetinde kalıyor ve efsanevî lüks eşyaları da dahil olmak üzere herşeyini meydanda bırakıyor

Dağlılar, büyük bir emniyetle çadırlara yığılmış olan bu göz kamaştırıcı eşyayı görünce, bunların kıymetlerini takdir etmekten aciz kalıyorlar. En nadide kumaşlar ve halılar kesilerek taksim ediliyor, altını bakır, mücevheratı âdi taş telâkki ediyorlar .

Maamafih, içlerinden bazıları, parlaklıklariyle bu yarı vahşî adamlrın nazarı dikkatlerini celbediyor. En büyüklerini toplıyarak aralarında taksim ediyor, diğerlerini de olduğu gibi bırakıyorlar. Bu parlak taşlar, çocuklarını eğlendirebilir!..

Tam bu sırada, yanlarından geçen kendileri gibi cahil ve fakir bir rahip bu parlak taşlar için pazarlığa girişiyor ve en büyüğünü bir flore'ne yani iki kuruşa satın alıyor.

Bugün iki küsur milyon lira kıymetinde olan bu taşı iki kuruşa almak hiç te fena değildi. Maamafih zavallı cahil rahip bu ticaretten hiç te memnun görünmüyor ve darhal elması satmak, daha doğrusu ondan kurtulmak istiyor.

Fakat bu koly bir iş değildir. Alıcı yok. Etrafındaki insanlar bu şeffaf taşa bakmağa bile tenezzül etmiyorlar. Bunu satmak için, ordunun, nisbeten medenî olan halk arasına dönmesini beklemek lâzım. Nihayet, bir mücevherat meraklısı, bu işten çok iyi anlıyan birisi, elmasın alındığı fiyatın en aşağı iki misli kıymetinde olduğunu söyliyerek bunu filhakika dört kuruşa satın alıyor ve güzel bir ticaret yaptığına kani bulunan zavallı rahibi memnun ediyor .

Bu andan itibaren elmas tarihî maceralarına başlıyor ve elden ele geçiyor.

Taşın, Dük dö Burgon'dan evvel, kime ait olduğu malûm değildir. Yegâne malûm olan cihet, onun da o devrin elmas membaı olan Golvond madenin den çıktığıdır. Diğerleri gibi onun da Arap tüccarları tarafından satın alınarak, Garbe getirildikten sonra, bu nevi işlerde ihtisas kesbetmiş olan yahudi mücevheratçılar vasıtasiyle Dük dö Burgonun eline geçmiş olması kuvvetle tahmin edilebilir.

O zaman beyzî bir şekilde ve 33 karat büyüklüğünde olan bu kıymetli taş, elden ele geçerek ve her defasında kıymetini arttırarak, on üç senelik bir seyahatten sonra, İsveçreden Portekize geliyor ve kralın eline geçiyor. Fakat kısa bir müddet sonra tekrar satılıyor ve bu defa gene tüccarların eline geçerek izini kaybediyor.

Bir asır sonra, tekrar meydana çıkıyor, bu defa, Fransa kralı üçüncü Hanrinin maiyet erkânından olan Harlay dö Sansinin malıdır.

Sansi bütün resmikabullerde bu parlak taşı göğsüne takıyor ve ona kendi ismini, yani "Harlay„ adını veriyor.

Fakat o devride, Fransanın malî vaziyeti çok berbattı ve Üçüncü Hanri bir gün, dostu Harlay'e, kıymetli taşı rehine yatırdıkları takdirde, devlet hazinesinin, kendisini biraz toparlıyabileceğini imayla anlatıyor. O devrin nedimleri bu imaları kolaylıkla anlamağa alışkın oldukları için Harlay rehine yatmak üzere yola koyuluyor.

Elmas Metz şehrine gidecektir ve onu emniyetli ve sadık bir zabit oraya götürecektir.

Fakat ne kıymetli taş, ne de zabit "menzili maksut„ larına varamadılar. Muhafızlarından bir müddet sonra zavallı zabitin cesedi bulundu, "Harlay„ meydanda yoktu.

Kral, dostuna, adamını intihap edemediğini söyliyerek azarladı ve hattâ, onun kendi elmasını tekrar ele geçirmek için, bir oyun oynadığından bile şüphe etti.

Bu azarlanma asîl adamın fena halde izzetinefsine dokundu ve hüsnüniyetinden olduğu gibi adamından da emin bulunduğunu söyliyerek bunu isbat edebileceğini iddia etti. Ve hiç tereddüt etmeden, zavallı zabiti mezarından çıkararak karnını deşmeleri tavsiyesinde bulundu.

Bu tavsiye derhal yerine getirildi.. Ve filhakika, kıymetli taş bu emin sığınağından çıkarıldı. Sadık zabitin, katledileceğini anlayınca, taşı yutacak kadar sadakat gösterdiği böylece anlaşılmış oldu.

Tabiî elmas, bu defa müthiş bir muhafaza altında Metz şehrine götürülerek mukadder olan rehine yattı.

Tahmin edildiği veçhile, Üçüncü Hanri faizi mütemadiyen artan bu parayı hiç bir zaman ödeyemedi ve taş tekrar elden ele dolaşarak İngiltereye geldi ve İkinci Jakın hükümdarlığı zamanına kadar İngiliz tacının üzerinde kaldı. İkinci Jak bunu bilâhare On Dördüncü Luiye sattığı için taş tekrar Fransaya avdet etti.

Sonra ihtilâl zamanında Kont d'Artuayla beraber dışarıya çıktı, tekrar geri geldi, kral ailesine mensup şahsiyetler arasında, elden ele geçti, ve nihayet yeni malî bir buhran esnasında takriben üç milyon Türk lirasına Rus prensi Demidofa satıldı.

Bundan sonra, kıymetli taşın maceraları da bitti; çünkü şimdi nerede ve kimde olduğu malûm değil..

Dünyada, böyle maceralar geçiren, daha bir çok elmaslar vardır ki, en meşhurları Hind Mihracelerinin ve bilhassa Haydarâbat nizamının elindeki (Nizam) elmasıdır.

Haberiniz ola ki ...

Kendim muhtacı himmet bir dedeyim !

Yazan : *Osman Cemal Kaygılı*

Vaktiyle ve galiba, evvelki yılın ortalarında bu meseleyi bir daha yazmıştım. Fakat kime anlatırsın, kime dinletirsin! Elâlem sanıyor ki ben mantar atıyorum!

Bu meseleyi bugün tekrar tazelemenin sebebi şudur:

Son, on, on beş gün içinde yine yollarda, şurada, burada, bizim gazete idarehanelerinde, sabahleyin erkenden, akşam, geç vakit evimin kapısında yakama sarılan sarılana..

— Kim bunlar, alacaklılar mı?

Diyeceksiniz.

Hayır! Keşke alacaklılar olsa... Onlar, yine bir dereceye kadar söz anlar, lâf dinler ve nihayet kendilerine:

— Yok be yahu, canımı mı alacaksın? Vermeyince Mabut, neylesin Mahmut! Dua et: Allah bana, ben de sana!..

Denilidi mi:

— Lânet olsun!

Der, çekilir , gider ve hiç olmazsa sizi bir müddet için rahat bırakırlar. Fakat berikiler öyle mi ya? Bunlara siz:

— Yok yahu, yok, benim elimden bir şeycikler gelmez!..

Dedikçe onlar muttasıl asılırlar:

— Filâna söylesen, falana yalvarsan, feşmekâna bir mektup yazsan!

Ne demek istediğimi daha anlayamadınız mı? Kendilerine iş arayanlardan bahsediyorum.. Sanki ben büyük bir müessesenin iş bürosu şefiyim! Yahut, İstanbulun dört köşesinde fabrikalarım, imalâthanelerim, depolarım, mağazalarım var!.. !

Böyle bir şeylerim değil, koskoca İstanbulda iki odalı bir evim bile yok olduğunu onlar da biliyorlar. Biliyorlar amma yine Tanrının günü beni yakalayıp ara nağmesini tutturuyorlar:

— Aman bize bir iş!..

Bunlardan en müz'içi, en yapışkanı ki bir hayli parası da vardır ve vaktiyle bir hayli de gaddarane faizcilik yapmıştır. Son günlerde bunun şerrinden kurtulmak için matbaanın hademeleri ona:

— Aradığın adam buradan çıktı, bura ile alâkası kesildi!

Dediklerı halde şimdi kaç gündür geçtiğim yollarda karşıma çıkarak fena halde sırnaşmaktadır.

Benim bu meseleye dair bu ikinci yazıyı yazacağım yoktu. Fakat, tam demin, bu civardaki kıraathanelerden birinin tenha bir köşesinde başka bir yazıya başlamak üzere iken bir başkası yanıma gelip:

— Ben de seni arıyordum!

Diye söz açtı ve alt tarafını bu meseleye dayadı:

— Kaç ay var ki ben boştayım. Aman bana bir iş!

Kendisinden, nedense açıkta kalmış olduğu müessese ile yakın ve uzaktan hiçbir alâkam ve orada hiçbir bildiğim olmadığını bilen bu adam:

— Ziyanı yok diyordu, orada bildiğin olmasın, yeter ki sen bana filân veya falan zattan bir mektup alıver!

Halbuki onun o dediği zatlarla da benim muarefem, yalnız yolda kendilerini gördükçe gayet hürmetkârane bir surette onları şapkamla selâmlamaktan ibaretti.

Ne ise, uzatmıyalım, güçhalle bu zavallıyı savduktan sonra baktım, zihnim altüst olmuş, yazmıya hazırlandığım mevzuun tadı, tuzu kaçmıştı. Canım sıkılarak oradan kalktım. Ufak bir iklim değiştirmek için yazı yazacak bir başka yere doğru yollandım. Siz, şu aksiliğin aksiliğine bakın ki bu sefer de karşıma yolda bir hatun çıktı.

Kılığı, kıyafeti oldukça şatafatlı olan bu hatunla sekiz, on yıl önceden tanışırdık. Biraz hal ve hatır soruşturmadan ve pekaz hoş beşten sonra o da tuttu, lâfı döndürüp, dolaştırıp ayni meseleye getirdi. Çocuklarından ikisinin — hem de birisinin değil de ikisinin — gece yatılı bir yere yerleştirilmesi için uğraşıyormuş.. Fakat, bu hatun bana doğrudan doğruya:

— Aman, şu işe sen de bir yardım et! demedi. Seksen dereden su getirerek bu gibi işleri yapabilecek bir çok kimselerin adlarını uzun uzun sayıp döktü.

Bunların kimi yakından hısımları, kimi uzaktan akrabaları, kimi candan dostları, kimi teklifsiz ahbapları imiş. Ve bu hayırlı iş için bunların hangisine gitmiş olsa, hepsi de bu işi yapmıya uğraşır ve her halde de yapabilirlermiş. Lâkin, muhterem bayan bu gibi ufak tefek!! işler için gidip o zatları rahatsız etmek istemiyormuş...

Bundan dolayı bana şimdi iyi ki rast gelmiş, benim her halde bu işlere karşan bir takım ahbaplarım varmış, ne olurmuş, şu kadarcık bir zahmeti kendilerinden esirgememeli imişim!..

Hikâyenin tam sırası gelmişti..

— Hangi hikâyenin?

Diyeceksiniz. Hangi hikâyenin olacak: Hani şu meşhur bir bakkal hikâyesi vardır: Hani herifin biri, bakkalın birine:

— Be adam, mademki bu kadar şekerin, unun, yağın var, ne duruyorsun da bunlardan helva yapıp yemiyorsun?

Demiş.. Onun gibi hatunun bu hamtekilfine karşı ona şu cevabı verdim:

— Bana ne hacet yahu, hem benim emrimden kat'iyyen bir şey gelmez ve malûm demki sen'n bu kadar meşhur hısımın, akrabalarından, dostlarından, ahbaplarından bahsederken az kalsın, ben kendi - sine yalvaracaktım.

— Aman bayan hemşireciğim, ne olur, sevaptır, bunlardan biri vasıtasiyle bana şimdiki işimden biraz daha yüksekçe bir iş!..

Geçen gün de Yenicami ile İş Bankası arasında karşıma çıkan ve kendisile eskiden teşehhüt miktarı bir yoluk yapmış olduğum bir başka bayan kendinin bir yıldır bulunduğu Anadoludan buraya nakli için benden çare ve şefaat istiyordu.

İşte tekrar ediyorum: Böyle şeyler, yani bu gibi olmıyacak şeyler için, yok yere benim başımı ağrıtan bayanlar, baylar:

Haberiniz olsun ki:

Kelin tırnağı olsaydı, kendi başını kaşırdı! Ben kendime tutunacak destek, dayanacak payanda arıyor, bulamıyorum.,

Osman Cemal KAYGILI

Bunu (saati) bizim ingilizcede nasıl söylediğimizi de öğrenmelisiniz.

İlkönce saatler:

Biz: saat on iki, saat bir, saat iki ilâh. deriz.
Sonra çeyrekleri de şöyle deriz: on biri çeyrek geçiyor, on bir buçuk, on ikiye çeyrek var, ilâh. Sonra şöyle deriz: on ikiyi beş dakika geçiyor, yahut sadece "on iki yi beş geçe,, deriz.
Onu yirmi beş veya yirmi beş dakika geçiyor ilâh.
Ve yine aynı şekilde şöyle deriz:
On ikiye yirmi beş var; bire yirmi var; on ikiye on var; on bire on var ilâh.
(Teklifsizce) konuşurken ekseriya sadece onu yirmi yahut on bir kırk beş deriz, — bilhassa trenden bahsederken.

Tarihi söylemek istersek, meselâ şöyle deriz:

Martın 1 i, yahut 1 Mart; Haziranın 22 si, yahut 22 Haziran; Kânunusaninin 31 i, yahut 31 kânunusani, ilâh.
Seneyi söylemek istersek, meselâ: 1900 senesi deriz, yahut bin sekiz yüz doksan yedi, yahut bin dokuz yüz yirmi dokuz.

Telefon numarasını söylerken, meselâ şöyle deriz:

Londra Wall (*vôl*) santrali bir sıfır üç altı; City (*si-ti*) santralı çift bir çift iki.

Fakat Gerard (Cerard) iki bir bir iki deriz:

Bir yalnız ilk iki veya son iki sayı aynı olduğu zaman

Konuşma

— Affedersiniz, bana saati söyliyebilir misiniz?
— Evet (söyliyeyim): zannedersem onu yirmi beş geçiyor.
Fakat belki saatim bir iki dakika ileridir.
— Çok teşekkür ederim.
Benim saatimde daha (onu) çeyrek geçiyor. Geri kalmış olacak.
— Ha! sahih! istasyon buradan nekadar uzaktadır, biliyor musunuz?
— Evet, üç milden biraz fazla. Yürüye yürüye gideceksiniz hemen hemen bir saatinizi alır. İyi yol yürür müsünüz?
— Umumiyetle saatte üç dört mil giderim zannediyorum.
— Bir mili bir çeyrek saatte yürüyecek kadar hızlı gidiyorsunuz demek? Açeleniz mi var?
— Öyle; on bir buçuk trenine yetişmek mecburiyetindeyim. Oraya vaktinde varmam için acele etmem lâzım gelecek.
Bu yolda otobüs yok, değil mi?
— (Olduğunu) zannetmiyorum. Arabamda size yer vermeme müsaade eder misiniz? İstasyondan geçeceğim, treninize bol bol yetişecek vakitte orada oluruz (orada olduğumuz zaman treninize bol bol yetişirsiniz).
— Çok naziksiniz. Sizi rahatsız etmez miyim?
— Benim için hiçbir rahatsızlık olmaz. Girin içeri, Hareket etmezden evvel sizi bir iki dakika beklete-ceğim.

Yeni kelimeler üzerinde

Bu dersimizde geçen bazı yeni fiil tasrifleri, tabirler ve mürekkep kelimeler:

To exceed: *tu iksid* = geçmek
its imports exceed its exports.
(its importz iksid itz eksportz.)
"onun ithalât geçerler onun ihracat.,,
(İngilterenin) ithalâtı ihracatını geçer,

Britain buys more goods than it sells.
(briteyn boyz mor gudz dan it selz.)
"Britanya satmalır çok mallar dan- o satar.,,
Britanya sattığından çok mal alır.

Raw: *ro* = ham
material: *matiryal* = madde
raw material: *ro matiryal* = ham madde
Food: *fud* = gıda
stuff: *staf* = madde
foodstuff: *fudstaf* = gıda maddesi

Resim üzerinde

Great Britain is one of the most important commercial countries in the world.
(grêt britêyn iz van av de most important komörsal kantriz in de vörld.)

— Ben mi? Ne zaman, nerede... Bu nasıl olur?.
Bir an tereddütten sonra hakikati anlar gibi olarak:
— Yoksa... bittesadüf.
Pardayan tekrar güldü:
— Yanılmıyorsunuz madam. Bu sabah Konçini ile olan muhaverenizde hazırdım.
Fausta kendini toplamıştı. Şövalyeye hayretle baktı. Bu bakışta büyük bir canlılık ve takdir görülüyordu. Sedası eskisi gibi tatlılaşarak:
— Halbuki, daha dün Paristen geldiniz. Elbette siz de bilirsiniz ki, nerede olduğunuzu gelir gelmez sorup soruşturdum.
— Evet madam, buna eminim. Fakat Parise bu sabah geldim.
Fausta, şövalyenin yüzüne ayni hayretle bakıyordu.
— Harikulâde... diye fısıldadı.
Bu bir tek kelimenin böyle bir kadının ağzından çıkması Pardayan için çok büyük bir komplimandı. Bunu bilen şövalye hürmetle iğilerek teşekkür etti, Fausta kendi kendine düşünüyordu:
— Ne adam yarabbi!.. Yaşlanmış olması bile çalışmasına, zekâsına, âni karar verip derhal tatbik etmesine asla halel getirmemiş. Velhâsıl tamamen eski halinde. Bu sabah buraya gelmiş olmasına rağmen bütün sırları mı keşfetti; karşıma dikildi. Eğer kendisini serbest bırakırsam bu defa da diğerleri gibi olacaktır. Bundan evvelki her karşılaşmamızda yenilmişim. Bu sefer de muhakkak ki mağlûp olacağım. Hem belki bu mücadele beni öldürür de. Şimdiye kadar ona kıymak istemiyordum, fakat artık hata etmiş olduğumu anlıyorum.
Madem şimdi burada, elimdedir, bu kapıdan sağ olarak çıkmaması lâzımdır. O, ölmelidir; öyle icab ediyor.
Fausta bu kararı verdikten sonra gülümsedi. Artık inkâra lüzum yoktu. Yalnız ehemmiyetli bulduğu bir noktayı aydınlatmak için sordu:
— Demek ki Konçininin böyle bir piçi olduğunu biliyordunuz, öyle mi?
— Asla madam. Bunu siz Konçiniye anlatırken işittiğim için biliyorum.
— O halde nasıl oluyor da, yaşıyan bu çocuğun İnci çiçeği olduğunu biliyorsunuz, onun ismini de mi ben söyledim? Konçini kızı ölmüş biliyordu, binaenaleyh onu düşüncelerinden caydırmağa lüzum görmedim.
— Doğrudur madam. Hakikatte çocuğun sağ oluşu sabahleyin hatırıma gelmemişti. Fakat biraz evvel Mösyö dük Dangolemin yanında çiçekçi kızdan bahsettiniz. Öyle bir suretle bahsettiniz ki, onun Konçininin kızı olduğunu anlamak için falcı olmak lâzım değildi.
Fausta dedi ki:
— Evet, sözlerinizi tasdik ediyorum. Size bu kadar tafsilât veren ben miş'm. Bana başka bir söyliyeceğiniz daha var mı şövalye?.
— Vardır madam. Küçük kral on üçüncü Luiye yardım etmeye neden ihtiyaç duyduğumu size anlatacağım.
— Şüphesiz ona karşı muhabbet beslıyorsunuz da ondan.
— Hayır madam. Bu çocuğu ne severim, ne de sevmem. Onunla hiçbir rabıtam yoktur. Kendisini tanımam, tanımak da istemem. Fakat babası ahbabımdı. Bana karşı muhabbet gösterirdi. Şimdi babası dördüncü Hanri.
Fausta Pardayanın sözünü kesti:
— Kral dördüncü Hanrinin, on üdük Dangolemin tarafını tutuyorum, o da sizin dostunuzdur. Böyle olduğu halde yine aleyhimizdesiniz.
Pardayan tebessüm etti:
— Neticede neden aleyhinizde olduğu mu soruyorsunuz değil mi? Bunun sebebi bir değil ki. Birçoktur. İsterseniz bunları gelişigüzel size anlata-
Fausta dikkatle şövalyeyi dinlemeyım.
ğe hazırlanırken dedi ki:
— Sizin dinliyorum.
— Evvelâ şunu iddia ederim ki, maksadınız kat'iyyen dük Dangolemin şerefini temin etmek değildir. Prenses Fausta, siz kendi şerefinizi yükseltmek için uğraşıyorsunuz.
— Ne garib iddia!.
— Bunu size ispat ederim.
O ana kadar dinlemekten başka bir şey yapmamış olan Dangoleme dönerek dedi ki:
— Mösyö, biraz evvel madama taç giyeceğiniz gün onun istediği her şeyi vermek için vaitte bulunduğunuzu duymuştum. Madamın ne istediğini şimdiden söylemesine lûtfen müsaade eder misiniz?
Dangolem gayriihtiyarî mükâlemeye karıştı ve dedi ki:
— İşitiyor musunuz madam?
Fausta itiraz etmekteydi:
— Dük... Vakti geldiği zaman istediğimi bildireceğimi size evvelce de söylememiş miydim?
Pardayan:
— Müsaade ederseniz prenses cenapları, sizin istediğinizi ben şimdiden söyliyebilirim.
Fausta hemen müsaade etti:
— Bilirsiniz ki, şövalye her ne isterse, yapmıya mezundur.
— Binlerce teşekkür ederim madam. O halde söyliyebilirim: Dük cenapları, siz taç giyeceğiniz gün, yani bütün kuvveti elinizde zannettiğiniz zaman madam size diyecek ki:
"Taksim edelim. Tac giymeden evvel bir izdivac aktedelim. Prenses Fausta dük Dangolemin karısı olsun.,,
Şarl birdenbire bağırdı:
— Fakat ben evliyim.
— Yani madam Faustaya böyle diyeceksiniz, değil mi? Adam sen de... Madam Fausta zevcenizle ayrılmış olduğunuza dair ortaya bir emirname çıkarıverir, iş de böylece olur biter.
— Fakat ben Viyoletayı hâlâ seviyorum.
— Evet, böyle söyliyerek itiraz etmek istiyeceksiniz, fakat madam Fausta size aşkın uzun zaman devam etmiyen bir hastalık olduğunu ispat edecektir.
— Bu olamaz.
— Olur mösyö, madam sizi bir hareketle yere atabilir, buna emin olunuz. Kazandığınızı kaybedeceğinizi size güzelce anlatacak ve yalan da söylemiş olmıyacaktır. Siz bu tahtın basamakları üzerinde Madamın emirlerine hazır bir vaziyette yükseleceksiniz, İsyan ettiğiniz dakikada paramparça oldunuz demektir!.
Pardayanın gayet ciddî olarak söylediği bu sözlere karşı Fausta ve Dangolem susmuşlardı. Fausta içinden hiddeti arttıkça artıyor ve kendi kendine:
— Ah şeytan mahlûk, bütün düşüncelerimi nasıl da keşfedebiliyor, diyordu.
Odadaki sessizlik bir iki saniye sürdükten sonra bu sükûtu ilk bozan yine Pardayan oldu:
— Madam Fausta size ikram ettiği Fransa tacını kendisiyle taksim etmeniz şartiyle elinize verecektir. An-

Kendi kendine 1000 kelime ile İNGİLİZCE DERSİ

(Her hakkı Haber Gazetesine aittir)

DERS: 81

(25 No. lu "Ticaret ve Sanayi" resmile takip edilecektir)

Geçen derste 24 üncü resim ("Zaman" mevzuu) üzerindeki çalışmalarımızı bitirmiş ve dersin sonunda, o zamana kadar ayrı ayrı parçalar halinde gördüğümüz bu mevzuu, birden tercüme edilmek üzere, ingilizce metni ile vermiştik.

Siz bunu türkçeye tercüme ettiniz. Şimdi burada metnin türkçesini veriyoruz. Bununla sizin yaptığınız tercümeyi karşılaştırır ve yanlışınız varsa bundan evvelki derslerde o noktalara ait izahat ve kaideleri tekrar gözden geçirirsiniz.

Geçen dersin tercümesi

Bir yabancı memlekette seyahat ediyorsanız, saati de o memleketin diliyle söyliyebilmek çok faydalıdır.

Belki bir trenin ne zaman kalkacağını veya bir vapurun ne zaman geleceğini öğrenmek isterseniz, o zaman

Amerika Birleşik Devletlerinden pamuk, petrol ve tütün,

wine and fruit from France, Spain, and the Colonies.
(vayn end frût fram Frans, Spêyn end de koloniz,)
"şarap ve meyva dan. Fransa, İspanya ve müstemlekeler.,,

Fransa, İspanya ve müstemlekelerden şarap ve meyva,

Türkçeye çeviriniz

1 — Is Great Britain a commercial country?
— Yes, it's a most important one.
2 — Do it buys less than it sells?
— No, it sells less than it buys.
3 — From where Britain imports the tea?
— From India and Ceylon.
4 — And the cotton?
— From United States.

Ingilizceye çeviriniz

1 — İngilterenin başlıca ithalâtı nelerdir?
— Ham maddeler ve gıda maddeleri.
2 — İhracatı ithalâtından çok mudur?
— Hayır, ihracatından çok mal alır.
3 — Tütünü hangi memleketten alır (ithal eder)?
— Amerikadan.
4 — Meyvayı ve şarabı?
— Fransa, İtalya ve İspanyadan.

Ezberlenecek kelimeler

commerce: *komörs* = ticaret
industry: *indastri* = sanayi
important: *important* = mühim
commercial: *komörşal* = ticarî
good: *gud* = mal
to import: *tu import* = ithal etmek (dışarıdan mal almak).
to export: *tu eksport* = ihraç etmek (dışarı mal satmak).
to exceed: *tu iksid* = geçmek
chief: *çif* = başlıca
import: *import* = ithal edilen mal
raw: *ro* = ham
material: *matiryal* = madde
foodstuff: *fudstaf* = gıda maddesi
wool: *wul* = yün
Australia: *ostreliya* = Avustralya
India: *hindiya* = Hindistan
Ceylon: *silon* = Seylân
petroleum: *petrolyöm* (yahut) pitrol: *pitral* = petrol
United States: *Yunayted stets* = Birleşik Devletler
wine: *vayn* = şarap
Italy: *itelî* = İtalya
Spain: *spên* = İspanya
colony: *kolonî* = müstemleke
less: *les* = daha az

İspanya kralını yalnız bir dostluk ittifakiyle bu işe ikna etti?

Fausteya dönerek:

— Şimdi madam, söylediklerimin yanlış olduğunu söyliyebilir misiniz? Sizin hiç yalan söylemediğinizi bilirim. Binaenaleyh sözünüze inanacağım ve eğer yanlış düşünmüş ve söylemişsem tarziye vereceğim.

Fausta evvelâ Pardayanın yanıldığını söylemek istemişti. Onun yüzüne bakınca göyalyenin keskin nazarlarile karşılaştı ve doğru söylemek mecburiyetinde kaldı.

— Yanılmadınız. Bu tahtı kendisine verdiğim adamla taksim etmek benim hakkım değil midir?

Pardayan da Faustanın bu sualine cevab vermedi. Tekrar düke dönerek alaycı tavriyle şunları söyledi:

— Görüyorsunuz ya mösyö. Ben sizinle mücadele etmek istemiyorum. Sizin düşmanınız değilim. İyice düşüneceksiniz ve sadık bir dostunuz olduğumu, sizi kendinize lâyık olmıyacak işlere iştirakten menetmek için çalıştığımı anlarsınız. Bu gibi işlere değil sizin gibi kral oğlunun, hattâ namuslu herhangi bir insanın bile iştirak edemiyeceğine eminim. Siz de böyle düşünmüyor musunuz?

Şarl Dangolem de cevab verememişti. Basmı önüne iğdi. Bu sükût pek manalıydı. Pardayan kaşlarını çattı. Fakat tarzın dudaklarındaysa hissedilmi yecek kadar hafif bir gülme belirdi. Kadın ve göyalye sunu düşünmüşlerdi: dükün sıtması hırsın vicdanı bastırması demekti. Bu vaziyet bir hayli uzun sürdükten sonra söze yine Pardayan başladı:

— İşte madam, aleyhinizde bulunan

mi? Madam sizin bu taç için müracaat ettiğiniz vasıta gayet çirkindir.

Pardayan tarafından söylenen son sözler Faustanın nazarı dikkatini celbetmişti. Artık korkmıya başlıyordu. Fakat bu hissini saklamıya çalışarak dedi ki:

— Yapacağım hareketi bilmediğiniz halde nasıl oluyor da güzel veya çirkin olduğunu söylüyorsunuz.

— Peki yapacağım nedir?

Fausta ne harikulâde bir adam karşısında bulunduğunu bir an unutmuştu. Yalan söylemek ve kendini methetmek gibi tabiatları olmıyan göyalyenin Faustanın projelerini bildiğini söylemesi, hakikaten bunlara vâkıf olduğunu ispat ederdi. Maamafih Pardayanın bu kadar malûmat sahibi olması Faustayı hayrete düşürmekteydi, her ikisi de birbirlerini iyi tanırlardı. Maamafih prenses Pardayanın bu iâkırdılarına pek itimat edemedi. Bunu anlıyan Pardayan:

— Şimdi size ne yapmak istediğinizi anlatacağım. dedi ve Şarl Dangolem'e dönerek sözlerine göylece devam etti:

— Bunları iyi dinleyiniz mösyö. Mari dö Mediçi henüz gençken bir âşıkı varmış, bu âşık Konçini imiş. Mari ile bu adamın münasebetlerinden bir kız evlâtları olmuş. Çocuk doğduğu sırada onu öldürmek istemişler. İşte madam Fausta bu meseleyi keşfe muvaffak olmuştur. Çocuğun doğum kâğıdını elde etti, bu kâğıdı değiştire - rek annesinin ismini yazdırdı. Elinde bu delil ve iki şahit te bulunduğu için kendisine güveniyor. Bu işi meydana çıkararak bu sayede ortada dönecek dedikodulardan istifade etmek, bu suretle küçük kralın ailesini yere yuvarlamak arzusundadır. İşte, madam Faustanın düşündüklerini size kısaca bildirdim. Tafsilâtını kendisinden öğrenebilirsiniz. Maamafih daha fazla şey bildiğimi madama ispat etmiş olmak için şunu da söyliyeyim ki: Mari dö Mediçi ile Konçininin kızı onların zannettikleri gibi ölmüş değildir. Parisliler bu kızı İnci Çiçeği diye tanırlar. Fausta bu kızı evine çağırarak kendisine bağlamıştır. Kurduğu tuzakta ona da müthiş bir rol vermeye hazırlanmıştır. Fakat öyle zannediyorum ki, muvaffak olamıyacaktır. Çünkü benim bildiğime göre bu kız madamın her istediğini yapacak ruhta değildir.

Size gelince mösyö: vicdanınıza müracaat ediniz, şu muhakkak ki namuslu bir adamın namusunu berbad etmeden böyle bir işe karışmıyacağını tasdik edersiniz.

Bundan sonra Faustaya hitab ederek sert bir sesle şunları söyledi:

— Görüyorsunuz ya madam. Projenizi mükemmelen biliyorum. Bunlara yalnız çirkin kelimesini kullanarak büyük bir müsamaha gösterdiğimi tasdik edersiniz değil mi?

Fausta göyalyenin bu kadar malûmat sahibi olmasına karşı şaşırmış kalmıştı. Gözleri garib bir surette parladı. Boğuk bir sada ile homurdandı.

— Ah mel'un şeytan! Bunları nasıl öğrendi, kafamdan geçenleri nasıl keşfedebiliyor.

— Ah madam, bu işte ne sihirbaz lık, ne de keramet mevcuttur. Bu kadar çok şeyleri bilmem yine sizin yüzünüzendir. Bütün bu tafsilâtı siz bana ihtifettiniz.

Fausta büsbütün şaşırmıştı. Sordu:

— Ne yapar, ancak bir kama atar değil

İnkıbazı, Hazımsızlığı, Mide Ekşilik ve Yanmalarını

MAZON
MEYVA TUZU

giderir. Hiçbir zararlı ve müsbil maddesi yoktur. Şeker hastalığı olanlar bile alabilirler. MİDE ve BARSAKLARI ALIŞTIRMAZ. İçilmesi lâtif. Tesiri kolay ve mülâyimdir.
Yerini hiçbir mümasil müstahzar tutamaz.
MAZON isim HOROS markasına dikkat. Deposu: Mazon ve Boton Ecza deposu İstanbul Yeni postahane arkasında No. 47

Bugünkü radyo

İSTANBUL:
18,30: plâkla dans musikisi, 19,30 Afrika seyahat hatıraları, S. Salâhaddin Cihanoğlu tarafından, 20 Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (Saat ayarı), 21,15 orkestra 21,35 ajans ve borsa haberleri ve ertesi günü programı, 22,30 plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23 son.

VİYANA:
18,20 konuşma, 18,40 piyano, 19,15 karışık yayın, 20,30 opera yayını, Figaronun izdivacı 23,15 haberler, hava vesaire, 23,25 eğlenceli musiki.

BERLİN:
18,05 musiki, 19,05 ulusal yayın, haberler, 20,15 eğlenceli musiki, 23,15 ulusal yayın, haberler, 23,15 opera yayın.

PRAGUE:
18,05 şan konseri, 18,35 konferans, 19,05 senfonik konser, 20,20 konferans, gramofon, 22,05 senfonik konser, 23,05 hava 23,10 cazband takımı, 24,05 hava 1,10 orkestrası, 1,10 haberler.

BUKREŞ:
18,05 spor, 19,25 orkestra konseri, 20,20 konferans, gramofon, konuşma, 21,40 musiki 22 konseri, 22,35 karışık yayın, 22,50 eğlence konser, 23,50 haberler.

BELGRAD:
18,25 askeri bando, 19,55 inşat, ulusal yayın, halk şarkıları, 21,05 senfonik konser, konseri, 23,05 haberler, halk şarkıları, 24 melodileri,

LONDRA:
19,05 orkestra konseri, 19,45 gramofon, 20, 20 şan, konseri, 20,35 karışık yayın, 21,05 dans orkestrası, 21,45 konuşma, 22,05 radyo senfonisi, 22,45 açık hava konseri, 23,25 dans orkestrası, 23,35 karışık yayın,

PARİS:
18,05 kiraat ve konuşma, 19,05 şarkılar, 20 piyano konseri, 19,35 gramofon, sergi haberleri, 21,35 İzlând balıkçılarının hayatı, 23,35 haberler, gramofon, hava.

ROMA:
18,05 haberler, karışık musiki, 19, karışık yayın, 21,45 karışık musiki, 22,05 orkestra konseri, 23,05 konuşma, 23,15 konser, 23,50 dans musikisi, dans musikisi, 22,05 orkestra konseri, 23,05 konuşma, 23,35 konser, 23,50 dans musikisi, 24 tabrahatlerde haberler, hava vesaire,

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam şehrin muhtelif semtlerinde nöbetçi olan eczaneler şunlardır:
Emniyetinde (Bensason), Beyazıtta (Celâl), Küçükpazarda (Yorgi), Eyüpte (Hikmet Atamaz), Şehremininde (Hamdi), Karaköyde (Fuat), Aksarayda (Sarım), Şehzadebaşında (Mustafa Hamdi), Alemdarda (Ekrem), Samatyada (Erofilos), Fenerde (Eşref), Bakırköyde (Merkez),
Beyoğlu cihetindekiler:
Tünelbaşında (Matkoviç), Yüksekkaldırım da (Vingopulo), Galatada Topçular caddesin de (Merkez), Taksimde (Kemal Rebül), Şişli civarında (Şark Merkez), Kasımpaşada (Mısırcıyet), Hasköyde (Nesim Aseo), Beşiktaşta (Nail Halit), Sarıyerde (Nuri),
Üsküdar, Kadıköy ve Adalardakiler:
Üsküdarda Çarşıboyunda (Ömer Kenan) Kadıköyünde Söğütlüçeşme caddesinde (Arslan Hulûsi), Büyükadada (Halk), Heybelide (Tevfik).

Kimyager
Hüsameddin
Tam idrar tahlili 100 kuruştur. Bilûmum tahlilât. Eminönü Emlâk ve Eytam Bankası karşısında İzzet Bey hanı.

Diş Doktoru
Necati Paksı
Hastalarını hergün sabah 10 dan akşam 19 za kadar Karaköy Tünel meydanı Mahmudiye caddesi No. 1/2 de kabul eder.
Salı ve cuma günleri saat 14 den 18 e kadar parasızdır.

Göz he'kim
Dr. Murat Rami Aydın
Muayenehanesini Taksim-Talimane Tarlabaşı Cad. URFA Apt. nına nakletmiştir. Tel: 41553
Pazardan maada hergün: Öğleden sonra saat ikiden altıya kadar

SİLKO
ROMATİZMA
LUMBAGO
SIYATİK
Sinir ve soğuk algınlığından ileri gelen şiddetli ağrıları teskin ve izale eder
her eczanede arayınız
ERGO

TURAN YTF
Haley
SAF SABUN
KAR GİBİ BEYAZLATIR.
TURYAĞ FABRİKALARI TURAN-İZMİR
YTF SAF SABUN Haley

Yapı işleri ilânı
Nafıa Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankarada Mahmutpaşa Bedastanının tamir ve takviye inşaatıdır.

Keşif bedeli: 55803 lira 75 kuruştur.

2 — Eksiltme 27—9—1937 pazartesi günü saat 15 te Nafıa Vekâleti Yapı İşleri Umum Müdürlüğü Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak 280 kuruş bedel mukabilinde Yapı İşleri Umum Müdürlüğünden alınabilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 4040 lira 20 kuruş muvakkat teminat vermesi ve Nafıa Vekâletinden alınmış yapı müteahhitliği vesikasiyle diplomalı Yüksek Mühendis veya Yüksek mimar olması ve bu gibi âbidat işleri yapabileceğine daif Nafıa Vekâletinden ve alâkadar dairelerden alınmış ehliyet vesikası ibraz etmesi lâzımdır.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Komisyon Reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri muktazidir, Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (3155) - (5844)

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı
Istanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — Deniz eratı için 99 takım yazlık ve 99 takım da kışlık elbisenin 11—9—937 cumartesi günü saat 11 de pazarlığı yapılacaktır.

2 — Tasınlanan tutarı 1221 lira 66 kuruştur.

3 — Şartname ve evsaf Komisyondadır. Görülebilir.

4 — İsteklilerin ilk teminat olarak 92 liralık vezne makbuzu veya Banka mektuplariyle birlikte o gün Galatada Eski İthalât Gümrüğü binasındaki Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (5901)

Istanbul Belediyesi ilânları

	Senelik muhammen kirası	İlk teminatı
Yeni halde kiralık 45 numaralı yazıhane (Üç sene)	240 lira	54 lira
Yeni halde kiralık 61 numaralı lokanta (İki sene)	480 lira	72 lira

Yukarıda semti, senelik muhammen kiraları yazılı olan mahaller ayrı ayrı kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuş ise de belli ihale gününde giren bulunmadığından pazarlığa çevrilmiştir. Şartnameleri Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 7—9—937 salı günü saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar.
(B.) (5671)

Türkiye İş Bankası
MAZHAR N. RESMOR
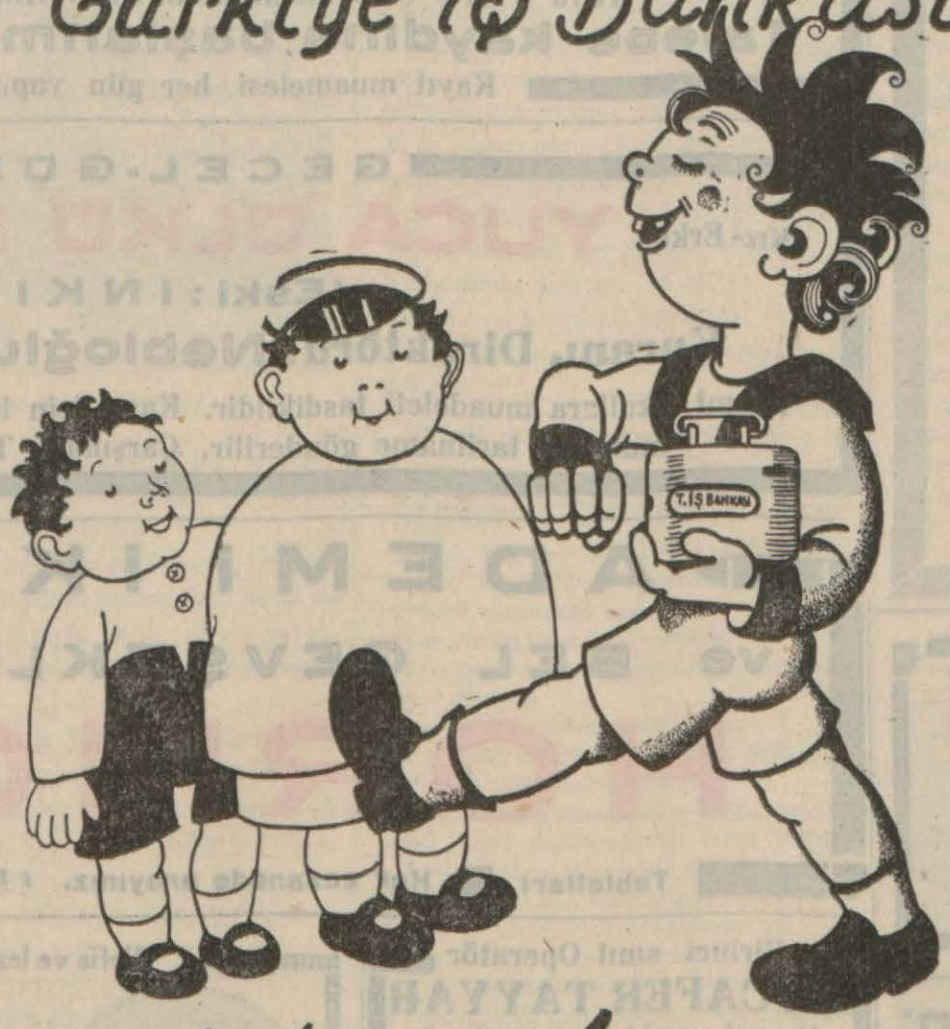

Kumbarası var!.
İş Bankası asgari 25 lira mevduatı bulunan bütün kumbara sahiplerine senede kura ile 20,000 lira mükâfat dağıtmaktadır.
1937 sonuna kadar keşide tarihleri: Birinci Teşrin ve Birinci Kânun aylarının ilk günleri.

NEVROZiN

Bütün ağrıların panzehiridir.
Beyhude ıstırap çekmeyiniz,

Bir tek kaşe
NEVROZiN

En müannid baş ve diş ağrılarını sür'atle izaleye kâfidir. Romatizma evcaı, sinir, mafsal ve adele ıstırabları NEVROZİN'le tedavi edilir.

Nezle, Grip ve Bronşite karşı en müessir ilâç:
NEVROZiN'dir.

NEVROZiNi Tercih ediniz

Sonbahar Geldi

Elbiseye dair ihtiyaçlarınızı şimdiden Galatada meşhur

EKSELSYOR

Büyük Elbise Mağazasında

Her yerden UCUZ ve TEMİNATLI alabilirsiniz.
Şu cedvelden bir fikir edinebilirsiniz.

ERKEKLERE

		Liradan itibaren
PARDESüLER	Janr angle	13
PARDESüLER	Empermeabl Gabardin	18 1/2
MUŞAMBALAR	Her renkte	11 1/2
TRENÇKOTLAR	3 katlı	15 1/2

KADINLARA

MANTOLAR	Yünlü	10 1/2
PARDESüLER	Gabardin	15 1/2
MUŞAMBALAR	Her renkte	10 1/2
MUŞAMBALAR	Ipekli her renkte	23

ÇOCUKLARA

PARDESüLER	Gabardin	7
MUŞAMBALAR	Her renkte	6 1/2

Erkeklere ısmarlama KOSTUMLERİ en iyi kumaşlardan iki prova ile 28 1/2

Haftalık ve Aylık tediyatla dahi muamele vardır.

GALATADA

EKSELSYOR

MAĞAZASINDA

Telefon : 43503

Taksim Bahcesi

ZAZA BRILANTI

Idaresinde Yunan Operet temsilleri bu akşam matine Saat 18 suare 21,30 da Amerikan piyesi

DELi SERGÜZEŞT

Teknik Okulu Müdürlüğünden:

1 — Okulumuz fizik lâboratuvarı için lüzumu olan 4998 lira tahmin bedelli 223 kalem fizik âletleri şartnamesine göre ihalesi yapılmak üzere 10.9.937 tarihine rastlıyan cuma günü saat 14 de Gümüşsuyunda Yüksek Mühendis Mektebinde toplanacak olan komisyonumuzda açık eksiltemsi yapılacaktır.

2 — İlk teminat 374 lira 85 kuruştur. Mektebimizden alınacak irsaliye ile yüksek mühendis mektebi muhasebesine yatırılır. İsteklilerin şartnameye görmek üzere her gün mektebimize ve belli gün ve saatte ilk teminatlarını yatırmış olarak ve fabrika mümessili olduklarını bildirir vesikalarla ve bu gibi işleri yaptıklarına dair ticaret odası belgesi ile birlikte komisyonumuza başvurmaları. (5512)

Çarşamba günü akşamı

Taksim Belediye Bahçesinde
Kemanî Necati Tokyayın

18 inci sanat yıldönümü İstanbulun sayılı ve maruf sanat arkadaşlarının iştirakile kutlulanacaktır.

Programı çok zengin olan bu gece için masalarınızın temini rica olunur. Telefon 23703

Istiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

1 — İlk, Orta ve Lise kısımlarına gündüz ve yatı, kız ve erkek talebe kaydına başlanmıştır.

2 — Bu yıl yeniden az talebe alınacağından mektebe girmek isteyenler bir an evvel müracaat etmelidirler.

3 — Eski talebe eylülün onuncu gününe kadar gerek mektupla, gerek mektebe başvurarak kaydını yenilemelidir. Eski talebenin eylülün onundan sonra yapacakları müracaat kabul edilmiyecektir.

4 — Sekizinci ve on birinci sınıfların bütünleme ve engel sınavları eylülün birinde, diğer sınıfların eylülün yedisinde başlıyacaktır.

5 — İsteyenlere mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı polis karakoluarkası. Telefon: 22534.

SARAÇHANE BAŞINDA HORHOR CADDESİNDE

Erkekler kısmı : Münir Paşa konağında - Kızlar kısmı ile Ilk kısmı Yeni yapılan binada

Kız Erkek **Hayriye Liseleri** Yatılı yatısız

Ana - İlk - orta lise kısımlarını havidir. Fen ve edebiyat kolları vardır. İlk sınıflardan itibaren ecnebi lisanı mecburîdir. Münirpaşa konağı erkekler kısmına, Münirpaşa konağı karşısında leylî bir liseye lâzım olan bütün müştemilâtı havi büyük bahçeli yeni yapılan binada kız lisesi ile ilk kısma tahsis edilmiştir. Kızlar kısmında tedrisat tamamiyle ayrıdır. Neharî talebeden arzu edenler mektebin hususî otobüsiyle naklolunurlar. Kayıd muamelesine başlanmıştır. Hergün sabah, saat10 dan akşam 5 e kadar müracaat kabul olunur. Telefon: 20530.

Eski FEYZiATi

Yatılı **BOĞAZİÇİ LİSELERİ** Yatısız

Kız ve erkekler için ayrı bölüklerde: Ana — İlk — Orta — Lise sınıfları talebe kaydı için her gün mektebe müracaat edilebilir. İstiyenlere tarifname gönderilir.

Arnavutköy tramvay caddesi: Çiftesaraylar. Telefon — 36.210.

Beşiktaş: Yıldız - Eski Şemsülmekâtip

Geceli **OKULLAR GÜNEŞİ** Gündüzlü

KIZ — ERKEK

Yuva - Ilk - Orta kısımları havidir. Almanca - Ingilizce - Fransızca

Talebe kaydına başlanmıştır. Acele ediniz

Kayıt muamelesi her gün yapılır. Telefon: 42282

GECEL-GÜNSEL

Kız- Erkek **YUCA ÜLKÜ LİSELERİ** Orta - Lise

(Eski: iNKILAB)

Kuranı, Direktörü: Nebioğlu Hamdi Ülkümen

Resmî Okullara muadeleti tasdiklidir. Kayıt için hergün müracaat olunabilir. Isteyenlere mufassal tarifname gönderilir. Çarşıkapı, Tiyatro caddesi. Telefon: 20019

ADEMİ İKTİDAR

ve BEL GEVŞEKLIGINE KARŞI

HORMOBiN

Tabletleri ■ Her eczanede arayınız. (Posta kutusu 1255 Hormobin)

Birinci sınıf Operatör

Dr. CAFER TAYYAR

Umumî cerrahî ve sinir, dimağ cerrahisi mütehassısı

Paris Tıp Fakültesi S. Asistanı

Erkek kadın ameliyatları, dimağ estetik - "Yüz, meme, karın buruşuklukları,, Nisaiye ve doğum mütehassısı

Muayene: Sabahları 8 den 10 a kadar **Meccanen** öğleden sonra ücretlidir

Beyoğlu, Parmakkapı, Rumeli Han No. 1 Telefon: 44086

Nefis ve leziz makarna yemek isterseniz?

Her Yerde

İtalyan usulü safi irmikten yapılan

YILDIZ

MARKA GLUTEN MAKARNASINI İSTEYİNİZ

Başlıca bakkaliye mağazalarında satılır.

Fabrikası: Galata Necatibey caddesi No. 167

MAKARNACILIK TÜRK LTD. ŞİRKETİ Telefon: 43481